

Vak 87

✱

ZANGBOEK

VOOR

SCHOLEN.

GEDEELTELIJKE UITGAVE VAN

„HET GULDEN WIEROOKVAT”

DOOR

FR. EPPINK PR.

GOEDGEKEURD EN AANBEVOLEN DOOR HET
DOORLUCHTIG EPISCOPAAT VAN
NEDERLAND.

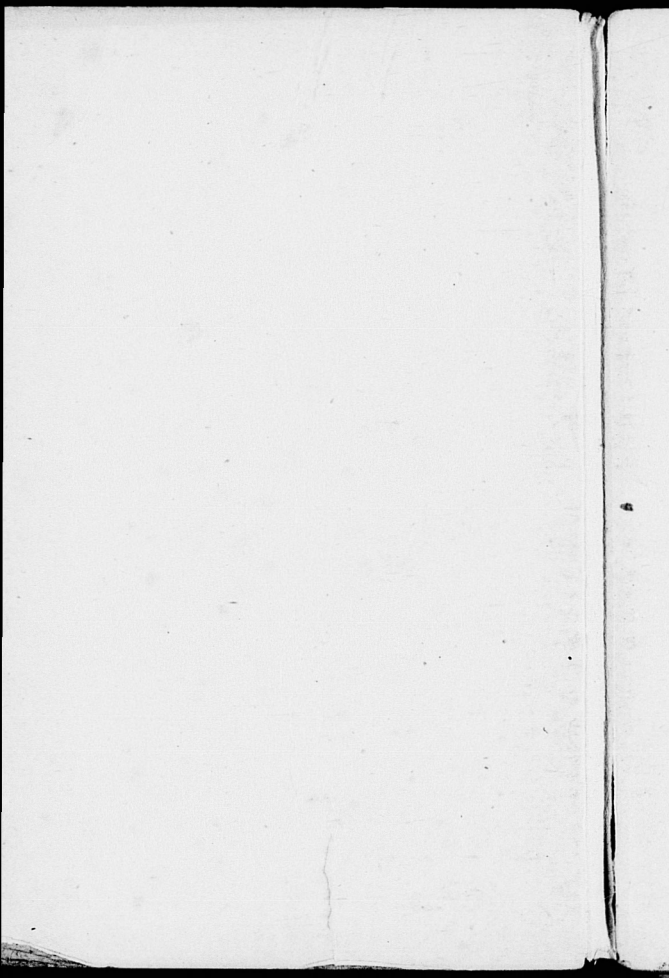
Niet in den Handel.

Stoomdruk van W. ANTON ABELS,

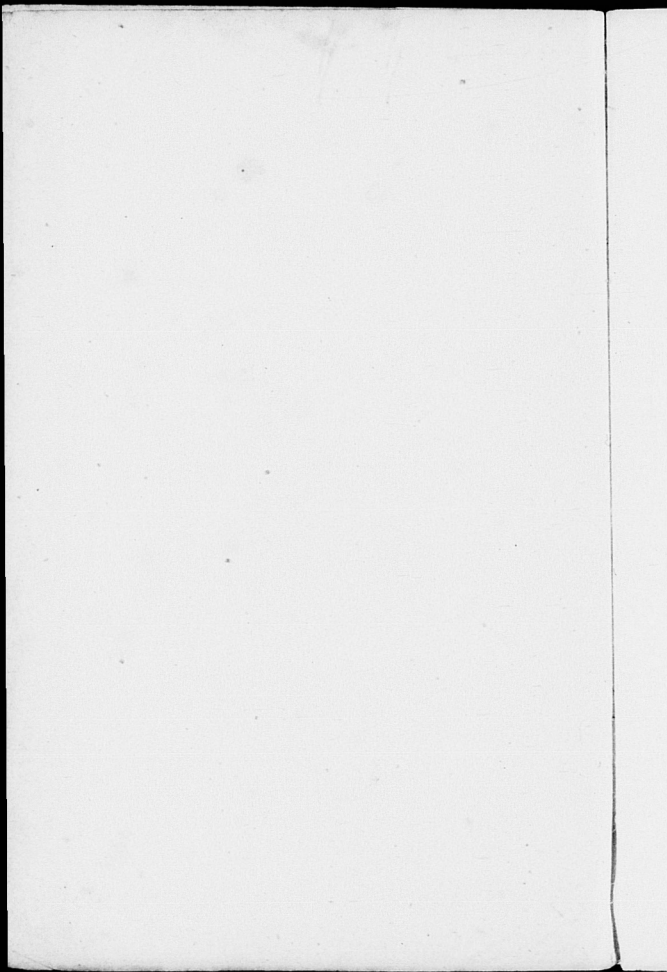
1871.

✱

346

Dat mijn gebed opstijge als een

wierook voor Uw aangezicht. Ps. 140.

Vak 87

346

ZANGBOEK

VOOR

SCHOLEN.

GEDEELTELIJKE UITGAVE VAN

„HET GULDEN WIEROOKVAT”

DOOR

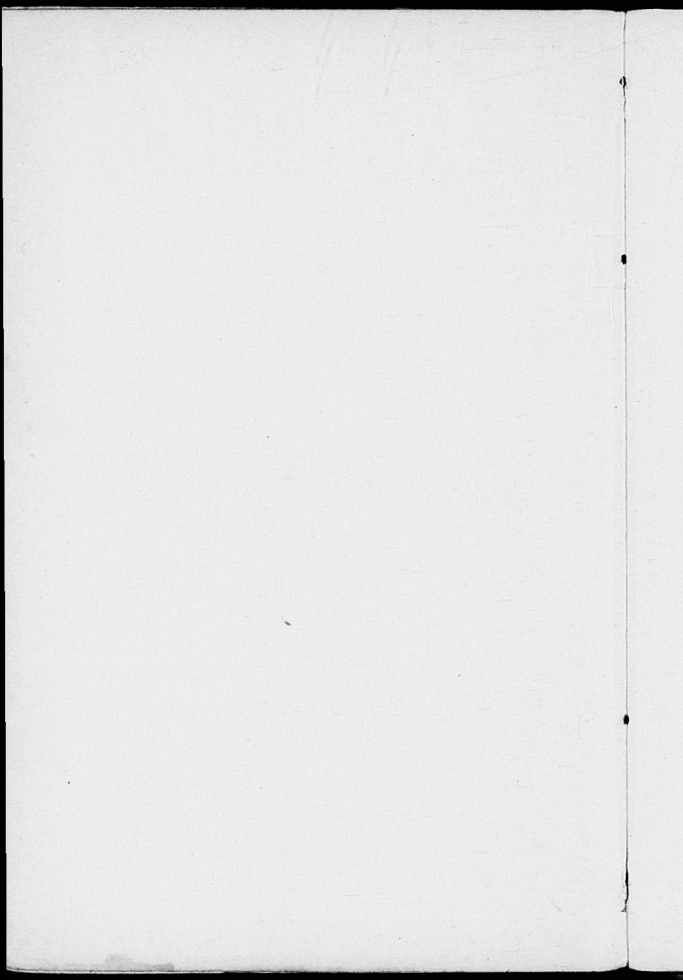
FR. EPPINK PR.

GOEDGEKEURD EN AANBEVOLEN DOOR HET
DOORLUCHTIG EPISCOPAAT VAN
NEDERLAND.

Niet in den Handel.

Stoomdruk van W. ANTON ABELS,
UTRECHT.

1897

VOORBERICHT.

Doet aan den Heer Jesus Christus.

Rom. XIII : 14.

eze gedeeltelijke uitgave van „Het Gulden Wierookvat” beschouwe men als een leermiddel op de scholen. Zij bevat behalve de liederen, de „dagelijksche gebeden”, de „onderrichtingen, gebeden en gezangen voor de verschillende tijden en feesten van het kerkelijk jaar” en de „korte onderrichtingen om de H. Mis godvruchtig bij te wonen.” Want het is van algemeene bekendheid, dat de kennis van het kerkelijk jaar, van de

gebeden en ceremoniën der H. Mis bij velen zeer gebrekkig is.

De H. Kerk wordt niet moede ons voortdurend het ijke offerleven van Jesus Christus, haren goddelijken Stichter, met al den rijkdom harer zinrijke ceremoniën voor oogen te stellen. En zij doet dat, opdat wij, met haar meêlevend, het leven van Christus zouden overwegen en in alles tot richtsnoer nemen van ons leven. Een christen moet, zooals de H. Paulus zegt, „*Christus aandoen*”, d. w. z. in, met en door Christus leven — Christus, zijn goddelijk toonbeeld, in alles volgen. Maar daarom is het ook van hoog belang, dat reeds op de school aan het kind theoretisch en praktisch worde getoond, hoe het met de Kerk moet medeleven, hoe het bij de H. Mis den priester moet volgen, welke

gevoelens het op de verschillende feesten der Kerk moeten bezielen.

Deze overweging heeft den schrijver bij de samenstelling van dit uittreksel geleid. Hij meende den onderwijzer bij de liederen voor het kerkelijk jaar eene korte handleiding te moeten geven om, zonder in dogmatische verklaringen te vervallen, het kind in den geest der H. Liturgie te kunnen inleiden. Daarbij zullen hem niet alleen de onder-richtingen goede diensten kunnen bewijzen, maar ook de gebeden onder de H. Mis en op de feesten van het kerkelijk jaar, omdat zij zich zoo nauw mogelijk aan de gebeden der Kerk aansluiten en praktisch toonen hetgeen theoretisch werd verklaard.

Zoo beschouwd en gebruikt moge dit boekje, onder Gods zegen, strekken niet slechts om de gezangen van „Het Gulden

Wierookvat" door de school spoedig tot gemeengoed te maken van het katholieke Nederland, maar ook om onder het volk met de kennis den eerbied voor onzen rijken uitwendigen eeredienst te vermeerderen.

Utrecht, 5 Maart 1897.

FR. EPPINK PR.

Imprimatur.

J. G. H. C. ESSINK,
Libr. Cens.

UTRECHT, 7 April 1897.

DE GEWONE GEBEDEN

EN VOORNAAMSTE WAARHEDEN EN STUKKEN DES GELOOFS.

Het H. Kruisteecken. In den naam † des Vaders en des Zoons en des H. Geestes. Amen.
(50 dagen aflat.)

Lofspraak ter eere der H. Drievuldigheid. Eere zij den Vader en den Zoon en den H. Geest; gelijk het was in den beginne en nu en altijd en in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

(Driemaal daags — 's morgens, 's middags en 's avonds — 100 dagen aflat.)

Het gebed des Heeren. Onze Vader, die in de hemelen zijt; geheiligd zij uw Naam; laat toekomen uw Rijk; uw Wil geschiede op aarde als in den hemel. Geef ons heden ons dagelijksch brood; en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren; en leid ons niet in bekoring; maar verlos ons van den kwade. Amen.

De groetenis des Engels. Wees gegroet, Maria, vol van genade; de Heer is met U; gezegend zij Gij onder de vrouwen en gezegend is de Vrucht uws lichaams, Jesus. Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onzen dood. Amen.

De Apostolische Geloofsbelijdenis. Ik geloof in God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde; en in Jesus Christus, zijn eenigen Zoon, onzen Heer, die ontvangen is van den H. Geest, geboren uit de Maagd Maria; die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruist, gestorven en begraven; Hij is nedergedaald ter helle, ten derden dage verreezen van de dooden; Hij is opgeklommen ten hemel, zit ter rechterhand van God, den almachtigen Vader; vandaar zal Hij komen oordeelen de levenden en de dooden. Ik geloof in den H. Geest; de heilige, katholieke Kerk; de gemeenschap der Heiligen; de vergiffenis der zonden; de verrijzenis des vleesches; en het eeuwig leven. Amen.

Oefening der drie goddelijke deugden.

(En van Berouw.)

Oefening van Geloof. Mijn Heer en mijn God, ik geloof, dat Gij één God zijt: één in Wezen en drievuldig in Personen; ik geloof, dat de tweede Persoon der H. Drievuldigheid voor ons is menschengeworden; en dat Gij het goede loont en het kwade straft. Ik geloof alles, o mijn God, wat Gij geopenbaard hebt en door de H. Kerk te gelooven voorstelt; want Gij zijt de oneindige Waarheid, die alles weet en niemand kunt bedriegen. In en voor dit geloof wil ik leven en sterven.

Oefening van Hoop. Mijn Heer en mijn God, ik hoop met een vast betrouwen door de verdiensten van Jesus van U te zullen verkrijgen den Hemel en alle middelen, die daartoe noo-

dig zijn; dit hoop ik, omdat Gij het beloofd hebt, die oncindig machtig, goed en getrouw in uwe beloften zijt. In deze hoop wil ik leven en sterven.

Oefening van Liefde. Mijn Heer en mijn God, ik bemin U boven al uit geheel mijn hart, omdat Gij het opperste Goed en alle liefde waardig zijt. Ik bemin mijn evennaaste gelijk mij zelven om U. In deze liefde wil ik leven en sterven.

Oefening van Berouw. Mijn Heer en mijn God, mijne zonden zijn mij leed uit den grond van mijn hart, niet alleen omdat ik daardoor uwe straffen verdiend heb, maar ook omdat ik daardoor U, die mijn opperste Goed en alle liefde waardig zijt, heb beleedigd. Ik haat en verzaak de zonden uit liefde tot U, en ik neem mij vast voor met de hulp uwer genade mijne zonden te biechten, mijn leven te beteren en liever te sterven dan U ooit met eenige doodzonde te beleedigen. Amen.

De tien Geboden Gods. Ik ben de Heer, uw God: **1.** Gij zult geen vreemde goden nevens Mij hebben; gij zult u geen gesneden beelden of gelijkenissen maken, gij zult die niet aanbidden. **2.** Gij zult den Naam van den Heer uwen God niet ijdel gebruiken. **3.** Wees gedachtig, dat gij den Sabbatdag heilig maakt. **4.** Eer uw vader en uwe moeder, opdat gij lang moogt leven op aarde. **5.** Gij zult niet doodslaan. **6.** Gij zult geen overspel bedrijven. **7.** Gij zult niet stelen. **8.** Gij zult geen valsch getuigenis geven tegen uw naaste.

9. Gij zult uws naasten huisvrouw niet begeeren. 10. Gij zult niet begeeren uws naasten huis, noch zijn land, noch zijn knecht, noch zijn dienstmaagd, noch iets van hetgeen hem toebehoort.

De vijf Geboden der H. Kerk. 1. De geboden Heiligedagen zult gij vieren. 2. En dan ook de Mis hooren met goede manieren. 3. Geen geboden Vastendagen zult gij breken. 4. Eens 's jaars zult gij den Priester uwe biecht spreken. 5. En nuttigen omtrent Paschen het Lichaam des Heeren.

De zeven H Sacramenten. 1. Het Doopsel. 2. Het Vormsel. 3. Het H. Sacrament des Altaars. 4. De Biecht. 5. Het H. Oliesel. 6. Het Priesterschap. 7. Het Huwelijk.

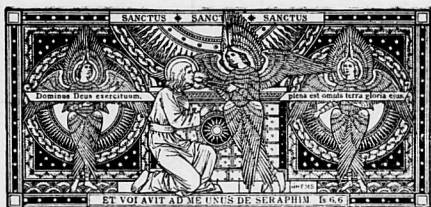
Ieder Christen moet „uit noodzakelijkheid des gebods“ – dat wil zeggen onder strenge verplichting – kennen: **Het Gebed des Heeren; de Apostolische Geloofsbelijdenis; de tien Geboden Gods; de vijf Geboden der H. Kerk; de H. Sacramenten, die hij ontvangt, en de plichten van z'n staat.** „Uit noodzakelijkheid des middels“ – dat wil zeggen: om zalig te kunnen worden – moet hij de volgende vier punten weten en gelooven:

1. Dat er één God is. 2. Dat er in één goddelijk Wezen drie goddelijke Personen zijn, nl. de Vader, de Zoon en de H. Geest. 3. Dat Gods Zoon voor ons is menschgeworden. 4. Dat God het goede beloont en het kwade bestraft.

De vier Uitersten of laatste dingen van den mensch zijn:

1. De dood. 2. Het oordeel. 3. De verrijzenis. 4. De hemel of de hel.

DAGELIJSCH E GEBEDEN.

Om den dag goed en verdienstelijk door te brengen, moet men hem met God beginnen. Verhef daarom uw hart tot God, zoodra ge ontwaakt en sta terstond op, zeggende:

In den naam van mijnen gekruisten Heer Jesus Christus sta ik op. Moge Hij mij zegenen, bestieren, voor alle kwaad behoeden en ten eeuwigen leven geleiden. Amen.

Besprenkel u dan met wijwater en maak het teeken des H. Kruises met de gebruikelijke woorden:

In den naam † des Vaders en † des Zoons en † des H. Geestes. Amen.

Onder het kleeden kunt ge u met deze of andere gebeden en verzuchtingen bezig houden.

Geloofd en gedankt zij de allerheiligste Drievuldigheid voor de goede nachtrust, die ik heb genoten en voor alle andere gunsten en weldaden, die ik in mijn leven heb ontvangen. — Eere zij den Vader, die mij heeft geschapen; eere zij den Zoon, die mij

heeft verlost; eere zij den H. Geest, die mij heeft geheiligd. — Jesus, Maria, Joseph! ik schenk U mijn lichaam, mijne ziel en mijn leven. — Jesus, ik geloof in U; Jesus, ik hoop op U; Jesus, ik bemin U. — *Onze Vader.* — *Wees gegroet.* — *Eere zij den Vader.* — *Twaalf artikelen des geloofs, enz.*

Zijt ge gekleed, kniel dan voor een kruisbeeld en verricht godvruchtig het volgende

MORGENGEBED.

In uwe heilige tegenwoordigheid neergeknield, o mijn God, aanbid ik U met al den eerbied, dien ik aan uwe allerhoogste Majesteit schuldig ben.

Dankzegging. Ik dank U, o hemelsche Vader, door uwen lieven Zoon, onzen Heer Jesus Christus, in vereeniging met de H. Maagd Maria en al uwe Heiligen, voor de weldaden, die Gij mij in mijn leven uit goedheid hebt geschonken. Van alle eeuwigheid hebt Gij aan mij gedacht; Gij hebt mij naar uw beeld geschapen, toen ik niet bestond, en door het kostbaar Bloed van uwen eenigen Zoon verlost, toen ik verloren was; Gij hebt mij in het H. Doopsel tot uw kind aangenomen en door de genade des H. Geestes geheiligd; Gij hebt mij voor veel kwaad behoed, in zonde geduldig verdragen en tijd tot boetvaardigheid verleend. Ik dank U, o Heer, voor al deze gunsten en voor alle andere weldaden, waarmede Gij

mij van mijne geboorte af dagelijks naar lichaam en ziel hebt overladen; inzonderheid echter, dat Gij mij dezen nacht hebt gespaard en nog tijd verleent om mijne zonden te beweenen en deugden te oefenen.

Overgeving aan God. Wat zal mij heden overkomen, o God! Ik weet het niet. Alles, wat ik weet, is, dat mij niets zal overkomen, wat Gij niet van alle eeuwigheid hebt besloten, en dit is mij voldoende, o Heer, om gerust te zijn. Ik aanbid uwe eeuwige raadsbesluiten en onderwerp er mij geheel aan; ik wil alles, wat Gij wilt; ik neem alles van U aan; ik maak U eene offerande van alles, en vereenig dit offer met dat van uw lieven Zoon, mijn Verlosser, en vraag door zijn heilig Hart en zijne oneindige verdiensten geduld in mijne rampen en de volmaakte onderwerping, die ik verschuldigd ben in alles, wat Gij wilt of toelaat.

Gebed om hulp. Barmhartige God, verleen mij de genade om dezen dag tot uwe eer en tot stichting van den evenmensch door te brengen. Weer van mij alle ijdelheid en schik mijne woorden en werken tot onderhouding uwer geboden. Verlicht mijn verstand en beweeg mijnen wil om te kennen en te volbrengen, hetgeen U behaagt. Geef mij kracht om alle aanvechtingen van den boozen vijand, al mijne gebreken en booze neigingen te overwinnen. Ik wil mij heden zóó gedragen, als ik den laat-

sten dag mijns levens zou wenschen door te brengen.

Goede meening. Genadige God, ik wijd U mijn ziel en mijn lichaam, mijne eer en mijn goed, alles wat ik ben en bezit. Mocht ik heden iets goeds verrichten, of eenig kruis te dragen hebben — al wat ik doen en lijden zal, strekke tot uwe meerdere eer en glorie. Voeg alles naar uw welbehagen, want ik begeer niet voor mij, maar alleen voor U te leven. Ik verzaak den duivel, de wereld en het vleesch. Ik stel mij opnieuw in uwen heiligen dienst en hoop, met de hulp uwer genade, in de belijdenis van het heilig, katholiek Geloof waardig te leven en zalig te sterven. Ook maak ik voor uw heilig aanschijn de meening om alle aflaten te verdienen, die de H. Kerk in uwen Naam heeft gehecht aan de gebeden en goede werken, die ik heden zal verrichten. Maar laat mij bovendien deelachtig worden aan de verdiensten der goede werken en H. Misoffers, die heden over geheel de wereld in uwe Kerk geschieden.

Gebed. God, zegen mijne ouders, mijne broeders en zusters, mijne overheden en wel-doeners, mijne vrienden en vijanden; zegen al degenen, voor wie ik verplicht ben te bidden en die zich in mijne gebeden hebben aanbevolen. Geef vrede aan de Kerk, eendracht onder de Christenen, troost en zaligheid aan de zielen in het vagevuur en ons allen na dit leven een eenwig, zalig leven. Amen.

Oefening van Geloof. Mijn Heer en mijn God, ik geloof alles, wat Gij geopenbaard hebt. Ik geloof, dat Gij één God zijt, één in Wezen en drievuldig in Personen; ik geloof, dat de tweede Persoon der H. Drievuldigheid voor ons mensch geworden en gestorven is; ik geloof, dat Gij het goede loont en het kwade straft. Dit en alles, wat de H. Kerk te gelooven voorstelt, neem ik vastelijk aan, o mijn God, omdat Gij het geopenbaard hebt; Gij, die de eeuwige waarheid zijt, die niet kunt bedriegen noch bedrogen worden. — In en voor dit geloof wil ik leven en sterven!

Oefening van Hoop. Genadige God, ik hoop met een vast vertrouwen door het Lijden en de verdiensten van Jesus Christus hier uwe genade en de vergiffenis mijner zonden te verkrijgen en hiernamaals U eeuwig te mogen aanschouwen. Dit hoop ik, o mijn God, omdat Gij ons den hemel beloofd hebt; Gij, die oneindig machtig, goed en getrouw in uwe beloften zijt. — In deze hoop wil ik leven en sterven!

Oefening van Liefde. Beminnelijke God, ik bemin U boven al uit geheel mijn hart en mijn evennaaste gelijk mij zelven om U, omdat Gij in U Zelfen het hoogste goed en oneindig beminnenswaardig zijt. Het is mij van ganscher harte leed, dat ik U ooit heb beleedigd. Ik verfoei mijne zonden en maak het vaste voornemen uwe geboden voortaan getrouw te onderhouden. In uwe

liefde wil ik leven en sterven! Heer, vermeerder mijne liefde!

Toewijding aan Maria. H. Maagd en Moeder Gods, Maria, mijne lieve Moeder en Patrones, ik stel mij onder uwe machtige bescherming en werp mij vol vertrouwen in de armen uwer moederlijke barmhartigheid. Wees, o goede Moeder, mijne toevlucht in allen nood en mijne voorspraak bij uwen aanbiddelijken Zoon. Bewaar en bescherm mij dezen dag en alle dagen mijns levens, maar vooral in de ure des doods.

Gebed tot den H. Engelbewaarder. Engel Gods, die mijn Bewaarder zijt, aan wiens zorg ik door Gods goedheid ben toevertrouwd, geleid, bewaar en bestier mij. Wek in mijn hart goede gedachten en heilige begeerten; breng de gebeden en goede werken, die ik met Gods genade heden hoop te verrichten voor het aanschijn des Heeren en verwerf mij vermeerdering van genade. Laat niet toe, dat ik afwijke van den weg der geboden; sta mij bij om matig, rechtvaardig en godvruchtig te leven en na dit leven de eeuwige zaligheid te verwerven.

Gebed tot den H. Joseph en andere Heiligen. H. Joseph, reine Bruidegom der reine Maagd, H. Patroon(ones) N. wiens naam ik de eer heb te dragen en alle Heiligen, gewaardigt U voor mij en met mij den Heer te danken voor alle ontvangene genaden en weldaden; bidt God, dat ik Hem

op aarde zoo trouw moge dienen als Gij,
om Hem eens met U in den hemel eeuwig
te mogen lofzingen. Amen.

DE ENGEL DES HEEREN.

's Morgens, 's middags en 's avonds wordt „*De Engel des Heeren*” geklept, om ons te herinneren aan het groote Geheim der Menschwording van Gods Zoon. Daarbij bidden goede christenen geknield (zaterdag-avond en zondag staande) het volgende:

W. De Engel des Heeren heeft Maria geboodschapt,

R. En zij heeft ontvangen van den H. Geest.
Wees gegroet.

W. Zie de dienstmaagd des Heeren

R. Mij geschiede naar uw woord. *Wees gegroet.*

W. En het Woord is vleesch geworden.

R. En heeft onder ons gewoond. *Wees gegroet.*
*(Telkens 100 dagen afluat. *)*

W. Bid voor ons, H. Moeder Gods,

R. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

Laat ons bidden. Wij bidden U, o Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de Menschwording van Christus. Uwen Zoon, gekend hebben, door zijn Lijden en Kruis tot de glorie der verrijzenis mogen gebracht wor-

*) Om deze en volgende aflaten te verdienen moet men zuiver zijn van doodzonde en de geboden godvruchtig en met een rouwmoedig hart verrichten.

den. Door denzelfden Christus onzen Heer.
Amen.

In den paaschtijd, d. i. van paasch-zaterdag tot aan den vooravond van Drievuldigheid-zondag, bidt men daarbij, staande:

Koningin des Hemels, verblijd U, Alleluja!

Want, dien Gij waardig waart te dragen,
Alleluja!

Is verrezen, zooals Hij gezegd heeft.
Alleluja!

Bid God voor ons. Alleluja!

Ÿ. Verheug en verblijd U, Maagd Maria,
Alleluja!

R. Want de Heer is waarlijk verrezen,
Alleluja!

Laat ons bidden. God, die U gewaardigd hebt door de verrijzenis van uwen Zoon, onzen Heer Jesus Christus, de wereld te verblijden; geef, bidden wij, dat wij door zijne Moeder, de Maagd Maria, de vreugden des eeuwigen levens mogen verwerven. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

(Telkens 100 dagen afstaat.)

GEBED VOOR HET ETEN.

Aller oogen wachten op U, o Heer, en Gij geeft hun spijs te rechter tijd; Gij opent uwe hand en vervult al wat leeft met zegen.

Eere zij den Vader.

Heer, ontferm U onzer. — Christus, ontferm U onzer. — Heer, ontferm U onzer.
— *Onze Vader.* — *Wees gegroet.*

Heer, zegen ons en deze uwe gaven, die wij van uwe goedheid zullen ontvangen. Door Christus onzen Heer. Amen.

GEBED NA HET ETEN.

Wij danken U, almachtige God, voor al uwe weldaden, U, die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Eere zij den Vader.

Heer, ontferm U onzer. — Christus, ontferm U onzer. — Heer, ontferm U onzer. — *Onze Vader.* — *Wees gegroet.*

Gewaardig U, o Heer, al degenen, die ons goeddoen, om uws Naams wil met het eeuwig leven te vergelden.

Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid rusten in vrede. Amen.

DE ROZENKRANS.

De Rozenkrans bestaat uit honderdvijftig **Weesgegroeten**, en wordt, omdat er evenveel Psalmen van David zijn, ook wel „de Psalter van Maria“ geheeten. Deze **Weesgegroeten** worden verdeeld in vijftien tientjes, die elk worden voorafgegaan door één **Onze Vader**. Onze Rozenkrans van vijf tientjes, ook **Rozenhoedje** genoemd, is dus slechts een derde gedeelte van den **Rozenkrans**.

Het is eene loffelijke gewoonte om vooraf de **twaalf Artikelen des geloofs**, **Eere zij den Vader**, één **Onze Vader**, drie **Weesgegroeten** en **Eere zij den Vader** te bidden, maar het is niet noodig om den aflat te verdienen.

Om de vele aflaten, aan het bidden van den Rozenkrans verbonden, te verdienen, moet men

een gewijden Rozenkrans gebruiken en onder het bidden van den **dominicaner - Rozenkrans** de Geheimen der Menschwording en Verlossing naar best vermogen overwegen. Daarom is het gebruikelijk vóór het **Onze Vader** van ieder tientje kort het Geheim aan te geven, dat overwogen zal worden. Deze Geheimen zijn:

DE VIJF BLIJDE GEHEIMEN.

1. De Boodschap van den Engel Gabriël aan Maria.
2. Het Bezoek van Maria bij hare Nicht Elisabeth.
3. De Geboorte van Christus.
4. De Opdracht van het goddelijk Kind in den tempel.
5. De Wedervinding van het Kind Jesus te Jerusalem.

DE VIJF DROEVE GEHEIMEN.

1. De Benauwdheid van Christus in den hof van Olijven.
2. De Geeseling van Christus.
3. De Kroning van Christus met doornen.
4. De Kruisdraging van Christus.
5. De Kruisiging van Christus.

DE VIJF GLORIERIJKE GEHEIMEN.

1. De Verrijzenis van Christus.
 2. De Hemelvaart van Christus.
 3. De Zending van den H. Geest over de Apostelen.
 4. De Hemelvaart van Maria.
 5. De Kroning van Maria in den Hemel.
-

KORTE GEBEDEN, VERRIJKT MET AFLATEN.

1. De christelijke Groet.

Y. Geloofd zij Jesus Christus. R. In alle eeuwigheid, of: Amen.

(Telkens 50 dagen aflaat).

2. Groet aan Jesus in het H. Sacrament.

Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligst en allerhoogwaardigst Sacrament.

(Eenmaal daags 100 dagen aflaat).

3. Aanroeping van den Zoeten Naam.

Mijn Jesus, barmhartigheid!

(Telkens 100 dagen aflaat).

4. Verzuchting tot Jesus.

Allerzoetste Jesus, wees mij geen Rechter, maar een Zaligmaker.

(Telkens 50 dagen aflaat).

5. Uiting van liefde tot Jesus.

Jesus, mijn God, ik bemin U bovenal.

(Telkens 50 dagen aflaat).

6. Verzuchting tot het H. Hart van Jesus.

Alom bemind zij het H. Hart van Jesus.

(Eenmaal daags 100 dagen aflaat).

7. Verzuchting tot het H. Hart van Jesus.

O Jesus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak mijn hart gelijk aan uw Hart.

(Eenmaal daags 300 dagen aflaat).

8. Verzuchting tot het H. Hart van Jesus.

Zoet Hart van mijn Jesus, maak, dat ik
U meer en meer beminne.

(Telkens 300 dagen afluat).

9. Tot het H. Hart van Maria.

Zoet Hart van Maria, wees mijn heil.

(Telkens 300 dagen afluat).

10. Opdracht van zich zelven aan God.

Aanvaard, o Heer, geheel mijne vrijheid.
Ontvang mijn geheugen, mijn verstand en
geheel mijnen wil. Al wat ik heb of bezit,
hebt Gij mij verleend: ik schenk U dat alles
terug en laat het geheel over aan de lei-
ding van uwen H. Wil. Geef mij slechts
uwe liefde en uwe genade, dan ben ik rijk
genoeg en vraag verder niets meer.

(Eenmaal daags 300 dagen afluat).

11. Drie verzuchtingen om een zaligen dood.

Jesus, Maria, Joseph, ik geef U mijn
hart, mijn geest en mijn leven.

Jesus, Maria, Joseph, staat mij bij in
mijn laatsten doodstrijd.

Jesus, Maria, Joseph, dat ik in uw heilig
gezelschap vreedzaam sterve.

(Telkens 300 dagen afluat).

12. Tot den H. Engelbewaarder,

Engel Gods, die mijn Bewaarder zijt, ver-
licht, bescherm, geleid en bestier mij, die
door de opperste Goedheid aan U ben toe-
vertrouwd. Amen.

(Telkens 300 dagen afluat).

13. Tot den H. Joseph.

Maak, o Joseph, dat wij een schuldeloos leven leiden en dat het onder uwe bescherming steeds veilig zij.

(Eenmaal daags 300 dagen afluat).

14. Voor onzen H. Vader den Paus.

V. Laat ons bidden voor onzen Opperpriester N.

R. De Heer beware hem, behoude hem in het leven, make hem zalig op aarde en levere hem niet over aan den wil zijner vijanden. — *Onze Vader.* — *Wees gegroet.*

(Eenmaal daags 300 dagen afluat).

15. Voor de Geloovige Zielen.

a. Wie voor de afgestorvenen bidt: vijf Onze Vaders en vijf Weesgegroeten, met het vers: Wij bidden U, o Heer, kom uwe dienaren te hulp, die Gij door uw kostbaar Bloed hebt vrijgekocht; of met het schietgebed: Barmhartigheid, o eeuwige Vader, bij het kostbaar Bloed van Jesus Christus: of eindelijk met: Heer, geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte hen, dat zij rusten in vrede; en daarbij het Lijden des Heeren overweegt, verdient daarmede eenmaal daags 300 dagen afluat.

b. Door het bidden van den Psalm: De Profundis (zie hierachter de 6de der 7 Boetpsalmen) met: Heer, geef hun de eeuwige rust enz. kan men voor de zielen der afgestorvenen driemaal daags 50 dagen afluat verdienen.

AVONDGEBED.

Zooals de dag met God moet worden begonnen, moet men hem met God besluiten. De slaap is het beeld van den dood. Hoeveel zijn er des nachts niet plotseling gestorven en misschien eeuwig verloren gegaan. Daarom moeten wij ons op den

slaap voorbereiden met God te danken en ons onder zijne hoede te stellen en onder de bescherming van Maria, van onzen Engelbewaarder en andere H. Schutzpatronen. Daarbij mogen wij niet nalaten ons geweten te onderzoeken en God met een rouwmoedig hart vergeving te vragen voor hetgeen wij gedurende den dag misdreven. Zijn wij in groote zonde gevallen, dan moeten wij met Gods genade trachten een volmaakt berouw te verwekken.

Dankzegging. Mijn Heer en mijn God, in aanbidding kniel ik hier voor U neder om U te loven en te danken voor alle genaden en weldaden, die Gij mij in mijn leven, maar vooral dezen dag, naar lichaam en ziel hebt geschonken. Gij hebt mij naar uw beeld voor den hemel geschapen en tot op dit oogenblik vol vaderlijke goedheid onderhouden; Gij hebt mij door het kostbaar Bloed van uw eenigen Zoon uit de slavernij des duivels verlost en zoo menigmaal van zonde gezuiverd; Gij hebt mij christelijke ouders gegeven en in het H. Doopsel tot uw kind aangenomen; Gij hebt mij door de genade des H. Geestes geheiligd, in gevaren beschermd en voor zoo menige zonde behoed, waarin ik anders uit zwakheid allicht zou zijn gevallen. Wie zal ze tellen, de weldaden, waarmede Gij mij nog dagelijks overlaadt. Ieder oogenblik mijns levens is een nieuw bewijs uwer liefde, een bewijs, hoezeer Gij verlangt mij zalig te maken. Wat zal ik U wedergeven, o Heer, voor zooveel goedheid; want alles, wat ik bezit, is uw eigendom.

Dewijl ik dan niets heb, zoo erken ik ten minste, dat Gij alleen de oorsprong zijt van alle goed. Ik dank U uit den grond mijns harten voor alles, wat ik ben en bezit. Och, dat ik U naar waarde danken kon. Ter vergoeding voor hetgeen mij ontbreekt, offer ik U alle verdiensten op van uwen lieven Zoon, en stel ik in vereeniging daarmede mijn ziel en mijn lichaam met alles, wat Gij mij gegeven hebt, in uwen dienst. Ik neem mij voor, uwe weldaden dikwijls met een dankbaar hart te overwegen, U oprecht lief te hebben en mij zelven door een dengdzaam leven dankbaar te toonen. Prijs en bemin U zelven, o God, in en door mij. Heiligen en Engelen des hemels, alle schepselen Gods helpt mij onzen Schepper roemen, zegenen, danken en aanbidden. En daar dit alles nog onvoldoende is, zoo bid ik U, lieve Heer, dat Gij, die U Zelfen alleen naar waarde kunt danken, voor mij wilt wezen uw eigen lof en eer in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Gebod tot den H. Geest. H. Geest, eeuwige Oorsprong van alle licht, verlicht mijn verstand, opdat ik tot eene volmaakte kennis moge komen van alle zonden, waarmede ik uwe goddelijke Majesteit dezen dag heb vertoornd. Doe mij de afschuwelijke boosheid der zonde wel begrijpen, en geef mij tranen van waarachtig berouw, opdat ik vergiffenis erlange en, van heiligen afschuw voor de zonde beziel, in de toekomst alle kwaad vermijde en niets

zoozeer vreeze, als U nog ooit met eene zonde te beleedigen. Amen.

Onderzoek hier uw geweten door u volgende vragen ter beantwoording te stellen:

Was dezen morgen mijn eerste gedachte op God gericht? Heb ik mijn morgengebed goed gebeden? Heb ik de H. Mis godvruchtig bijgewoond of zonder reden verzuimd? Heb ik dezen morgen eene goede meening gemaakt en vandaag mijn werk stipt en om God verricht? Heb ik de moeilijkheden, de kruisjes en ongemakken van den dag uit liefde tot God gedragen? Ben ik aan mijne ouders en overheden in den Heer onderdanig en gehoorzaam geweest? Hoe was ik jegens mij nevenmensch in den omgang en bij het werk? Heb ik gedurende den dag nog aan God gedacht? Heb ik de noodige middelen aangewend om mijne dagelijksche fouten en zonden van gewoonte tegen te gaan? Heb ik mij ook aan bijzondere, mischien groote zonden schuldig gemaakt? Welke?

Oefening van Berouw. Genadige God, ik heb gezondigd; ik belijd het met smart en schaamte voor uw heilig aanschijn. Ik heb verdiend door U gestraft te worden, omdat ik mij tegen uwen heiligen Wil heb verzet en uwe vele weldaden met ondank vergolden. Hoe kon ik U beleedigen, dien ik boven alles moest beminnen, omdat Gij oneindig beminnenswaardig zijt. Indien Gij met mij wildet handelen, o Heer, volgens uwe strenge gerechtigheid, wat zou er dan van mij worden! Doch Gij hebt gezegd: „ik wil den dood des zondaars niet, maar dat hij zich bekeere en leve”; en vertrouwend op deze belofte smee ik U om genade en vergiffenis. Spaar, Heer, spaar mijne zondige ziel; straf mij niet in uwen heiligen toorn; ik smee

het U bij het bloedig Zweet, bij het bitter Lijden en Sterven van uwen lieven Zoon, onzen Heer Jesus Christus. Sla uwe genadige oogen op mij, uw ondankbaar schepsel, en ontferm U mijner volgens de grootheid uwer barmhartigheid. Het is mij van ganscher harte leed, dat ik U beleedigd heb. Ik wil mijn leven beteren, voor mijne misstappen boete doen, de naaste gelegenheid vluchten, mijne zonden spoedig biechten en liever sterven dan eene doodzonde bedrijven. Geef mij daartoe uwe genade. Amen.

Gebeden. Stort, goedertieren Heer, uwe milde zegeningen uit over mijne ouders, broeders en zusters, over mijne weldoeners, vrienden en vijanden. Bescherm allen, die over mij gesteld zijn, zoo geestelijke als wereldlijke overheden. Help de armen, troost de bedroefden, genees de zieken, sta den stervenden bij. Geef aan de afgedwaalden en zondaren (vooral aan N. N.) de genade der bekeering en aan de heidenen en ongelovigen het licht des geloofs. Heb ook medelijden, barmhartige God, met de zielen der afgestorvenen, die in het vagevuur lijden (vooral met N. N.); maak een einde aan hunne smarten en neem hen op onder het getal uwer uitverkorenen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Zegen, o God, de rust, die ik ga nemen om mijne krachten te herstellen ten einde U voortaan beter te dienen. Bezoek deze woning en verdrijf daaruit alle hinderlagen van

den vijand; laat uwe Engelen er wonen, om ons in vrede te bewaren en laat uw zegen altijd op ons rusten. Door Christus onzen Heer. Amen.

H Maria, Moeder van mijn Jesus en ook mijne Moeder, op wie ik naast God alle hoop heb gesteld; H. Engel, aan wiens bescherming ik door God ben toevertrouwd; H. Patroon (*Patrones*) N., wiens (*wier*) naam ik draag; H. Joseph, Voedstervader van Jesus, en alle Heiligen Gods, bidt voor mij; bewaakt en beschermt mij dezen nacht en alle dagen mijn levens, maar vooral in de ure des doods. Amen.

Bewaar ons, o Heer, terwijl wij waken en bescherm ons in den slaap, opdat wij met Christus mogen waken en in vrede rusten. Amen.

Bij deze avondgebeden kunnen nog worden gevoegd: „*Gebeden om een zaligen dood*“ (bladz. 347-354), „*Gebed voor wie 't eerst in een gezin sterft*“ (bladz. 344), „*Litanie en gebeden voor afgestorvenen*“ (bladz. 361-372) en het volgende schoone gebedje voor stervenden:

O goedertierenste Jesus, Minnaar der zielen, ik smeeK U bij den doodstrijd van uw allerheiligst Hart en bij de smarten uwer onbevleete Moeder, wasch in uw Bloed de zondaren der geheele wereld, die met den dood worstelen en heden zullen sterven.

Hart van Jesus, in doodstrijd geraakt, ontferm U over de stervenden!

(Telkenmale 300 dagen afstaat.)

Bid, terwijl gij u zedig uitkleedt, eenige bekende gebeden, als **Onze Vader, Wees gegroet, de Litanie der H. Maagd enz.**, alsmede deze korte oefeningen van Geloof, Hoop en Liefde:

Ik geloof in U, o eeuwige Waarheid!
Ik hoop op U, o oneindige Barmhartigheid!

Ik bemin U, o Goddelijke Goedheid!

Vermeerder, o Heer, mijn geloof; versterk mijne hoop; volmaak mijne liefde.

Zegen u, alvorens ge ter ruste gaat, met wijwater, en zeg dan:

In den Naam van mijnen gekruisten Heer **I** Jesus Christus ga ik ter ruste; moge Hij mij zegenen, bestieren, voor alle kwaad bewaren en ten eeuwigen leven geleiden. Amen.

Heer, in uwe handen beveel ik mijnen geest!

Houd u met goede gedachten bezig, zoolang ge waakt, en vergeet niet, dat God u overal ziet. Zijt ge in lijden, herinner u dan, hoe vreeselijk het is eeuwig te branden. Denk aan degenen, die dezen nacht sterven en bid voor hen. Verheug u, dat hemel en aarde God dag en nacht prijzen en voeg uwe gebeden bij die, welke in zooveel kloosters in het nachtelijk uur worden gestort.

HET H. MISOFFER.

ZIJN WEZEN EN BETEKENIS.

Gods Zoon is mensch geworden om God de volmaakste eer en voldoening te schenken en ons menschen vergiffenis en genade te verwerven. Voor dat doel offerde Hij zijn leven. Dit Offer begon, toen Hij de menschelijke natuur aannam, het werd aan het Kruis voltrokken, door de Verrijzenis verheerlijkt en door de Hemelvaart in het Heilige der Heiligen overgebracht. De offers van het **Oud Verbond** hielden daarmede op, omdat zij slechts voorafbeeldingen waren van dit Offer en daarin hunne vervulling vonden. Gods Zoon, Christus Jesus, is dan het Offerlam, dat „geslacht-offerd van den beginne” nu bij den troon des Vaders eeuwig leeft. Door Hem hebben wij toegang tot den Vader; Christus is onze Middelaar. Dewijl echter onze verzoening door het Offer des Kruises werd voltrokken, moest dit Offer in onze herinnering blijven voortleven. En daarom stelde Christus, de Hoogepriester in eeuwigheid, een zichtbaar Offer in, hetwelk de herinnering aan het Kruisoffer zou levendig houden, en, in wezen daaraan gelijk, dat Offer op onbloedige wijze vernieuwt om levenden en dooden aan de verdiensten daarvan deelachtig te maken. Deze instelling geschiedde, toen Christus zich op het Laatste Avondmaal onder de gedaanten van brood en wijn aan zijn hemelschen Vader opofferde en aan zijne Apostelen en hunne opvolgers in het Priesterschap gelastte tot het einde der tijden hetzelfde te doen. Ziedaar de instelling van het H. Misoffer, dat reine Offer, waarvan de Profet **Malachias** had voorzegd, dat het in het **Nieuw Verbond** op alle plaatsen zou worden opgedragen. Dit Offer is het verhevenste in aanbidding en lof, het Gode welgevalligst Dank-, Bid- en Zoenoffer; het is, zooals de **Franciscus van Sales** zegt: „het middelpunt van den christelijken Godsdienst, de ziel der godsvrucht, een onuitsprekelijk Geheim, dat den afgrond der liefde Gods bevat-

waardoor God zich werkelijk met ons vereenigt en ons op de heerlijkste wijze met zijne gaven en genaden verrijkt."

De H. Kerk heeft uitdrukkelijk voorgeschreven, dat wij op alle *Zon- en Feestdagen* de H. Mis moeten hooren. Het is echter niet voldoende daarbij slechts lichamelijk tegenwoordig te zijn; wij moeten vooral de drie hoofddeelen: **de Offering, de Consecratie en de Nuttiging**, die door Christus zijn ingesteld, met opmerkzaamheid en godsvrucht bijwonen. Deze heilige Handelingen heeft de H. Kerk tot stichting der Geloovigen met eene reeks schoone gebeden en treffende Ceremoniën omgeven en zij bedient zich daarbij van de latijnsche taal, opdat de veranderingen, waaraan levende talen onderworpen zijn, geen afbreuk zouden doen aan den zin der woorden, waarvan zij zich bedient.

GEBEDEN ONDER DE H. MIS,

BENEVEN'S KORTE ONDERRICHTINGEN OM DE
H. MIS GODVRUCHTIG BIJ TE WONEN.

Wanneer de klokken voor de H. Mis luiden, verbeeld u dan met groote blijdschap des harten de stem te hooren der heranten, die door den oppersten Koning worden uitgezonden om zijne komst uit te roepen. Laat dan alle aardsche zorgen varen en zeg bij u zelve:

it is het teeken der komst des oppersten Konings; ik wil Hem gaan opwachten en aanbidden, Hem offeren aan onzen hemelschen Vader.

Besprenkel u met wijwater, zoodra ge de kerk zijt binnengetreden en zeg daarbij:

Besproei mij, o Heer, met uwen goddelijken zegen en blusch in mij den brand der booze begeerlijkheid, in den Naam † des Vaders † en des Zoons † en des H. Geestes. Amen.

Zorg, dat ge tijdig in de kerk zijt om nog voor de H. Mis Jesus Christus in het H. Sacrament aldus te begroeten:

AAN JESUS IN HET H. SACRAMENT.

Beminnelijke Heer Jesus Christus, eeuwige Hoogepriester, Gij, die gezegd hebt: „mijn vleesch is waarlijk spijs en mijn bloed is waarlijk drank,” ik geloof, dat Gij, de Zoon van den levenden God, in deze wereld gekomen, en hier in het H. Sacrament met godheid en menschheid, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed wezenlijk en waarachtig tegenwoordig zijt. Ik aanbid U in diep ontzag met de Hemelingen, die het Tabernakel onzichtbaar om-

zweven. Op U alleen heb ik al mijne hoop gesteld. Gij zijt mijn heil en mijne kracht, mijne toevlucht en sterkte; Gij zijt de bron van alle goed. Welk een liefdegloed verteerde uw goddelijk Hart, toen Gij vóór uw bitter Lijden ons de Tafel hebt bereid, die de aangenaamste en zoetste genietingen biedt. Mocht ik U, lieve Jesus, uit erkentelijkheid voor uwe onuitsprekelijke goedertierenheid, zóó beminnen, als Gij mij hebt liefgehad. Ontvlam mijne liefde, Gij, die zelf het Gastmaal en Voedsel der liefde zijt, opdat ik nimmer ophoude U te beminnen. Amen.

ASPERGES ME.

's Zondags wordt vóór de Hoogmis de zegen gegeven met nieuw gewijd wijwater. Bid daarbij in rouwmoedige stemming hetgeen de Kerk zingt:

Aspérges me hys-
sópo, et mundábor;
lavábis me et super
nivem dealbábor.

Ps. Miserére mei,
Deus, secúndum ma-
gnam misericórdiam
tuam.

Glória Patri etc.

Besprenge mij met
hysop,*) en ik zal
gezuiverd worden:
wasch mij, en ik zal
witter worden dan
sneeuw.

God, ontferm U mij-
ner volgens uwe groo-
te barmhartigheid.

Eere zij den Vader.
enz.

De geheele psalm *Miserere* vindt men hierachter onder de Boetpsalmen No. 4.

*) Met hysop werd volgens de Wet de melaatsche-
het beeld van den zondaar-gereinigd.

Gedurende den paaschtijd zingt de Kerk in de plaats van „*Asperges me*” „*Vidi aquam*” etc. Ik heb water gezien, enz. Met dit water is het doopwater bedoeld. Vanouds is namelijk paasch-zaterdag vooral de dag, waarop de bekeerlingen worden gedoopt. Op deze plechtigheid zinspeelt de Kerk met haar schoon gezang, als wilde zij ons dankbaar den dag van ons H. Doopsel doen gedenken.

Vidi aquam egredientem de templo a latere dextro, allelúja! et omnes, ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt, et dicent, allelúja, allelúja!

Ps. Confitémini Dómino, quóniam bonus, quóniam in sæculum misericórdia ejus.

Ÿ. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam, (allelúja.)

R. Et salutáre tuum da nobis, (allelúja.)

Ÿ. Dómine, exáudi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad Te véniat.

Ÿ. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spirítu tuo.

Ik heb water gezien, dat uit den tempel vloeide, ter rechterzijde, alleluja, en allen, tot wie dat water kwam, zijn behouden geworden en zij zullen zeggen: alleluja, alleluja!

Looft den Heer, want Hij is goed, in eeuwigheid toch duurt zijne barmhartigheid.

Ÿ. Toon ons, Heer, uwe barmhartigheid, (allelúja.)

R. En geef ons uw heil, (allelúja.)

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. De Heer zij met U.

R. En met uwen geest.

Laat ons bidden. Verhoor ons, heilige Heer, almachtige Vader, eeuwige God, en gewaardig U uwen H. Engel van den hemel te zenden, om allen, die in deze plaats vergaderd zijn, te bewaren, te begunstigen, te bezoeken en te verdedigen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Zoodra alles voor het H. Offer gereed is en de Priester aan het Altaar verschijnt, maak dan de meening voor wie of voor welk doel gij de H. Mis wilt bijwonen. Bid daarna het volgende:

GEBED VAN VOORBEREIDING.

Allergoedertierenste Vader der barmhertigheden en God van alle vertroosting, die uwen eenigen Zoon voor onze zaligheid aan het Kruis hebt geslachtofferd en gewild, dat deze U alleraangenaamste Offerande telken dage tot het einde der tijden in uwe Kerk zou worden vernieuwd, om ons de vruchten daarvan mede te deelen; wij bidden U, verleen ons de genade om bij dit wonderbaar Geheim uwer goeder-tierenheid zóó aandachtig en eerbiedig tegenwoordig te zijn, dat wij en allen, voor wie deze H. Mis wordt opgedragen, aan de zalige vruchten daarvan overvloedig deelachtig worden. Door Jesus Christus onzen Heer. Amen.

CONFITEOR.

Ziet ge dan, dat de Priester aan den voet des Altaars de H. Mis begint en bij het *Confiteor* diep gebogen voor God zijne schuld bekent, herinner

u dan met groote droefheid des harten de zonden, waarmede gij den goeden God vertoornd hebt, en bid met den Priester:

Confiteor Deo omnipotenti, beátæ Mariæ semper Virgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Joánni Baptistæ, Sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi pater: quia peccávi nimis cogitatione, verbo, et ópere, mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariam semper Virginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joánnem Baptistam, Sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, pater, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Ik belijd den almachtigen God, de H. Maria, altijd Maagd, den H. Aartsengel Michaël, den H. Joannes den Dooper, de H. H. Apostelen Petrus en Paulus, allen Heiligen en U, vader, dat ik gezondigd heb met gedachte, woord en werk; (*Sla driemaal op uwe borst*) door mijne schuld, door mijne schuld, door mijne grootste schuld. Daarom bid ik de H. Maria, altijd Maagd, den H. Aartsengel Michael, den H. Joannes den Dooper, de H. H. Apostelen Petrus en Paulus, alle Heiligen en u, vader, voor mij tot den Heer, onzen God, te bidden.

Misereátur nostri omnipotens Deus, et dimíssis peccátis nostris perdúcat nos

De almogende God ontferme zich onzer en leide ons, na ons vergiffenis van

ad vitam ætérnam.
Amen.

zonden te hebben ge-
schonken, teneeuwige
leven. Amen.

Indulgéntiam, abso-
lutiónem, et remis-
siónem peccatórum
nostrórum, tríbuat no-
bis omnípotens et mi-
séricors Dñus. Amen.

De almogende en
barmhartige Heer
verleene ons kwijt-
schelding van straf,
ontbinding en ver-
giffenis onzer zonden.
Amen.

Ÿ. Deus, tu convér-
sus, vivificábis nos.

Ÿ. God, zoo Gij U
tot ons gekeerd hebt,
zult Gij ons levend
maken.

R. Et plebs tua læ-
tábitur in te.

R. En uw volk zal
zich in U verblijden.

Ÿ. Osténde nobis,
Dómine, misericórdi-
am tuam.

Ÿ. Toon ons, Heer,
uwe barmhartigheid.

R. Et salutáre tuum
da nobis.

R. En geef ons uw
heil.

Ÿ. Dómine, exáudi
oratiónem meam.

Ÿ. Heer, verhoor
mijn gebed.

R. Et clamor meus
ad te véniat.

R. En mijn geroep
kome tot U.

Laat ons bidden. Neem van ons weg,
o Heer, al onze ongerechtigheden, opdat
wij met zuivere harten het Heilige der
Heiligen mogen ingaan. Dit smeeken wij
U door Jesus Christus onzen Heer. Amen.

KYRIE ELEISON.

Zeg in deze rouwmoedige stemming met den Priester zeer langzaam en aandachtig:

Kýrie eléison. (ter.)	Heer, ontferm U onzer. (<i>Driemaal.</i>)
Christe eléison. „	Christus, ontferm U onzer. (<i>Driemaal.</i>)
Kýrie eléison. „	Heer, ontferm U onzer. (<i>Driemaal.</i>)

GLORIA IN EXCELSIS DEO.

Hef thans, in de zoete hoop bij God genade te hebben gevonden, der Engelen blijden lofzang aan: *Gloria in excelsis Deo.* Dank God den Vader in den hemel, dat Hij zijn eenigen Zoon om onze zaligheid in den maagdelijken schoot der reine Maagd Maria heeft gezonden.

Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te. Grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam. Dómine Deus, Rex cœlestis, Deus, Pater omnipotens, Dómine Fili unigénite, Jesu Christe.

Dómine Deus, Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere

Eere zij God in den hooge en op aarde vrede den menschen, die van goeden wil zijn. Wij loven U, wij zegenen U, wij aanbidden U, wij verheerlijken U. Wij danken U om uwe groote glorie, Heere God, hemelsche Koning, God, almachtige Vader, Heer, eengeboren Zoon, Jesus Christus.

Heere God, Lam Gods, Zoon des Vaders. Die wegneemt de zonden der wereld,

nobis. Qui tollis peccata mundi, sumpsce deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis.

Quoniam tu solus sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus altissimus, Jesu Christe, cum Sancto Spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.

ontferm U onzer; die wegneemt de zonden der wereld, ontvang onze nederige smee-king; die zit aan de rechterhand des Vaders, ontferm U onzer.

Want Gij alleen zijt heilig; Gij alleen de Heer; Gij alleen de Allerhoogste, Jesus Christus, met den H. Geest in de heerlijkheid van God den Vader. Amen.

COLLECTEN.

Vereenig u nu met den Priester tot het gemeenschappelijk gebed, *Collecte* geheeten, waarin de Priester alle nooden en aangelegenheden, alle wenschen en verlangens der Kerk en van geheel het volk als in ééne bede samenvat en voor den troon des Allerhoogsten neerlegt. Zoo ge niets bijzonders van God te vragen hebt, kunt ge aldus bidden:

Zie, hemelsche Vader, van uit uw heiligdom genadig neder op de hier vergaderde geloovigen. Luister goedgunstig naar het gebed des Priesters, die in den naam van onzen Heer Jesus Christus uwe goddelijke Majesteit voor ons in al onze nooden ootmoedig om hulp en troost vraagt. Wend uwen vaderlijken blik niet van ons af, maar geef ons de genade, dat wij, van alle rampen bevrijd, naar uw welbehagen mogen leven en eens zalig sterven om voor eeu-

wig het rijk uwer glorie te kunnen binnengaan. Door Christus onzen Heer. Amen.

EPISTEL.

Nu leest de Priester het Epistel, ontleend aan de Profeten of aan de geschriften der Apostelen. Luister aandachtig, als hoordet gij de Godsgezanten zelf spreken. Indien gij echter den Priester niet volgen kunt, zal het volgende gebed u welkom wezen.

Heilige Drievuldigheid, U zij lof, eer en dank in alle eeuwigheid, wijl Gij door uwe Gezanten, door Jesus Christus en zijne H. Apostelen ons en de gansche wereld met het licht des geloofs hebt verlicht en den weg der zaligheid getoond. Geef ons de genade, dat licht nimmer te verliezen en niet af te wijken van den weg uwer H. Geboden, maar in deugden toe te nemen en U na dit leven in het eeuwig leven te mogen aanschouwen. Amen.

EVANGELIE.

Wanneer gij bemerkt, dat het misboek is omgedragen en de Priester het Evangelie begint de lezen, sta dan eerbiedig op om de blijde Boodschap des Heils te hooren. Teeken daarbif uw voorhoofd, uwen mond en uwe borst met het teeken des H. Kruises om door de kracht van Jesus' Lijden de genade te erlangen U voor het geloof nimmer te schamen, het steeds met den mond te belijden en tot den dood in uw hart te bewaren. Uit erkentelijkheid voor de kostbare gave des geloofs moogt ge dan wel zeggen:

Wij danken U, lieve Jesus, duizendmaal, dat Gij ons den aanbiddelijken Wil van uwen hemelschen Vader hebt willen openbaren en ons tot troost, vreugde en zalig-

heid hebt deelachtig gemaakt aan het licht, dat Gij in de duisternis hebt ontstoken. Laat ons, groote Afgezant des Vaders, Gij, die voor ons de weg, de waarheid en het leven zijt, in het licht der waarheid uwe voetstappen drukken en eenmaal het eeuwig leven beërven. Amen.

CREDO.

Nu kunt ge niets nuttigers doen, dan, terwijl de Priester de geloofsbelijdenis bidt, met hem uw geloof voor God te belijden. Gij kunt dit doen door eene oefening van geloof te verwekken of door aandachtig en langzaam de twaalf Artikelen des Geloofs te bidden; ook kunt ge u met den Priester van deze geloofsbelijdenis bedienen.

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem coeli et terræ, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum, Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt.

Ik geloof in éénen God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in éénen Heer, Jesus Christus, den eengeboren Zoon Gods; en voor alle eeuwigheid uit den Vader geboren; God van God, licht van licht, waarachtig God van waarachtigen God; geboren niet gemaakt; één van wezen met den Vader, door wien alles gemaakt is.

Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descendit de coelis. Et incarnátus est de Spíritu sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifixus étiam pro nobis sub Póntio Piláto, passus, et sepúltus est.

Et resurrexit tértia die, secúndum Scripturas. Et ascendit in cælum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum ventúrus est cum glória judicáre vivos et mórtuos: cujus regni non erit finis.

Et in Spíritum sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filióque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adorátur et conglorificátur: qui locútus est per Prophétas.

Die om ons menschen en om onze zaligheid van den hemel is nedergedaald, en het vleesch heeft aangenomen door den H. Geest uit de Maagd Maria en mensch is geworden; Hij is ook voor ons gekruist onder Pontius Pilatus, Hij heeft geleden en is begraven.

Ook is Hij ten derden dage volgens de Schriften verrezen; Hij is opgeklommen ten hemel; zit ter rechterhand des Vaders, en zal met heerlijkheid wederkomen, om levenden en dooden te oordeelen: zijn rijk zal geen einde hebben.

(*Ik geloof*) ook in den H. Geest, den Heer, die levend maakt, die uit den Vader en den Zoon voortkomt: die met den Vader en den Zoon samen aangebeden en medeverheerlijkt wordt; die

Et unam, sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

door de Profeten heeft gesproken.

Ook (*geloof ik*) in de ééne, heilige, katholieke en apostoliek Kerk. Ik belijd één doopsel tot vergiffenis der zonden; en ik verwacht de verrijzenis der dooden en het toekomstig eeuwig leven. Amen.

DE OFFERANDE.

Nu begint het eerste voornamen deel der H. Mis: de *Offering* van brood en wijn. Deze offergaven worden hier toebeleid om bij de Consecratie veranderd te worden in het Lichaam en Bloed van Jesus Christus. Herinner u de groote liefde, die Gods Zoon ons zondaren betoonde, toen Hij zich op het Kruis als Zoenoffer voor onze zonden zijnen hemelschen Vader aanbood. Offer u zelven en alles, wat gij hebt, uit dankbaarheid voor zoo veel goedheid aan God op en maak het voorneemen Hem voortaan trouw te dienen en vurig te beminnen.

Neem genadig aan, o Heer, het onbevlekt Offer, dat wij, onwaardige dienaren, U in vereeniging met den Priester gaan opdragen ter herinnering aan Jesus' bitter Lijden en Sterven, ter gedachtenis aan zijne heerlijke Verrijzenis en wonderbare Hemelvaart. Wij bieden het Uwe Majesteit aan ter eere der allerzaligste Maagd en Moeder Gods Maria, ter eere der H. Apostelen Petrus en Paulus en van al uwe Heiligen,

alsmede tot lafenis der Geloovige Zielen. En in vereeniging met dit Offer, dat Uw lieve Zoon, onze Heer Jesus Christus, stervende aan het Kruis voor het heil der wereld heeft opgedragen en hier op geheimzinnige, onbloedige wijze onder de gedaanten van brood en wijn vernieuwen zal, schenk ik mij zelven geheel aan U. Ontvang mijn geheugen, mijn verstand, geheel mijne vrijheid, alles, wat ik bezit. Beschik over mij, leid en bestier mij volgens uw goddelijk welbehagen: laat mij in uwe liefde leven, dan ben ik rijk genoeg en verlang ik niets meer.

ORATE FRATRES.

Wanneer de Priester zich tot u keert en met de woorden: „*Orate Fratres*” (*Bidt Broeders*) u uitnoodigt om met hem God te smeeken het Offer genadig te willen aannemen, bid dan met alle vurigheid:

De Heer zende u hulp uit de heilige plaats en bescherm u uit Sion, opdat uwe Offerande aan zijne Majesteit aangenaam en welgevallig zij. Moge Hij het Offer uit uwe handen aannemen tot verheffing, tot eer en glorie van zijn H. Naam, tot zaligheid onzer zielen en tot troost, heil en vrede van geheel zijne H. Kerk. Amen.

PREFATIE.

Zoodra de Priester u met de woorden: „*Sursum corda*” toeroept hart en geest tot God te verheffen, sta dan eerbiedig op, ten teeken, dat gij alle aardse gedachten en zorgen laat varen, om uwen geest met heilige, hemelsche zaken bezig te houden. Zing dan in uw hart met den Priester het schoone lied der Kerk, de Prefatie en

het driewerf „*Heilig*”, dat de Engelen in den hemel elkander onophoudelijk toeroepen; want het is waarlijk billijke plicht, dat wij Gode dankzeggen voor het onbegrijpelijk liefdewerk der Verlossing.

Ÿ. Sursum corda.

R. Habémus ad Dóminum.

Ÿ. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et iustum est.

Vere dignum et iustum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus. Quia per incarnáti Verbi mystérium, nova mentis nostræ oculis lux tuæ claritátis infúlsit: ut dum visibiliter Deum cognóscimus, per hunc in invisibilium amórem rapiámur.

Ÿ. Verheft uwe harten.

R. Wij hebben ze tot den Heer verheven.

Ÿ. Laten wij den Heer, onzen God, dankzeggen.

R. Het is passend en plichtmatig.

Het is waarlijk passend en plichtmatig, billijk en heilzaam, dat wij U altijd en overal dankzeggen, heilige Heer, almachtige Vader, eeuwige God; omdat door het Geheim van het Vleesch geworden Woord een nieuw licht uwer heerlijkheid voor de oogen onzes geestes is opgegaan; opdat wij, God zichtbaar aanschouwende, door Hem tot liefde voor de onzichtbare goederen zou-

Et ideo cum Angelis
et Archangelis, cum
Thronis et Dominati-
onibus, cumque omni
militia cœlestis exer-
citus, hymnum glóriæ
tuæ cānimus, sine fine
dicentes.

Sanctus, sanctus,
sanctus Dóminus,
Deus Sábaoth; Pleni
sunt cœli et terra
glória tua; Hosánna
in excélsis!

Benedictus qui ve-
nit in nómine Dómini.
— Hosánna in ex-
célsis!

den worden opge-
voerd.

En daarom zingen
wij met de Engelen
en Aartsengelen, met
de Tronen en Heer-
schappijen en met ge-
heel de schaar van
het hemelsch heir het
lied uwer glorie, zon-
der einde zeggende:

Heilig, heilig, heilig
H is de Heer, God
der Heerscharen; He-
mel en aarde zijn vol
van uwe glorie; Ho-
sanna in den Hooge!

Gezegend Hij, die
komt in den naam des
Heeren; Hosanna in
den Hooge!

VOOR DE CONSECRATIE.

Hier begint de *Canon*, eene reeks gebeden en Ceremoniën, die, met slechts geringe wijzigingen voor de hoogste Feesten, in alle Missen dezelfde zijn en gedeeltelijk beschouwd kunnen worden als de naaste voorbereiding tot het tweede en voornaamste deel der H. Mis, nl. de *Consecratie*. Onder de Consecratie daalt Jesus Christus, de Koning der glorie, met rijke gunsten en gaven op het altaar neder. Neem derhalve de eerbiedigste houding aan, en bedien U in navolging der Kerk van het volgende gebed:

Wij bidden U, allergoedertierenste Vader,
door Jesus Christus, uwen Zoon, onzen

Heer, dat Gij genadig wilt zegenen en aan-nemen deze giften en gaven, deze smette-looze Offerande. Zie op het Lijden en de verdiensten van uwen Zoon, in Wien Gij uw welbehagen hebt, en geef aan zijne Kerk over geheel de wereld rust en vrede. Be-waar, bestier en bescherm het Opperhoofd der Kerk, Christus' Plaatsbekleeder, onzen heiligen Vader den Paus N. en onzen Hoog-waardigen Bisschop. Wil de geestelijkheid in uwen heiligen dienst helpen en bescher-men, de wereldlijke overheid aan uwe hand leiden, de bedroefden troosten, de zieken genezen, de ongeloovigen en afgedwaalden den weg der waarheid doen bewandelen, de rechtvaardigen in uwe liefde bevestigen, de zondaren tot U bekeeren en aan allen vergiffenis schenken, die ons beleedigd heb-ben of door ons tot zonde zijn gebracht. Zegen mijne goede ouders, broeders en zus-ters, overheden en weldoeners, vrienden en vijanden; zegen alle aanwezigen, allen, die uwen H. Naam vereeren, geheel de Chri-stenheid en vooral degenen, die zich in mijne gebeden hebben aanbevolen. Tot dat einde offer ik U, eeuwige Vader, al het Lijden op, dat uw lieve Zoon van af zijne armoedige Geboorte tot aan zijn smartelijken Kruisdood voor ons heeft willen onder-gaan, en de verdiensten van al uwe lieve Heiligen, vooral van hen, wier gedachte-nis wij heden viëren. Zie op dezen rijken schat van hemelsche verdiensten en geef ons, dat wij in uwe heilige liefde mogen

volharden ten einde toe om na dit leven met U eeuwig te leven. Amen.

DE CONSECRATIE.

Nu wordt het grootste wonder van liefde vernieuwd. Gods eenige Zoon, Jesus Christus, stelt zich andermaal als Middelaar tusschen den zondigen mensch en den hemelschen Vader om Dezen het Offer van zijn leven voor de zonden der wereld aan te bieden en voor ons genade en barmhartigheid te verwerven. Jesus komt met rijke gaven op het altaar en met de vurige begeerte zich uit liefde geheel aan u te geven. Maak Hem in vrome aanbidding uwe opwachting.

BIJ DE OPHEFFING DER H. HOSTIE.

Wees gegroet, waarachtig Lichaam van mijnen Heer Jesus Christus, dat uit de Maagd Maria werd geboren en voor het heil der wereld op het Kruis waarlijk geslachtofferd: uit wiens doorstoken Zijde water en bloed vloeide. O goedertieren, o milde, o zoete Jesus, Zoon van Maria, geef ons in het stervensuur een voorsmaak van de eeuwige vreugde des hemels. Amen.

BIJ DE OPHEFFING VAN HET H. BLOED.

Wees gegroet, kostbaar Bloed van mijn Zaligmaker Jesus Christus, dat voor mij aan het Kruis werd vergoten. Ik aanbid U met diepen ootmoed en met een levendig geloof. O Jesus, wees mij genadig; o Jesus, wees mij barmhartig; o Jesus, vergeef mij mijne zonden. Amen.

NA DE CONSECRATIE.

Verbeeld u nu te staan op den berg van Calvarië, waar Christus, gemarteld en doorwond, voor

onze zaligheid den verschrikkelijken kruisdood is gestorven. Houd u eenige oogenblikken bezig met de overweging van hetgeen Hij voor ons geleden heeft: bezie zijne handen en zijne voeten, zijne zijde, ja geheel zijn misvormd lichaam en bid daarbij vijfmaal *Onze Vader* en *Wees gegroet* met zooveel eerbied en godsvrucht, alsof gij bij ieder *Onze Vader* een der H. Wonden kustet. Daarna kunt ge uwen goddelijken Middelaar aldus toespreken:

Heeze Jesus, ik aanbid U hangende aan het Kruis, met doornen gekroond. Ik bid U, dat uw Kruis mij moge verlossen van den Verderfengel. Amen.

Heere Jesus, ik aanbid U aan het Kruis, doorwond, met gal en azijn gelaafd. Ik bid U, dat uwe H. Wonden het geneesmiddel mijner ziel mogen zijn. Amen.

Heere Jesus, ik aanbid U in het graf gelegd, met myrrhe en edele zalf gebalsemd. Ik bid U, dat uw Dood mijn leven moge zijn. Amen.

Heere Jesus, ik aanbid U nedergedaald ter helle, om de Gevangenen te verlossen. Ik bid U, bewaar mij voor de hel. Amen.

Heere Jesus, ik aanbid U, verrezen van de dooden, opgeklommen ten hemel, zittende aan de rechterhand uws Vaders. Ik bid U, ontferm U mijner. Amen.

Heere Jesus, goede Herder, bewaar de rechtvaardigen, maak de zondaren tot gerechten, ontferm U over de Geloovige Zielen en wees mij armen zondaar genadig. Amen.

Heere Jesus, ik bid U bij de groote bitterheid van het Lijden, dat Gij aan het

Kruis hebt verduurd, vooral toen uwe allerheiligste Ziel uit uw gezegend Lichaam scheidde, ontferm U over mijne arme ziel, als zij uit het zondig lichaam zal heengaan. Amen.

GEBED.

G oedertieren, hemelsche Vader, wil nederzien van uwen hoogen hemeltroon op deze allerwaardigste Offerande, op uwen uitverkoren Zoon, onzen Heer Jesus Christus, die zich voor onze zonden aan het Kruis heeft geslachtofferd. Gedenk de onuitsprekelijke liefde, waarmede Hij zijne Ziel in den dood heeft gegeven, opdat wij het leven zouden hebben. Gedenk, hoe hij leed, toen zijn Bloed voor ons aan het Kruis vloeide. Hemelsche Vader, ik offer U de aanbiddelijke teekenen van zijn Lijden op: aanzie zijn Kruis, zijne Wonden, de Nagelen, de Kolom, de Geeselen, de Doornenkroon, de dertig Zilverlingen, zijn bloedig Zweet, zijn purperen Kleed. Ik bid en smEEK U, barmhartige God, bij de kracht van al zijn Lijden voor de zielen der vrome afgestorvenen in het vagevuur, maar voornamelijk voor N. N. en voor allen, die mij dierbaar zijn, opdat zij U in den schoonen hemel van aanschijn tot aanschijn mogen aanschouwen. Amen.

PATER NOSTER.

Terwijl de Priester het *Pater Noster* bidt, kunt ge niets nuttigers doen, dan langzaam en aandachtig hetzelfde gebed te bidden: *Onze Vader*. Zeg daarna met den Priester:

Libera nos, quæsumus, Dómine, ab ómnibus malis præteritis, præsentibus et futúris: et intercedente beáta et gloriósa semper virgine Dei Genitríce María, cum beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque Andréa, et ómnibus Sanctis, da propítius pacem in diébus nostris: ut ope misericórdiæ tuæ adjúti, et a peccáto simus semper liberi, et ab omni perturbatióne secúri. Per eúmdum Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

Wij bidden U, o Heer, verlos ons van alle verleden, tegenwoordig en toekomstig kwaad, en geef op de voorbede der zalige en altijd roemrijke Maagd, de Moeder Gods Maria, in vereeniging met uwe H. H. Apostelen Petrus en Paulus, Andreas en alle Heiligen, genadiglijk vrede in onze dagen, opdat wij, door de kracht uwer ontferming geholpen, ten allen tijde van zonde vrij mogen zijn en voor allen hartstocht beveiligd. Door denzelfden onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Wanneer de Priester u den vrede wenscht met de woorden: Pax Domini „De vrede des Heeren zij altijd met u,” vraag u dan af, of gij misschien met iemand in geschil leeft. Zoo ge dit mocht bevin- den, maak dan het vaste voornemen u nog denzelfden dag met uwen evenmensch te verzoenen;

want dan alleen kan de ware vrede, de vrede des Heeren, die alle zoetigheid te boven gaat, in uw hart dalen; dan alleen kunt ge met vertrouwen om ontferming en vrede bidden:

Agnus Dei, qui tol-
lis peccáta mundi,
miserére nobis.

Agnus Dei, qui tol-
lis peccáta mundi, mi-
serére nobis.

Agnus Dei, qui tol-
lis peccáta mundi, do-
na nobis pacem.

Lam Gods, dat weg-
neemt de zonden
der wereld, ontferm
U onzer!

Lam Gods, dat weg-
neemt de zonden der
wereld, ontferm U
onzer!

Lam Gods, dat weg-
neemt de zonden der
wereld, geef ons den
vrede!

GEESTELIJKE COMMUNIE.

Hier begint de onmiddelijke voorbereiding tot het derde en laatste voorname deel der H. Mis: *de Communie*. Zoo ge de H. Communie niet kunt ontvangen, bereid u dan voor om althans op geestelijke wijze het Lichaam en Bloed des Heeren te nuttigen. Wek in uw hart op gevoelens van levendig geloof, van waarachtig berouw over uwe zonden en spreek in volgende bewoordingen uw verlangen uit naar Jesus' komst in uw hart.

Beminnelijke en aanbiddelijke Jesus, betrouwende op uwe liefde en groote barmhartigheid, kom ik arme, zondige mensch tot U, de Bron van alle genade en troost, met de vurige begeerte U in mijn hart te ontvangen. Ik ben wel niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt, omdat ik zooveel verzuimd en gezondigd heb; maar Gij weet, lieve Jesus, hoezeer de zonden mij leed

zijn, en uw medelijden met de zondaars is grenzenloos, want Gij hebt Uw dierbaar Bloed voor hen vergoten. Gij wilt, dat ik U ontvang, Gij noodigt mij uit, goedertieren Heer. O kom dan in mijn hart, verlos mijne ziel van de zonde en van den eeuwigen dood, verblijd haar, geef haar de Spijs der eeuwige zaligheid. Kom, Heere Jesus, met uwe hemelsche gaven in mijne ziel en maak mij deelachtig aan de vruchten dezer allerheiligste Offerande. Spijzig en laaf mij, bezit en bestier mij geheel en ten allen tijde naar uw goddelijk welbehagen. Het is mijn vurige wensch, lieve Heer, door dit H. Sacrament met U op het innigst vereenigd, nimmermeer van U gescheiden te worden en U, uwen hemelschen Vader en den H. Geest, één God, eens in alle eeuwigheid met alle Engelen en Heiligen te mogen loven en danken. Amen.

COLLECTEN.

Dank den goeden God voor de genade deze H. Mis te hebben mogen bijwonen en maak het ernstig besluit, dezen dag en alle dagen uws levens volgens zijnen aanbiddelijken Wil door te brengen en liever den dood te sterven, dan eene doodzonde te bedrijven.

Heere Jesus, ik dank U, dat Gij mij aar de vruchten van dit uw allerheiligst Offer hebt deelachtig gemaakt. Houd de gedachtenis aan uw Lijden en Sterven in mij levendig, opdat ik door de kracht en werking van dit H. Geheim de zonde vluchten, in geloof, hoop en liefde volhar-

den en eenmaal uit uwen mond hooren moge: „kom, gezegende mijns Vaders, neem bezit van het Rijk, dat van de grondlegging der wereld voor u bereid is.” Amen.

BENEDICTIE.

En wanneer de Priester ter vervulling van dezen uwen wensch des Heeren zegen over u afsmeeft, teeken u dan eerbiedig met het teeken des Kruises: zeggende:

Zegene en beware ons de almachtige en barmhartige God: † de Vader, † de Zoon en † de H. Geest. Amen.

EVANGELIE VOLGENS DEN H. JOANNES.

In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord. Dit was in het begin bij God. Alles is door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is er niets gemaakt van hetgeen er gemaakt is. In Hem was het leven, en het leven was het licht der menschen en het licht scheen in de duisternissen, en de duisternissen begrepen het niet. Er was een mensch door God gezonden, wiens naam Joannes was. Deze kwam tot getuigenis, om getuigenis van het licht te geven, opdat allen door Hem zouden gelooven. Hij was zelf het licht niet, maar kwam om getuigenis te geven van het licht. Het was het ware licht, dat iederen mensch verlicht, die in deze wereld komt. Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt, en de wereld heeft Hem niet gekend. Hij kwam in zijn eigendom en de zijnen namen

Hem niet aan. Doch zoo velen Hem aannamen, aan hen gaf hij de macht kinderen Gods te worden; aan hen, die in zijnen naam gelooven en niet uit bloed, noch uit den wil des vleesch, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn. En het Woord is vleesch geworden, (*onder deze woorden kniele men*) en heeft onder ons gewoond, en wij hebben zijne heerlijkheid aanschouwd, eene heerlijkheid als van den Eengeboren des Vaders, vol genade en waarheid. *R. God zij dank!*

GEBEDEN.

Die volgens voorschrift van Zijne Heiligheid, Paus Leo XIII, na iedere stille H. Mis geknield door den Priester afwisselend met de geloovigen moeten gebeden worden:

Driemaal: Wees gegroet, daarna:

Wees gegroet, o Koningin, Moeder van barmhartigheid, — Ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet! — Tot U roepen wij, ballingen, kinderen van Eva; — Tot U smeeken wij, zuchtend en weenend in dit dal van tranen. — Daarom dan onze Voorspreekster, ach, sla op ons Uwe zoo barmhartige oogen, — En toon ons, na deze ballingschap, Jesus, de gezegende Vrucht uws lichaams O goeder-tierene, o meedoogende, o zoete Maagd Maria.

Ÿ. Bid voor ons, H. Moeder Gods.

R. Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

Laat ons bidden. O God, onze toe-
vlucht en onze kracht, zie genadig neder
op het volk, dat tot U smeekt, en verhoor
barmhartig en goedgunstig — door de voor-
spraak der glorierijke en onbevleete Maagd
en Moeder Gods Maria, van den H. Joseph,
haren Bruidegom, uwe H. H. Apostelen Pe-
trus en Paulus, en al uwe Heiligen — de
gebeden, die wij storten voor de bekeering
der zondaren, voor de vrijheid en de ver-
heffing onzer Moeder de H. Kerk. Door
Christus onzen Heer. Amen.

H. Aartsengel Michaël, verdedig ons in
den strijd; wees onze bescherming tegen
de boosheid en listen des duivels. *God ge-
biede hem*, smeeke wij ootmoedig; en Gij,
Vorst der hemelsche legermacht, drijf Satan
en de andere booze geesten, die tot ver-
derf der zielen over de wereld rondgaan,
door de goddelijke kracht in de hel terug.
Amen.

(300 dagen afluat.)

In de maand Maart is daarbij nog het volgende
gebed voorgeschreven.

GEBED TOT DEN H. JOSEPH.

Tot U, heilige Joseph, vluchten wij in
onze beproeving, en, na de hulp uwer
allerheiligste Bruid te hebben ingeroepen,
smeeke wij met betrouwen ook uwe be-
scherming af.

Wij bidden U ootmoedig bij die liefde,
die U met de onbevleete Maagd en Moeder
Gods vereenigd heeft en bij de vaderlijke
teederheid, waarmede Gij het Kind Jesus

hebt omhelsd, dat Gij goedgunstig nederziet op het erfdeel, hetwelk Jesus Christus zich verworven heeft door zijn Bloed, en dat Gij ons in den nood met uwe sterkte en bijstand te hulp komt.

O zorgvolle Bewaarder van het goddelijk gezin, behoed het uitverkoren kroost van Jesus Christus: o liefdevolle Vader, zie toe, dat geen dwalingen of zonden ons besmetten; o onze machtige Beschermmer, sta ons uit den hemel genadig bij in dezen strijd met de heerschappij der duisternis; en gelijk Gij weleer het Kind Jesus aan het grootste levensgevaar ontruikt hebt, bevrijd thans evenzoo de H. Kerk Gods van de vijandelijke lagen en allen rampspoed; en beschut ieder onzer met uwe altijddurende bescherming, opdat wij naar uw voorbeeld en ondersteund door uwe hulp, heilig kunnen leven, zalig sterven en het eeuwig geluk in den hemel verkrijgen. Amen.

(Eenmaal daags 300 dagen afstaat.)

ONDERRICHTINGEN, GEBEDEN EN GEZANGEN

VOOR

DE VERSCHILLENDE TIJDEN EN
VOORNAAMSTE FEESTEN

VAN

HET KERKELIJK JAAR.

Cantate Domino canticum novum.
Zingt den Heer een nieuw lied.

Ps. 95. 1.

HET KERKELIJK JAAR.

et Kerkelijk Jaar is het zonnejaar, geregeld naar het eeuwig plan van Gods erbarming, dat in de Verlossing van den mensch verwezenlijkt werd. Het begint met den eersten Zondag van den Advent en stelt ons in eene reeks Feesten geheel het groote werk der Verlossing op geheimzinnige en toch aanschouwelijke wijze voor oogen. Gods Zoon — de beloofde Verlosser, het Kind van Bethlehem, Christus Jesus, de Held en het Offer van Golgotha, de Verwinnaar van duivel en dood, die door de zending des H. Geestes het werk van ons heil voltooide en die nog als Offer, Middelaar en Genadebron onder ons voortleeft — geheel dat rijke Offerleven wordt ons telken jare door de H. Kerk in hare Liturgie voorgesteld; en het middelpunt, waarom geheel de godsvereering zich beweegt, is het H. Offer der Mis, wijl het den Dood des Heeren, het bloedig Kruisoffer — het Middelpunt van geheel het Verlossingswerk — op onbloedige wijze tegenwoordig stelt. Hoewel bij dit H. Offer dagelijks het geheele Verlossingswerk wordt gevierd, wordt toch op de verschillende Feesten van het kerkelijk Jaar een of andergewichtig oogenblik uit het leven des Verlossers op den voorgrond geplaatst. Zoo wordt in den Kersttijd op eene bijzondere wijze zijne Geboorte, op Paschen zijne Verrijzenis, op Pinksteren de Zending des H. Geestes gevierd. Op die wijze wordt bij de viering der H. H. Geheimen jaarlijks geheel het leven van Christus herdacht en den geloovigen ter vrome

overweging voorgesteld, ten einde God in Christus te verheerlijken en de menschen naar het beeld van Christus tot glorie van God te vormen en te heiligen.

Daarbij wijst ons de Kerk op het vlekkeloos leven der hoogverhevene Moeder des Zaligmakers, op de H. Maagd Maria, die zulk een groot aandeel in het werk der Verlossing heeft gehad, en op tal van andere Heiligen, — die op aarde als Leliën en Rozen onder het Kruis hebben gebloeid en nu in den hemel hun triomf vieren, — opdat wij ons in het leven van deze heilige schare zouden spiegelen en door hunne voorbede Gods barmhartigheid met vertrouwen inroepen.

Zoo ligt dan in de Liturgie geheel het Wonderwerk van Gods ontferming: de belofte en de vervulling, de ontwikkeling en de voltooiing, voor het oog onzes geestes. Willen wij daarbij echter aan al de zegeningen, die de H. Kerk ieder jaar voor ons afsmeekt, deelachtig worden, dan moeten wij met haar medeleven en ons van haren geest doordringen; dan moeten wij met haar overwegen en Christus volgen, met haar treuren en blijde zijn; dan moeten zich onze gezangen en gebeden van lof en dank, van aanbidding en smeeking paren aan de gebeden en gezangen harer Liturgie; dan moeten ook wij met de Kerk God in Christus verheerlijken.

DE ADVENT.

Eene loot zal er groeien uit den wortel
van Jesse en eene Bloem uit zijn stam
opschieten. Is. 11. 1.

Het Kerkelijk Jaar begint met den eersten Zondag van den Advent.

Advent *adventus* betekent aankomst: te weten van onzen God en Zaligmaker Jesus Christus. De vier weken van den Advent stellen nl. de vierduizend jaren voor, die er sedert den val van Adam en Eva tot aan de komst van den Verlosser verliepen. Zij herinneren ons aan de ellende en troosteloosheid der wereld zonder Verlosser en aan het vurig en steeds klimmend verlangen der Oudvaders naar zijne komst. De Advent is dan ook volgens den geest der Kerk voor den Christen een tijd van ingetogenheid en boete, van gebed en verzoeking naar de komst des Zaligmakers, van heilige voorbereiding op het hoogheilig Kerstfeest. Daarom verbiedt zij groote plechtigheden, als bijv. de plechtige inzegening van een huwelijk. Het orgel zwijgt, de

Priester verschijnt aan het altaar in de kleur der boete, de engelenzang „Gloria in excelsis Deo” wordt niet gehoord — alles is erop ingericht om den geest van onze Moeder de H. Kerk aan hare kinderen mede te deelen.

Daarbij wordt Maria — de Dageraad, die de Zon der gerechtigheid voorafging en in haren schoot droeg — op eene bijzondere wijze herdacht. De **Rorate-Mis**, onze **Gulden-Mis**, die ter harer eer, op Quatertemper-Woensdag vóór Kerstmis, bij schitterende verlichting vóór den opgang der zon plechtig wordt gezongen, wijst erop, hoe ons reeds in Maria het Licht is gerezen, terwijl buiten Haar nog volle duisternis heerscht.

Ook wordt in dezen tijd het schoone Feest van **Maria's Onbevleete Ontvangen**is gevierd. (Zie hierachter: Onderrichting, Gebed en het Gezang No. 48, dat ook in den Advent kan gezongen worden.)

Door het kleppen van „**De Engel des Heeren**”, 's morgens, 's middags en 's avonds, worden wij herinnerd aan de Menschwording en Geboorte van Gods Zoon. Daarom zal ieder goed Christen zich beijveren om vooral gedurende den Advent de daarbij gebruikelijke Gebeden (bladz. 7) met bijzondere godsvrucht te bidden. Verder wijzen wij de vurige vereerders van Maria in dezen tijd op de antiphoon: „**Alma Redemptoris Mater**” (bladz. 112), de hymne „**Ave, maris stella**” (bladz. 117), „**Tota pulchra es, Maria**” (bladz. 119), die, naast de Litanie en andere gebeden ter harer eer, aan het vrome gemoed in deze dagen bijzonder welkom zullen wezen.

RORATE COELI.¹⁾

R. Dauwt, hemelen, van boven en, wolken,
regent den Rechtvaardige.

V. Wil niet toornen, Heer, gedenk niet
langer onze ongerechtigheid. Zie, de stad

¹⁾ De zangwijze met latijnschen en hollandschen tekst vindt men hierachter onder „**Latijnsche Gezangen**” No. 1.

des Heiligen is verlaten geworden; Sion is verlaten; Jerusalem is als eene woestijn: het huis uwer heerlijkheid en uwer glorie, waar onze vaders U lofliederen zongen.

R. Dauwt, hemelen *enz.*

W. Wij hebben gezondigd en zijn onrein geworden, en allen zijn wij gevallen als een blad; en onze ongerechtigheden hebben ons als de wind weggevaagd; Gij hebt uw aangezicht voor ons verborgen en ons verpletterd onder de macht onzer ongerechtigheden.

R. Dauwt, hemelen *enz.*

W. Zie, Heer, de verslagenheid van uw volk en zend dien Gij zenden zult; zend uit het Lam, den Beheerscher der aarde, van de rots der woestenij naar den berg der dochter Sion's om het juk onzer sla vernij weg te nemen.

R. Dauwt, hemelen *enz.*

W. Troost u, troost u, mijn volk, spoedig zal uw heil komen. Waarom wordt gij van rouw verteerd? Wilt de droefheid u heeft vernieuwd, zal ik u redden; wilt niet vreezen, want ik ben de Heer, uw God, de Heilige van Israël, uw Verlosser.

R. Dauwt, hemelen *enz.*

GEBED.

Heere Jesus Christus, die in de volheid der tijden tot onze Verlossing in de wereld zijt gekomen, wij smeecken U oot-

moedig, laat ons in dezen heiligen tijd met vrucht de groote ellende overwegen, waarin de mensch door de zonde werd gestort, en het vurig verlangen der Oudvaders naar uwe komst waardig herdenken. Verleen ons daarbij onze eigene zonden te kennen, en wek in ons hart de brandende begeerte naar uwe genade en liefde, opdat wij ons op uwe zegenrijke komst waardig mogen voorbereiden en aan uw heil in al zijn volheid deelachtig worden. Amen.

ÿ. Dauwt, hemelen, van boven en, wolken, regent den Rechtvaardige.

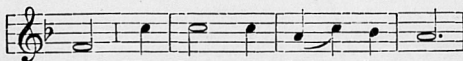
R. Dat de aarde zich opene en den Verlosser voortbrenge.

Laat ons bidden. Beweeg, o Heer, onze harten om uwen Eengeboren Zoon den weg te bereiden, opdat wij door zijne komst verwerven mogen U met gezuiverde harten te dienen. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

1. De menschheid klaagt in rouw en nood.

1. De menschheid klaagt in rouw en

nood: „Hoe-lang, ver - los - singsmor-

gen, Hoe - lang blijft ge in der
eeu - wen schoot Voor't schrei - end
oog ver - bor - gen? He - laas! dat
wij zoo snood, o Heer, Van
U zijn af - ge - we - ken! Uw
heil - ge gram - schap drukt ons
neer.. Wie zal voor ons nu
spre - ken?"

2. De Vader wordt door deze beê *
Geroerd tot mededoogen; * De Heilige Geest
gevoelt zich meê * Tot deerenis bewogen: *
Gods Zoon biedt zich als offer aan, * Hij

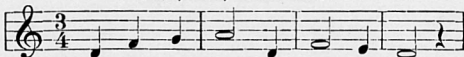
wil de straffen lijden, * Die 't schuldig
menschdom moest doorstaan, * En d'armen
slaaf bevrijden.

3. De Geest daalde op Maria neer, * En
Zij werd uitverkoren * Tot Moeder-maagd
van onzen Heer, * Des Vaders Eengeboren? *
Gegroet, o wonderreine Bruid, * Gezegendste
aller vrouwen, * Die in uw kuischen schoot
omsluit * Den God, op wien wij bouwen.

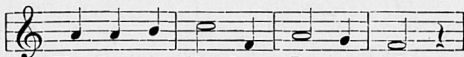
4. Geloofd, geprezen zij uw Naam, *
Messias, lang verwachtte, * Gij brengt ons
heil en vrede saâm, * Waarnaar de mensch-
heid smachtte. * O Jesus, voor ons neer-
gedaald, * Doe ons genâ verwerven, * Dat
wij, door 't licht der hoop bestraald, * Den
dood der zaalgen sterven.

2. O kom, o kom, Emmanuël.

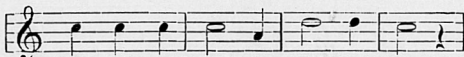
(Veni, veni, Emmanuël.)

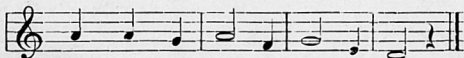
1. O kom, o kom, Em-ma-nu - ël!

Ver-los uw dier-baar Is-ra - el!

Met weemoed sta-ren wij om-hoog;

Ach, wisch de tra-nen uit ons oog!

2. U, Bloem van Jesse, smeeken wij: *
Ach, toef niet langer, maak ons vrij! *
Wij zuchten diep in zondeschuld, * En
wachten U vol ongeduld.

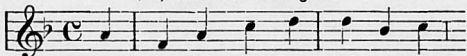
3. Rijs, luister van het nieuwe Licht, *
Omstraal ons rijzend in 't gezicht; * Ga op,
o Zon, in volle pracht, * Verdrijf de neev'-
len en den nacht.

4. O Sleutel Davids, Isrel's staf, * Kom,
sluit den weg des afgronds af; * Steek op
het zware kerkerslot, * En voer ons weder
vrij tot God.

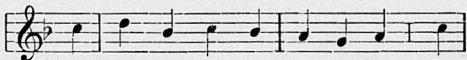
5. O kom, o kom, Adonai, * Die gaaft
de Wet op Sinai, * En leid aan uwe sterke
hand * Den balling naar zijn Vaderland.

3. Hoort, zoet en klaar een stemme zingt.¹⁾

(En, clara vox redarguit.)

1. Hoort, zoet en klaar een stemme zingt,

Die door de neev'len he-nendringt, Gij,

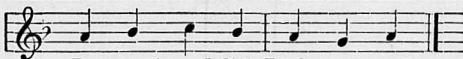
valsehe droo-men, wijkt, ontwaakt, Uw

¹⁾ In den Advent kan men nog de volgende liederen zingen:

In een zoo duistren nachte. No. 48.

O wachter, vroed van zinnen. No. 52.

O God, algoed en machtig. No. 50.

Je - sus, 't god-lijk Licht, ge-naakt.

2, Rijs, trage geest, rijs uit uw graf, *
Werp uwer loomheid banden af, * Ziet, hoe
een nieuwe sterre daagt, * Die al het booze
henenjaagt.

3. Het Lam genaakt, dat, vol geduld, *
Vrijwillig boet voor onze schuld; * Komt,
weent en bidt ten Hemelheer: * „Zend uw
genade tot ons neer!“

4. Straalt dan ten tweeden maal zijn
licht, * Als de aarde in vrees gebonden
zwicht, * Dan dreige ons niet des Rechters
straf, * Maar daal' zijn liefde tot ons af.

5. Macht, lof en roem en eerbetoon *
Zij God den Vader, God den Zoon, * En
God den Trooster, met Hen één, * Door
aller eeuwen eeuwen heen.

QUATERTEMPERDAGEN.

De Quatertemperdagen (quatuor tempora = vier tijden, jaargetijden) zijn de drie dagen (Woensdag, Vrijdag en Zaterdag) van boete en vasten, die viermaal in het jaar terugkeeren. Zij vallen omtrent het begin van ieder der vier jaargetijden: de 3de week van den Advent (Winter), de eerste week van de Vasten (Lente), de Pinksterweek (Zomer), en de 3de week van September (Herfst). Volgens den H. Leo den Groote, zijn ze van apostolischen oorsprong en ingesteld om bij het begin van een nieuw jaargetij God voor de ontvangene genaden te danken, nieuwe gunsten af te smeeken en ieder jaargetij toe te heiligen.

Daarbij heeft de H. Kerk echter nog een ander doel en verlangen. Zooals namelijk de christen

gemeente te Antiochië vóór de wijding der Apostelen Paulus en Barnabas heeft gebeden en gevast, zoo bidt en vast de H. Kerk op de Quatertemperdagen, opdat God haar goede Priesters schenke, want op die dagen worden gewoonlijk de H. H. Wijdingen toegediend. Bid op die dagen het volgende

GEBED OM GOEDE PRIESTERS.

Almachtige, eeuwige God, verhoor ons nederig gebed en schenk aan uwe Kerk waardige Priesters, trouwe Herders, ijverige Dienaren. Stort den zegen uwer genade over hen uit, opdat zij altijd met reine harten uwe altaren betreden en het H. Misoffer met heilige godsvrucht opdragen. Geef hun heiligen ijver in het toedienen der H. H. Sacramenten en moed en kracht om met vrucht het H. Evangelie te verkondigen. Zegen het werk, dat zij in uwen Naam verrichten; versterk hen in het ware geloof en geef, dat hunne woorden en daden, geheel hun levenswandel, steeds strekken tot stichting uwer geloovigen.

Genadige God, vervul ook degenen, die heden tot uwen heiligen dienst worden gewijd en met uwe macht bekleed, met den geest van wijsheid en godsvrucht. Stort de zeven gaven des H. Geestes, die den Apostelen werden geschonken, in de volste mate over hen uit, opdat zij bekwaam worden om als uitverkoren werktuigen uwer goddelijke genade waardig voor U te wandelen en aan het heil van uw volk bevorder-

lijk te zijn; om machtig in woord en werk uw Rijk op aarde uit te breiden, de onwetenden te leeren, de vromen te versterken, de zondaren te bemoedigen en te bekeeren, de tragen op te wekken, de bedroefden te troosten en den stervenden bij te staan.

Verleen ons, o Heer, ook de genade, dat wij aan onze zielzorgers en geestelijke overheden geloof, vertrouwen, liefde en gehoorzaamheid schenken; dat wij hen in hunne zware bediening niet bemoeielijken, maar met hen, die eens voor de hun toevertrouwde zielen rekenschap moeten geven, ijverig medewerken, opdat wij niet door eigen schuld verloren gaan. Leid ons veilig onder hunne hoede naar de eeuwige vreugde des hemels. Door Christus onzen Heer. Amen.

DE VIGILIËN.

Behalve de Quatertemperdagen heeft de H. Kerk nog andere dagen van vasten en gebed: namelijk de Vigiliën (Nachtwaken), zooals die van Kerstmis, Paschen, Pinksteren en andere. In vroegere eeuwen en sedert de eerste tijden brachten de geloovigen de nachten vóór hooge Feesten gemeenschappelijk in de kerk door met vasten en gebed. Later heeft de H. Kerk deze oefeningen van den nacht op den voorgaanden dag overgebracht en enkel den naam Vigilie of Nachtwake behouden.

Fecimus hominem ad imagi-

oem et similitudinem .. Gen. 1.26

Si ros in solo vellere fuerit et in

omni terra siccitas ... Jud. 6.17.

KERSTMIS.

En het Woord is vleesch geworden en heeft onder ons gewoond. Joan. I. 14.

„**E**re zij God in den hooge!” De belofte, door God in het Paradijs gedaan, is vervuld: de Verlosser der wereld, door de Oudvaders gedurende zoovele eeuwen in vurige gebeden afgesmeekt, is verschenen. Het eeuwig Woord, de Eengeboren des Vaders, door de Profeten voorspeld, is in de volheid der tijden uit de Maagd Maria te Bethlehem in een armen stal geboren. Daarom zingen de Engelen en juicht geheel de Christenheid in dezen blijden nacht: „Eere zij God in den hooge en vrede op aarde den menschen, die van goeden wil zijn;” want het Kind, ons door Maria geschonken, is de Gezondene des Vaders, die de aarde met den hemel zal verzoenen, die de eere Gods op aarde zal herstellen en aan de menschen, die van goeden wil zijn, waren vrede komt schenken. Laat ons in den geest naar Bethlehem ijlen om met de vrome herders in aanbidding bij de arme kribbe neer te knielen en aan het vleeschgeworden Woord met de Engelen lof toe te zingen.

Op dit heerlijk Feest staat de H. Kerk iederen Priester toe drie H. H. Missen te lezen. De eerste wordt gelezen ter eere der eeuwige Geboorte van Gods Zoon in den schoot zijns Vaders; de tweede ter eere van zijne vleeschelijke Geboorte uit de Maagd Maria; de derde ter eere van zijne geestelijke Geboorte door zijne genade en liefde in ons hart. Het is geen verplichting maar eene loffelijke gewoonte der vrome geloovigen om ook op dezen dag drie H. H. Missen bij te wonen.

Wees gegroet, heilige nacht, waarin de hemelen zich verheugen en de aarde jubelt, wijl Hij, de Verlosser, gekomen is. Wees gegroet, heilige stal, waarin de Verlosser werd geboren; gij overtreft in rijk-

dom den tempel van Salomon. Wees gegroet, heilige kribbe, waarin de Heer der Heeren werd nedergelegd; gij waart zijn eerste liefdetroon. Wees gegroet, zoet Kindeke, hooge Koningszoon, groote Vorst, sterke God, Heil der wereld! Wees gegroet, lieve Jesus, in uwe armoede! Uwe nooddrift bereidt mij een rijk erfdeel, uwe zwakheid is mijne kracht, uwe vernedering mijne verheffing, uw ootmoed mijne wijsheid. Ik offer mij geheel aan U op; gewaardig U dit nietig offer van dankbaarheid te aanvaarden. Ik wijd U mijn hart en mijne ziel toe, mijn wil en al mijne liefde. Laat mij voortaan wandelen op de wegen uwer heilige armoede; laat mij U in ootmoed volgen en uwe zoete en allerbarmhartigste liefde met wederliefde vergelden; laat niet toe, dat ik in tijd en eeuwigheid van U gescheiden worde. Amen.

Antiph. Heden is Christus geboren; heden de Zaligmaker verschenen; heden zingen de Engelen op aarde en verheugen zich de Aartsengelen; heden jubelen de rechtvaardigen, zeggende: „Eere zij God in den hooge!” Alleluja!

V. Het Woord is vleesch geworden; Alleluja!

R. En heeft onder ons gewoond. Alleluja!

Laat ons bidden. Wij bidden U, almachtige God, verleen, dat de nieuwe Geboorte naar het vleesch van uw eengeboren Zoon ons, die door de oude dienstbaarheid onder het

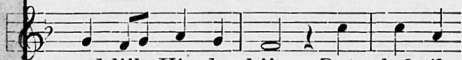
juk der zonde worden gehouden, moge verlossen. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Den tweeden Kerstdag viert de H. Kerk het Feest van den H. **Stephanus**, den eersten Bloedgetuige voor Jesus Christus; den derden het Feest van den H. **Joannes**, den Liefeling des Heeren; den vierden het Feest der **Onnoozele Kinderen**, die voor Christus hun bloed en leven hebben gegeven.

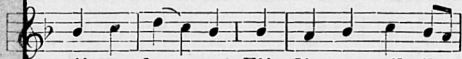
4. Te Bethlem is geboren.

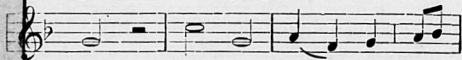
1. Te Beth-lem is ge - bo - ren Een

god-lijk Kin-de - kij. Dat heb ik

mij ver-ko - ren, Zijn dienaar wil ik

zijn. E - ja, e - ja! Zijn

die-naar wil ik zijn.

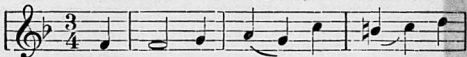
2. Mijn hart wil ik Hem schenken * En alles, wat ik heb; * Mij aan zijn liefde drenken * Waar 'k al mijn vreugde uit schep. * Eja, eja! * Waar 'k al mijn vreugde uit schep.

3. Moge ik van ganscher harte * U minnen, lieve Heer, * In 's levens vreugde en smarte, * En immer, immermeer. * Eja, eja! * En immer, immermeer!

4. Wil mij genade geven, * Gij, die mijn Heiland zijt, * Om slechts voor U te leven * Nu en ten allen tijd. * Eja, eja! * Nu en ten allen tijd.

5. Laat nooit van U mij scheiden, * Leg zelf den zoeten band * Der liefde tusschen beiden, * En neem mijn hart tot pand. * Eja, eja! * En neem mijn hart tot pand.

5. Wees, zoete Jesus, wees gegroet.

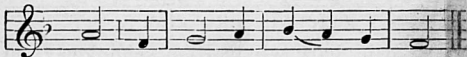
1. Wees, zoe - te Je - sus, wees ge-

groet! Schoon Kin - de - kijnt! Mijn

Heer en God, mijn hoog - ste

Goed, O lief-ste Je - sus mijn!

2. Wat zijt Gij arm in dezen stal, * Rijk Kindekijn! * Gij, Heer en Schepper van 't heelal, * O arme Jesus mijn!

3. Gij komt hier weenen in het stof, *
Lief Kindekijn! * Die Koning zijt van 't
hemelsch hof! * O Koning Jesus mijn!

4. Waarom zijt Gij, o God, zoo groot,
* Zoet Kindekijn! * Zoo klein hier op Ma-
ria's schoot, * O goede Jesus mijn!

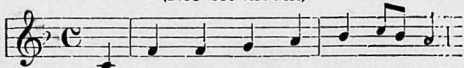
5. O groote liefde in 't kleine Kind, *
Lief Kindekijn! * Hoezeer hebt Gij den
mensch bemind, * O lieve Jesus mijn!

6. Een vonkje van dien liefdegloed, *
Lief Kindekijn! * Ontsteke mij het koud
gemoed; * O goede Jesus mijn!

7. Wat U mishaaft zij ver van mij, *
Schoon Kindekijn! * Wat U behaagt, dat
geef ik blij, * O goede Jesus mijn!

6. Heft aan, heft aan den blijden zang.

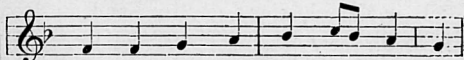
(Dies est lætitiæ.)

1. Heft aan, heft aan den blij-den zang,

Den zang der he-mel - ko - ren; Hij,

die verwacht werd eeu-wen - lang, Is

uit de Maagd ge - bo - ren. Een

Kind-jen is Hij, mild en goed, Vol
 liefde en schoonheid, o - ver-zoet; Wel
 arm als Zoon des men-schen; Maar
 als Gods Zoon on - ein-dig rijk, In
 al - les on - uit-spre - ke - lijk, In
 al - les zon-der gren - zen.

2. Hij wordt als teeder Wicht gevoed,
 * De Schepper aller dingen, * Die leven
 deed en leven doet * Wie 't leven ooit ont-
 vingen. * Welzalig is de vruchtbre schoot
 * Dier Maagd, die 't godlijk Kind omsloot,
 En onder 't hart mocht dragen; * Welza-
 lig is die moederborst, * Waaraan de God-
 mensch in zijn dorst * Om laafnis wilde
 vragen.

3. Die 't zonlicht wekte uit duisternis
 * Ligt Zelf in nacht verholten; * En die de

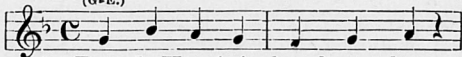
Heer der wereld is * In armen stal ver-
scholen; * Hij, die de sterren met zijn hand
* Aan bogen vasthecht, die Hij spant, *
Ligt machteloos gebonden; * En die den
donder raatlen doet, * De bliksems spelen
aan zijn voet, * Weent luid om 's menschen
zonden.

4. O Gij, die in uw almacht groot *
Ons hebt aan 't niet ontheven, * En, mensch-
geworden, uit den schoot * Der Maagd
traadt in het leven; * Van ganscher harte
smeecken wij, * Maak ons van alle schulden
vrij * En zalig ons bij 't sterven; * Geef,
dat wij voor alle eeuwigheid * De plaats,
door uwe gunst bereid, * In 's hemels hof
verwerven.

7. Toen de Heer in 't vleesch verscheen.

(In natali Domini.)

(G=E.)

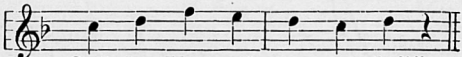
1. Toen de Heer in 't vleesch verscheen,

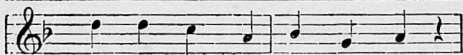
Ju-belde o - ver Beth-lem heen

't Lied der En-glen uit Gods Hof:

„God, den Heer, zij eer en lof!”

Refr. Heil de Maagd met God, haar Zoon!

Heil de Maagd, zoo vlek-loos schoon!

Heil de Maagd, der Maag-den kroon!

2. Heden sproot het eeuwig Woord *
Uit de Maagd Maria voort; * Hij, die God
zijn Vader roemt, * Wordt de Zoon der
Maagd genoemd. *Refr.*

3. Vromen herders op het veld * Wordt
door Englen Gods gemeld, * Dat de Red-
der, lang verbeid, * Als een Kindje in
windsels schreit. *Refr.*

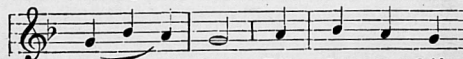
4. Wijzen leggen voor den Heer * Wie-
rook, goud en mirre neer; * Vorsten buigen 't
fiere hoofd, * God, de Koning, zij geloofd! *Refr.*

8. De herderkens lagen bij nachte.

(C=D.)

1. { De her-der-kens la-gen bij
Zij hiel-den vol trou-we de

nach - - te, Zij la-gen bij
wach - - te, Zij had-den hun

nacht in het veld, / Daar schit-tert een
 schaapjes ge - teld:

licht in het duis - ter, Een

licht als het zon-licht zoo klaar; Een

En-gel verschijnt hun vol luis - ter,

Ver-kon-dend een vreugdi - ge maar.

2. „Vreest niet”, laat hij vriendlijk zich hooren, * „Ik breng u het blijde bericht, * Dat heden uw Redder, geboren * Te Bethlem, in 't kribbeke ligt. * En scharen van Engeltjes loven * En zingen bij Bethlehems steê: * „Aan God zij de glorie hierboven, * „Den menschen op aarde zij vreê.””

3. De herderkens zijn toen getogen, * Vol ijver en heiligen spoed; * Ze aanbadden eerbiedig gebogen * En vielen het Kindje te voet. * Maria, zij bloosde van weelde * En straalde van moedergeneugt, * Sint Joseph, die 't Kindeke streeide, Hij schreide van hemelsche vreugd.

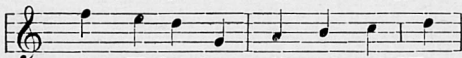
4. Zoet Kindeke, laat ons ook komen *
 En knielen bij 't kribbeke neer; * Wij
 zullen, wij kunnen niet schromen, * Gij
 zijt ons te lief, lieve Heer. * Gij kwaamt
 om de harten te winnen, * Te ontsteken in
 heiligen gloed; * Wij, Jesus, wij willen U
 minnen, * Ontvlam ons, o Kindeke zoet!

9. O Kindje Jesus, arm als wij.

(C=G.) .

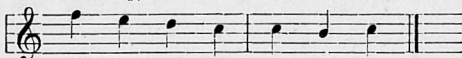
1. O Kindje Je-sus, arm als wij, Als

we aan U den-ken, zijn wij blij; Want

werdt Gij, lie-ve Heer, een Kind: 't Was

ze-ker wijl Gij ons be-mint.

2. De groote Schepper van 't heelal *
 Geboren in een armen stal! * Wat geven
 wij, o lieve Heer, * Aan U voor zooveel
 liefde weer?

3. Ach, zie hoe op het stroo geleid, *
 Het Kindjen in de kribbe schreit, * En hoe
 't met doeken half gedekt * Naar ons zijn
 lieve handjes strekt.

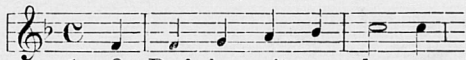
4. Ach, hadden wij maar geld en goed,
 * Dan, zóó als 't drietal Wijzen doet, *

Dan voor uw kribje knielden wij, * En gaven 't even blij als zij.

5. Maar danken, prijzen 't lieve Kind, * En zingen, dat ons hart Het mint, * En zeggen: 't is geheel voor U; * Dat kunnen en dat doen wij nu.

6. Dat, Kindje Jesus, doen wij nu, * Wij geven heel ons hart aan U; * Als we aan U denken, zijn we blij, * U danken, U be-
minnen wij.

10. O Bethlem, uitverkoren.

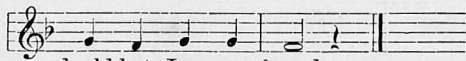
1. O Beth-lem, uit-ver - ko - ren,

Zoo need-rig en zoo groot; Het

Kind-jen is ge - bo - ren, Ge-

daald het Le - vens-brood.

2. O Huis, zoo wel geheeten * Van 't Brood, dat komen zal, * Naar 't woord van Gods Profeten, * Naar 't Godswoord bij den val.

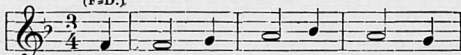
3. De teekenen verdwijnen * Voor d' ongeschapen Zoon, * De gouden ster komt schijnen * Op 't stalleken, Zijn woon.

4. Gods Engelen verspreiden * Op goudgewiekte vlucht, * Langs heuvelen en weiden * Het wonderbaar gerucht:

5. Hier is van 't eeuwig leven * De Spijze hemelzoet, * Het brood van God gegeven, * Des Heeren Vleesch en Bloed.

11. O zalig, heilig Bethlehem.

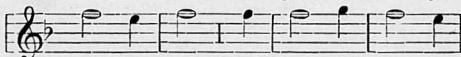
(F=D.)

1. O za - lig, hei - lig Beth - le -

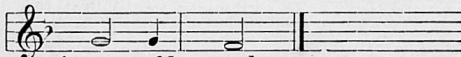
hem, Waar 't krib - je van mijn

Je - sus stond, Veel hoo - ger dan Je -

ru - sa - lem Wordt Gij ge-roemd op

't we - reld - rond.

2. O Bethlehem, kleine, arme stad, * Wat zijt gij door het Kindje groot; * Wat zijt gij rijk door d' eedlen schat, * Dien ons des Vaders liefde bood!

3. Verheug u, jubel, Israël! * Schud af den slaap der zonden nu: * Geboren is Emmanuël! * Nooit zong men blijder feest-groet u.

4. O Koning-Christus! God en Heer!
 * Hoe kwelt U hier der armen leed: * Op
 strooien bedje ligt Gij neer, * Met schaamle
 doekjes schaars omkleed!

5. De Heemlen zijn door U gemaakt, *
 Waar 't Geesten-heir uw lof verkondt —
 * En Gij verkiest deez' woon, zoo naakt,
 * Waarin het lastdier berging vond.

6. Licht Ge ongekend in d' armen stal,
 * Zwijgt over U de stille nacht — * Toch
 meldt der Englen lofgeschal * Den vrede
 door U aangebracht.

7. O Jesus zoet, o machtig God! * Wat
 groote liefde spoorde U aan, * Te deelen
 in ons menschlijk lot, * Om ons van sla-
 vernij te ontslaan.

8. We aanbidden U, o godlijk Wicht! *
 U blijve ons harte toegewijd: * Vervul het
 met uw troost en licht, * Met kracht tot in
 den laatsten strijd.

AAN MARIA IN DEN KERSTTIJD.

12. Ontloken is ons heden.

(Flos de radice Jesse.)

1. { Ont - lo - ken is ons he - den
 Wij zin - gen Haar het wel - kom

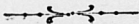
De Bloem van Jes - se's Roe;
 Op 't hei - lig Kerstfeest toe;

2. Die Bloem werd aangekondigd * Door
Isaïas' lied; * Die noodigt Haar te minnen
* Om 't heil, dat zij ons biedt. * Gekweekt
in 't aardsche dal, * Is zij de vreugd des
hemels, * Het sieraad van 't heelal.

3. Zij wordt de Bloem der velden * Der
dalen Bloem genoemd; * Te midden van
de doornen * Als lelie hoog geroemd: * O
Bloem in geuren rijk! * Nooit bood onze
aarde een balsem * In geur aan U gelijk!

4. Die Bloem verrukt in liefde * Wie
needrig tot haar kwam, * En wekt in die
Haar minden * De goddelijke vlam. * O
Bloem, ons hoogste Goed, * Naar U, naar
U verlang ik; * Ontvlam me in liefdegloed!

HET FEEST DER BESNIJDENIS DES HEEREN.

(NIEUWJAARSDAG.)

„Nadat de acht dagen vervuld waren, dat het Kind zou besneden worden, is zijn Naam Jesus genoemd.” Op dit Feest worden wij eraan herinnerd, hoe het menschgeworden Woord reeds de eerste druppelen Bloed voor het heil der wereld stortte en den Naam Jesus (Zaligmaker) ontving, die reeds door den Engel was genoemd, vóórdat Hij werd ontvangen.

De Naam Jesus is een zoete Naam, dien wij niet dan met eerbiedige hoofdbuiging uitspreken; een Naam ook vol kracht, dien wij in bekeringen en tegen alle aanvallen van Satan nimmer vruchteloos aanroepen.

De H. Kerk heeft ter eere van den zoeten Naam Jesus een afzonderlijk Feest ingesteld, dat op den tweeden Zondag na de Verschijning des Heeren wordt gevierd. Wij verwijzen voor dit Feest en voor het Feest der Besnijdenis naar de Litanie en Gebeden ter eere van den zoeten Naam (bladz. 212—217) en het hier volgend gebed.

Dit Feest valt samen met Nieuwjaarsdag van het burgerlijk Jaar. Wie zou daarin geen aan-

leiding vinden om in den Naam van Jesus en vertrouwende op zijne genade en kracht het ingetreden jaar tot meerdere eer en glorie van God te beginnen?

GEBED.

uw Naam, o goddelijke Verlosser Jesus Christus, is een glorierijke Naam, een zoete en liefelijke Naam, een Naam vol kracht en aller aanbidding waardig. Daarom zij uw Naam alom geheiligd. Gij zijt ons Heil, o Jesus. Moge, wie wil, naar een ander heil, naar andere goederen streven en het tijdelijke boven het eeuwige stellen, wij verlangen slechts uwen zegen en vinden alleen ons geluk in U te bezitten. Genees dan, o Heer, de wonden onzer ziel; verlos ons van onze zonden; bevrijd ons van onze booze neigingen; verdedig ons tegen de macht van den boozen vijand; bewaar ons voor ijdele menschenvrees en gehechtheid aan de wereld; verleen ons de vrijheid der kinderen Gods en uwen heiligen vrede, opdat wij uwen H. Naam met alle Engelen en Heiligen nu en in alle eeuwigheid mogen loven en prijzen. Amen.

Christus heeft Zich zelven vernederd, Hij is gehoorzaam geworden tot den dood, ja tot den dood des Kruises. Daarom heeft God Hem ook verheven en een Naam gegeven, die is boven allen naam, opdat in den Naam van Jesus zich zouden buigen alle knieën van die in den hemel, op de

aarde en onder de aarde zijn, en opdat alle tong belijde, dat de Heer Jesus Christus in de glorie is van God den Vader.

ÿ. De Naam des Heeren zij gezegend;

R. Van nu af tot in eeuwigheid.

Laat ons bidden. God, die uw eengeboren Zoon tot Verlosser van het menschdom hebt gesteld en Jesus laten noemen, verleen ons genadiglijk, dat wij Hem, wiens H. Naam wij op aarde vereeren, vol zalig genot in den Hemel aanschouwen mogen. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

13. Wij roepen U met blij gemoed.

(E-Fis.)

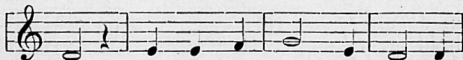
1. Wij roe-pen U met blij ge-moed

Het wel-kom toe: o Kind-je zoet,

Wees dui-zend-maal van ons ge -

groet! Gij stort uw eerste onschul-dig

2. 't Woord, menschgeworden in den tijd,
* Ontvangt een Naam, die 't hart verblijdt:
* Aan U, o Jesus, zoete Naam, * Verlosser,
God en Mensch te zaam, * Die ons een
eeuwig heil bereidt, * Zij lof en ecr in
eeuwigheid!

3. O Naam, die eerst op Gods bevel * Ver-
kondigd werd door Gabriël; * O schooner
Naam dan dageraad, * O zoeter Naam dan
honigraat, * O rijker Naam dan 't fijnste
goud, * O Naam van Jesus, ons Behoud!

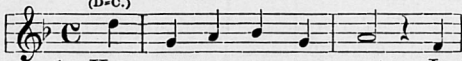
4. O zachter Naam dan tortelduif, * O
frisscher Naam dan wijngaarddruif, * O
klaarder Naam dan zonnestraal, * O sterker
Naam dan louter staal, * O grooter Naam dan
keizerrijk, * Waar is een Naam aan U gelijk?

5. O Naam, wiens klank de hel vervaart,
* Vereerd in hemel en op aard, * Wees
mij een troost in allen nood, * Een kracht
in de ure van mijn dood, * In de eeuwig-
heid mijn hoogste Goed * En aller vreug-
den overvloed!

TER EERE VAN DEN ZOETEN NAAM.

14. Hoe aangenaam en zoet.

(D-C.)

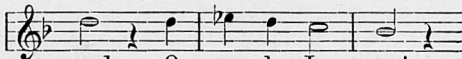
1. Hoe aan-ge-naam en zoet Is

al-toos, Je - sus, o zoe-te Je-

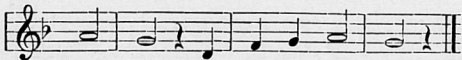
sus! Uw Naam voor mijn ge-

moed, O goe-de Je - sus!

Refr. De troost in al - le smart, De

vreug-de van het hart Zijt Gij, o

Je - sus, O goe-de Je - sus!

2. Hoe wondergoed zijt Gij, * O goede
 Jesus, o zoete Jesus! * Ten allen tijd voor
 mij, * O goede Jesus! *Refr.*

3. Geen, die uw Naam volprijst, * O goede Jesus, o zoete Jesus! * U eer genoeg bewijst, * O goede Jesus! *Refr.*

4. Geef aan de Christenheid, * O goede Jesus, o zoete Jesus! * Het heil door U bereid, * O goede Jesus! *Refr.*

5. Leid ons als hoogst gewin, * O goede Jesus, o zoete Jesus! * Den blijden Hemel in, * O goede Jesus! *Refr.*

15. Geloofd zij Jesus Christus.

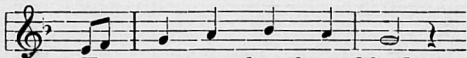
(C-D.)

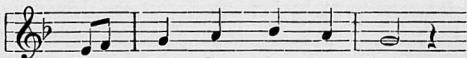
1. { Ge - loofd zij Je - sus Chri - stus
Die uit den he - mel daal - de,

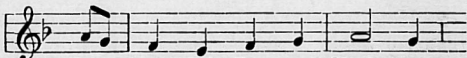
In tijd en eeu - wig - heid! {
Ten of - fer - dood be - reid, {

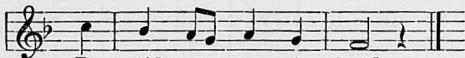
En met ons vleesch om - kleed

Zoo - ve - le smar - ten leed.

Ge - loofd zij Je - sus Chri - stus

In tijd en eeu-wig - heid.

2. Geloofd zij Jesus Christus * In tijd en eeuwigheid! * Die om ons wilde dragen * De straf, ons opgeleid, * En door zijn bit-tren dood * Den hemel ons ontsloot. * Ge-loofd zij Jesus Christus * In tijd en eeu-wigheid!

3. Geloofd zij Jesus Christus * In tijd en eeuwigheid! * Die door den Geest de kudde * Van zijn getrouwen weidt * En in de heilige Kerk * Voltooit Gods Liefdewerk. * Geloofd zij Jesus Christus * In tijd en eeu-wigheid!

4. Geloofd zij Jesus Christus * In tijd en eeuwigheid! * Die door het moeilijk leven * Ons aan zijn hand geleidt * En met zijn Vleesch en Bloed * Ten eeuwig leven voedt. * Geloofd *enz.*

5. Geloofd zij Jesus Christus * In tijd en eeuwigheid! * Die steeds met open armen * Des zondaars komst verbeidt, * Hem im-mer vol geduld * Vergeving schenkt van schuld. * Geloofd *enz.*

6. Geloofd zij Jesus Christus * In tijd en eeuwigheid! * Die ons in 's hemels hoven * Een eeuwig heil bereidt. * Daar prijzen wij eens saam * Voor eeuwig Jesus' Naam. * Geloofd zij Jesus Christus * In tijd en eeuwigheid!

16. O Jesus, godlijk goed.

(Jesu dulcissime.)

1. O Je - sus, god - lijk goed, O
Je - sus, mild en zoet, Aan U mijn
lief - de - groet, U, vreugd der har -
ten. Als ho - nig zijt Gij mij,
Voor 't oor een me - lo - dij,
Voor 't hart een art - se - nij,
O Troost in smar - ten!

2. U zing' ten allen tijd, * In vrees en
bangen strijd, * Het hart, U toegewijd, *
O Naam vol zoetheid! * Die Naam, zoo

zoet en groot, * Is ons in leed en nood, *
In leven en in dood * Een pand van goed-
heid.

3. Wien vrees en angst beknelt, * De
zondeschuld ontstelt, * De roe der straffe
kwelt, * Vall' voor U neder. * Gij, licht
van ons gemoed, * En vree voor hem, die
boet, * Zijt troost in tegenspoed * Zoo mild
als teeder.

4. O weg, waar niemand dwaalt, * De
liefde nimmer faalt, * Maar in uw volgers
maalt * Het beeld der deugden; * U klin-
ke 't lied ter eer, * U minne ik immermeer,
* U viere ik eeuwig, Heer, * In 's hemels
vreugden.

5. Gij, hoop van wie hier schreit, * De
heilbron, ons bereid, * En 't pand der za-
ligheid * Voor uw getrouwen; * Gij geeft
het loon der deugd, * De zaalge hemel-
vreugd, * En 't eeuwig heilgeneugt * In
U te aanschouwen.

Vidi per somnium quasi

solem et lunam. Gen. 37. 9.

Regina Saba dedit regi cen-

tum viginti tal. III Reg. 10.

HET FEEST DER VERSCHIJNING DES HEEREN.

(DRIE - KONINGEN.)

Dit is een Feest van lof en dank, wijl in de drie Wijzen voor allen, die in de duisternissen en in de schaduwen des doods waren gezeten, heden het Licht is opgegaan. De drie Koningen, die door eene wonderbare ster uit het Oosten werden geleid en het arme Kind als hun Koning, hun God en Verlosser goud, wierook, en myrrhe hebben geofferd, zijn de eerstelingen, die uit de heidenen tot Christus zijn gekomen. Ook onze voorouders waren heidenen en daarom zouden ook wij Christus niet kennen, zoo de heidenen niet waren geroepen. Laat ons dan heden met de drie Wijzen voor het goddelijk Kind nederknielen en Hem ook een drievoudig offer aanbieden: een offer, kostbaarder dan goud, wierook en myrrhe, namelijk van liefde, van aanbidding en zelfverloochening. Danken wij God, dat wij Christenen zijn en kinderen der ware Kerk. Bidden wij daarbij voor de bekeering der ongeloovigen (Zie bladz. 253) en voor de bekeering van Nederland. (bladz. 339.)

Den 2^{en} Februari viert de H. Kerk het Feest der **Zuivering van Maria** of **Maria-Lichtmis**. (Zie onder-richting, gebed en het gezang Nr. 49 hierachter.)

GEBED.

Goddelijk Kind, wij groeten U heden met de Wijzen uit het Morgenland, die U komen aanbidden en U met hunne geschenken van goud, wierook en myrrhe als hun Koning, hun God en Verlosser vereeren. Zie, wij bieden U ook goud, wierook en myrrhe aan: het goud onzer vurige liefde, den wierook

van ons innig gebed en de myrrhe van ons waarachtig berouw. Lieve Jesus, Gij hebt het offer der Wijzen goedgunstig aangenomen, versmaad ook onze gaven niet; mogen zij U ten allen tijde welgevallig zijn. Amen.

Antiph. Rijs op en word verlicht Jerusaleem, want uw Licht is gekomen en de glorie des Heeren over U opgegaan. De volkeren zullen wandelen in uw Licht en de koningen in den glans van uwen opgang.

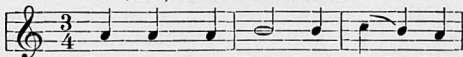
℣. Aanbidt den Heer, Alleluja!

℟. Gij, al zijne Engelen. Alleluja!

Laat ons bidden. God, die uw eengeboren Zoon op den dag van heden door de aanwijzing eener ster aan de volkeren hebt bekend gemaakt, verleen ons goedgunstig, dat wij, die Hem reeds uit het geloof hebben leeren kennen, tot de aanschouwing van den glans zijner Majesteit mogen geraken. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

17. De komst van Bethlem's godlijk Wicht.

(Puer, natus in Bethlehem.)

1. De komst van Beth-lem's god - lijk

Wicht, Al - le - - - lu - ja!

2. Niet slechts den herders op het veld,
* Ook Vorsten werd die maar gemeld.

3. Een drietal kwam uit Saba aan, * Waar
Jacob's ster was opgegaan.

4. De ster geleidt hen uit hun land * En
houdt op Bethlem's woning stand.

5. Ze erkennen in het Kind hun Heer *
En biën Hem knielend hulde en eer.

6. Zij offren wierook, mirrhe en goud *
Den Godmensch, dien hun oog aanschouwt.

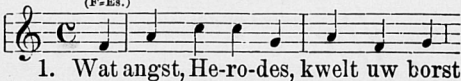
7. Komt, bidden wij ook 't Kindjen aan
* Als 't Licht, der wereld opgegaan.

8. Hij geeft ons erfdeel in zijn rijk *
En maakt aan Vorsten ons gelijk.

18. Wat angst, Herodes, kwelt uw borst.

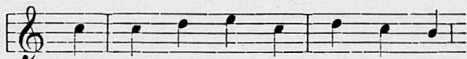
(Crudelis Herodes Deum.)

(F=Es.)

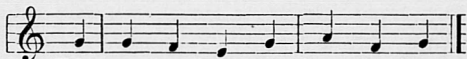

Om 's Hee-ren komst op aarde als Vorst?

Hij rooft de ko-nings-schepters niet,

Die ons het Rijk der heem-len biedt.

2. Drie Wijzen spoeden op den glans *
Der ster, gezien aan 's Hemels trans, * Zij
zoeken bij dat licht het Licht; * Hun offer
huldigt God in 't Wicht.

3. Den reinen stroom genaakt het Lam,
* Dat uit den hemel tot ons kwam; * Die
zelf geen kwaad bedreven had * Wascht
ons van zonden in zijn bad.

4. Een wonder was nog nooit gehoord,
* Als Cana zag op 's Heeren woord: * Het
water werd in wijn verkeerd, * Gelijk Ma-
ria had begeerd.

5. Lof zij U, Jesus, die op aard' * U
aan den heiden openbaart, * U, met den
Geest en Vader één, * Door de altijddu-
rende eeuwen heen.

DE H. VASTENTIJD.

Zoo gij geen boete doet, zult gij allen
te gronde gaan. Luc. XIII. 3.

Op Aschwoensdag begint de veertigdaagsche Vasten. Op dien dag wordt het hoofd van den Christen ten teeken der boete met gewijde asch bestrooid, waarbij de Priester deze woorden spreekt: „Gedenk, o mensch, „dat gij stof zijt en tot stof zult wederkeeren.” Dit zijn dezelfde woorden, die eenmaal tot onzen stamvader Adam werden gericht. Zij herinneren den mensch aan de wet van eens te moeten sterven, en sporen hem aan om den tijd van boetvaardigheid goed te benutten en het vastengebod stipt te onderhouden. Want volgens het voorschrift der Kerk zijn allen, die den leeftijd van 21 jaren bereikt hebben en door geen wettige reden daarvan zijn ontslagen, verplicht te vasten; dat wil zeggen: slecht één volle maaltijd daags te nemen en niet vóór het middaguur; eene collatie's avonds is toegestaan. In deze vastenwet kan alleen de Bisschop in zijn bisdom dispensseeren. Een gewoon geestelijke of een geneesheer kan niet dispensseeren, maar alleen verklaren, dat de redenen aanwezig zijn, die volgens de Kerk de verplichting van te vasten wegnemen. Worden die redenen niet naar waarheid opgegeven, dan is die verklaring waardeloos. De dispensatie's, die in de kerkelijke vastenwet zijn verleend, worden jaarlijks vóór de Vasten van den kansel bekend gemaakt.

Daar met het lichamelijk vasten de inwendige boetvaardigheid moet gepaard gaan, vermaant ons de H. Kerk om gedurende den Vastentijd ingetogen te leven, meer en vuriger te bidden, het Lijden des Heeren godvruchtig te overwegen, de meditatie's aandachtig bij te wonen, goede werken te oefenen en ons vooral van zonde te onthouden. De Litanie en Gebeden op het Lijden des Heeren en de Oefening van den Kruisweg (bladz. 254—281) zijn vooral in deze dagen op bijzondere wijze aan te bevelen.

Woensdag, Vrijdag en Zaterdag der eerste week zijn Quatertemperdagen. (Zie bladz. 383.)

GEBED.

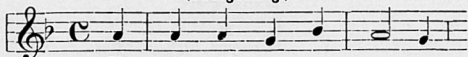

God, die ons jaarlijks in den heiligen Vastentijd door uwe H. Kerk tot versterving en boete vermaant en daarbij het Lijden en Sterven van uwen eengeboren Zoon ter gestadige overweging voor oogen stelt, geef ons moed en kracht om deze ernstige vermaning met vrome bereidwilligheid te volgen. Geef, dat alle kinderen der Kerk de geboden hunner Moeder onderhouden, en dat wij in 't bijzonder door vasten en onthouding er naar streven, voldoening voor onze zonden te geven en het vleesch aan den geest te onderwerpen. Laat ons in stille afzondering overwegen en diep gevoelen, hoeveel het uwen eengeboren Zoon gekost heeft onze zonden uit te wisschen, en verleen ons den waren geest van boetvaardigheid, opdat wij ons op het hooge Paascheest waardig mogen voorbereiden en eens in glorie ten eeuwigén leven verrijzen. Amen.

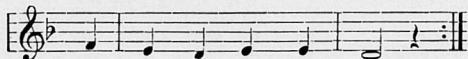
Den 19^{den} Maart wordt het Feest van den H. Joseph gevierd; (Zie hierachter, vóór de gezangen ter zijner eer.) en den 25ten Maart het Feest van Maria-Boodschap. (Zie hierachter, vóór het 50ste lied.)

19. Ik wil mij gaan vertroosten.

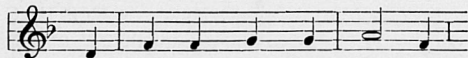
(Boetgezag.)

1. { Ik wil mij gaan ver-troos-ten
Daar vin-den zelfs de boos-ten

In Je - sus' dier-baar Bloed; {
Den vre - de voor 't ge - moed. }

Al heb ik zwaar mis - dre - ven,

Den bree-den weg be - gaan: God,

wil mij nog ver - ge - ven; O

Je - sus, zie mij aan!

2. Mijn zuchten en mijn kermen * Aan-
hoor het, goede God; * Wil mijner U ont-
fermen, * Al schond ik uw gebod. * Toon

mij uw mededoogen, * Ik ben met schuld belaën, * Geef tranen aan mijn oogen, * O Jesus, zie mij aan!

3. Ik heb den tijd verloren, * Dien Gij mij hebt verleend, * En U niet willen hooren, * Zóó was mijn hart versteend. * Ik was zoo traag tot deugden, * Schoon ik U had verstaan; * Fontein der eeuwge vreugden, O Jesus, zie mij aan!

4. Al ben ik vol van zonden, * Verwerp mij niet, o Heer! * Wie kan uw Hart doorgronden, * Zoo rijk, zoo ruim, zoo teêr! * Ik voel, al is het spade, * Hoezeer ik heb misdaan; * Ik smEEK U om genade, * O Jesus, zie mij aan!

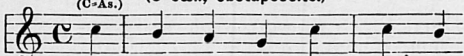
5. O Liefde, vol erbarmen, * Had ik U eer bemind! * Zoo mocht ik in uw armen * Nog rusten als uw kind. * Hoe kon ik U versmaden! * Hoe dorst ik U weerstaan! * O Springbron der genaden, * O Jesus, zie mij aan!

6. Maria, Koninginne, * Des zondaars toeverlaat, * Verkrijg, dat Hij mij minne, * Die U zoo nauw bestaat. * Wil, Moeder, naar mij hooren, * Voor mij tot Jesus gaan; * Nog roep ik als te voren: * O Jesus, zie mij aan!

7. O Heilgen altgader, * Staat in den nood mij bij. * En bidt voor mij den Vader, * Dat Hij genadig zij! * Ik wil de zonde haten, * U volgen op uw baan; * Nog roep ik — moog het baten —: * O Jesus, zie mij aan!

20. Staat, Heemlen, staat van schrik verplet.

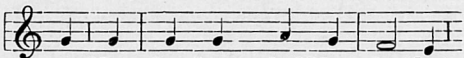
(C=As.) (O cœli, obstupescite.)

1. Staat, Heem-len, staat van schrik ver-

plet; Gij, aar-de, beef van schaamte ont-

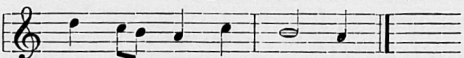
zet, Met schande en schuld be - la - den;

Zie, de Onschuld doe-men boo - zen,

God zel - ven god - de - loo - zen; O

gruwzaamste al - ler da - den!

2. Verkocht wordt Hij voor luttel geld;

* Op zulk een prijs mijn God gesteld, *

De Heer van al 't geschapen'! * De leer-

ling is verrader, * En Israël treedt nader

* Met stok en toorts en wapen.

3. Als booswicht in een boei gekneld, *

Wordt Hij des nachts met ruw geweld, *

Gesleept door Salem's straten! * Zoo drijft

en schopt en duwt Hem * En slaat en

wondt en stuwt Hem * De bent dier on-
verlaten.

4. De schaamtlooze ongerechtigheid *
Durft tegen de Onschuld 't lang bereid *
En moordend vonnis vellen; * Den Heer der
Heerschappijen * Ten doel aan spotternijen
* Der laagste bende stellen.

5. De ware Koning wordt bespot * En
is in 't blinkend kleed als zot * Aan elks
verachting over: * En boven 's werelds
Maker, * Des levens Boeienslaker, * Ver-
kiest het volk den roover.

6. De Zoon der Maagd, het godlijk Lam,
* Dat 's werelds schulden op zich nam, *
Wordt schandelijk gebonden, * Verscheurd
van hoofd tot voeten, * Alsof de beul deed
boeten * Voor eigen gruwelzonden.

7. Zie, Sion's dochter, Hem gesierd, *
Zie hier den bruiloftsdag gevierd * Van
Salomon, uw Koning! * Zie, hoe ze 'em
spottend hoonen, * Met scherpe doornen
kronen, * Zijn liefde ter belooning.

8. Aanschouw 't bebloed, 't gekneusd
gelaat! * Zie, hoe het hoofd vol doornen
staat! * Zijn borst en rug vol wonden! *
Dit is zijn bloedlivreie, * Zijn eigen ko-
ningsspreie, * Het bruidskleed onzer zonden.

21. Toen Jesus aan het Kruishout hing.

(De zeven kruiswoorden.)

(D=E.)

1. Toen Je - sus aan het Kruis-hout

hing En voor ons, zon-daars,
ster-ven ging, Vol bit-tren
smaad en smar - - ten,
Hoort, wat de lie-ve Heer toen
sprak, Vóór-dat zijn Hart van
lief-de brak, Het lief-drijkst
al-ler har - ten.

2. Eerst bad Hij: „Vader, scheld hun kwijt * Den wreeden kruisdood, dien ik lijd: * Zij zijn verblind van zinnen!” * Zóó leer mij naar uw voorbeeld, Heer, * Vergeving schenken keer op keer, * Mijn vijanden beminnen.

3. Toen tot den moordnaar aan zijn zij
* Sprak Hij: „Gij zult vandaag met Mij
* Het Paradijs beërven!” * Dat uit uw
mond dit zoete woord * Door mij ook, Je-
sus, zij gehoord * In de ure van mijn
sterven.

4. Zijn derde woord klonk: „Zie, o
Vrouw, * Den Zoon, dien Ik U toever-
trouw! * Joannes, zie uw Moeder!” * Be-
veel me aldus uw Moeder aan, * Wanneer
mijn stervensstond zal slaan, * Mijn Hei-
land en mijn Broeder.

5. „Mijn God, mijn God”, weerklonk de
kreet, * Die door het Moederharte sneed,
„Hoe hebt Gij Mij verlaten!” * O Heer, die
met uw dienaars zijt, * Versterk mij in den
jongsten strijd: * Alleen uw hulp kan
baten.

6. Dan rees uit zijn verschroeide borst
* De klacht: „Mijn harte brandt van dorst,
* Van dorst naar 't heil der menschen!”
* Gun, dat ik rustloos, nacht en dag, * Naar
U, mijn Jesus, dorsten mag, * En stil mijn
hartewenschen.

7. Het zesde woord: „Het is volbracht!”
* Weergalmt nu door den donkren nacht,
* Daar zon- en maanlicht kwijnen. * O
Jesus, bij uw stervensnood, * Verlos mij
van den eeuwgen dood, * Laat mij uw licht
verschijnen.

8. Hoort, wat Hij eindlijk luide riep,
* Daar 't Bloed uit al zijn Wonden liep:

* „Ontvang mijn geest, o Vader!” * Mijn God, om zooveel liefde en smart, * Geef, dat ik met dit woord in 't hart * Eens tot uw vierschaar nader”!

AAN MARIA IN DEN VASTENTIJD.

Het Feest der zeven Smarten of Weeën van Maria.

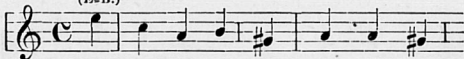
Vrijdag vóór Palmzondag viert de H. Kerk het Feest der zeven Smarten of Weeën van Maria. Hetzelfde Feest viert zij andermaal op den 3^{den} Zondag van September.

Op dit Feest herdenkt de H. Kerk, hoe de voorstelling van den grijzen Simeon aan Maria in vervulling ging, hoe haar Hart door een zwaard van droefheid werd doorboord, toen zij haren lieven Zoon zag lijden en aan het schandhout des Kruises sterven. De Smarten van Maria zijn te nauw verbonden met het Lijden van haren goddelijken Zoon, dan dat de H. Kerk Maria zou kunnen vergeten, als zij het Lijden van Jesus overweegt. En wij, hoe zouden wij Haar vergeten, die in hare smarten onder het Kruis ons door Jesus tot Moeder is gegeven?

Wij verwijzen voor dit Feest naar de gebeden ter eere der zeven Smarten van Maria (bladz. 301.) en naar de oefening van den Kruisweg. (bladz. 263.)

22. O diepe zee van smart en wee.

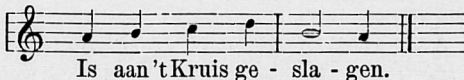
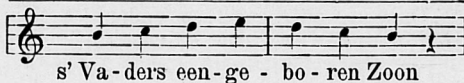
(E=B.)

1. O die-pe zee Van smart en wee!

Wie zou niet bit-ter kla-gen!

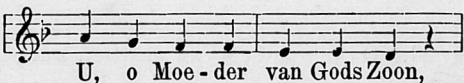
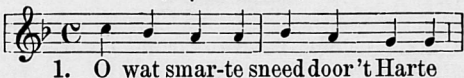
2. Wat breede vloed * Van godlijk Bloed
* Stroomt uit die heilige Wonden! * Als
een schuldloos Offerlam * Boet Hij onze
zonden.

3. Een zwaard van smart * Doorsneed
het Hart * Der Moeder, vol van liefde; *
Toen men van haar lieven Zoon * 't Hart
zoo wreed doorgriefde.

4. O lieve Vrouw, * Vol wee en rouw *
Om Jesus' Kruis en Lijden! * Wil ons door
uw smeekend woord * Van zijn toorn be-
vrijden.

23. O wat smarte sneed door 't harte.¹⁾

(O quam mæstus.)

¹⁾ Indien het lied te lang is om geheel gezon-
gen te worden, dan late men de 3, 4, 5 en 6^{de}
stofs weg.

2. O wat leed Ze, o wat kreet Ze * In haar liefde en boezemwee! * Gansch bedolven in de golven * Van die matelooze zee.

3. „Schoone wangen, thans omhangen” * Zucht Ze, „met den tint des doods! * Heilge leden, wreed doorsneden * En van bloeden bloedeloos.”

4. „Doet U 't schrijven van de pijnen, * Jesus, krimpen van de smart; * O dan dringen folteringen * Zoo als de uwe Mij door 't hart.”

5. „Schrei dan aarde om dien Waarde! * Smelt in tranen, starrenheer! * Ach, mijn oogen, ze verdrogen; * Ik, ik heb geen tranen meer.”

6. Maar als baren, hoog gevaren, * Stormt de smart weer op haar af, * Bij het beiden, bij het scheiden * Van 't haar Kind omsluitend graf.

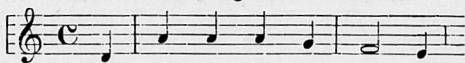
7. Knielt dan neder, gij, die teeder * Deelnemt in haar pijnlijk lot, * Slaat uw oogen, diep bewogen, * Op de grafsteê van uw God.

8. Ziet, versteven, zonder leven, * Ingebalsemd ligt de Heer! * Hij, wiens sterven

moest verwerven, * Dat wij leven naar zijn leer.

9. Als gewasschen in de plassen * Van de tranen onzer smart, * Vind' de Heere, Hem ter eere, * 't Nieuwe graf dan in ons hart.

24. Maria ging met smarten.

1. Ma - ri - a ging met smar - ten

En zocht haar lie - ven Zoon;

Zij vond Hem, door de Jo - den

Ver - volgd met spot en hoon.

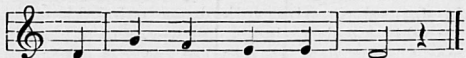
Zij zag, hoe Hij het Kruis-hout

Langs stei - le we - gen droeg

En tel - ken - ma - le neer-viel,

Hoe men Hem schimppte en sloeg.

2. Hoe diep het zwaard van droefheid *
 Door 't Moederharte sneed, * Toen Jesus
 aan den schandpaal * Den laatsten kamp
 volstreed; * Toen Zij zijn dierbaar Lichaam
 * Zag liggen op haar schoot! * O Moeder,
 lieve Moeder, * Wel was uw lijden groot!

3. Gij treurt bij 't graf, gefolterd * Door
 felle zielepijn; * Doch troost U, droeve
 Moeder, * Zijn graf zal heerlijk zijn! * O
 Maagd, om al uw lijden, * Zoo onuitspreek-
 lijk groot, * Geef, dat ook wij met Jesus
 * Verrijzen van den dood.

DE GOEDE WEEK.

Deze is de heilige en indrukwekkende Week,
 waarin het plan van Gods genade en erbarmen,
 de Verlossing van den gevallen mensch, door het
 Lijden en Sterven van Gods eigen, eengeboren
 Zoon werd volvoerd. Na zijn laatsten, plechtigen
 intocht in Jerusalem op Palmzondag bracht Hij
 de eerste dagen door met zich op zijn Lijden
 voor te bereiden. Des daags leerde Hij in den
 tempel en wendde nog de laatste pogingen aan
 om zijn geliefd volk van den ondergang te red-
 den; den nacht bracht Hij door in gebed.

PALMZONDAG.

Op dezen dag liet de goddelijke Zaligmaker
 zich ten aanschouwe der gansche wereld als den
 beloofden en door de Profeten voorspelden Mes-
 sias huldigen. Hij hield zijn plechtigen intocht

in Jerusaleem. Het volk droeg palmtakken en spreidde kleederen langs den weg, en als uit één mond klonk het „Hosanna den Zoon van David; gezegend Hij, die komt in den naam des Heeren!” Ter herinnering aan dezen plechtigen intocht wordt heden vóór de Hoogmis de palm gewijd, welke bij de processie en onder de H. Mis door de geloovigen in de handen wordt gehouden.

Dan, de goddelijke Verlosser wist, hoe dit „Hosanna” weldra in een „Kruisig Hem” zou veranderen. Daarom mag het ons niet verwonderen, dat Hij kort te voren bij het zien der stad weende en bitter klaagde: „Indien ook gij erkendet, en wel op dezen uwen dag, wat u tot vrede strekt!” Want Hij kende de verschrikkelijke strafgerichten, die weldra de ondankbare stad en hare verstokte inwoners zouden kastijden.

Begroet heden Jesus als uwen Koning en vernieuw de belofte, Hem nimmer ontrouw te zullen worden gelijk de ondankbare Joden.

Dezen Zondag, aanstaanden Dinsdag, Woensdag en Vrijdag wordt door den Priester het verhaal van het Lijden des Heeren gelezen, zooals het door de vier Evangelisten is opgeteekend. Indien ge de verschillende verhalen niet hebt, lees dan het verhaal, zooals de H. Joannes het ons geeft. (Bladz. 431.)

WITTE DONDERDAG.

Op dezen schoonen dag herrinnert ons de H. Kerk, hoe de goddelijke Zaligmaker op den avond vóór zijn Lijden het H. Sacrament des Altaars instelde. „En terwijl zij aten (zóó verhaalt de H. Mattheus XXVI. 26), nam Jesus het brood, en zegende, en brak, en gaf het aan zijne Leerlingen en zeide: Neemt en eet; dit is mijn Lichaam. En Hij nam den kelk, en dankte, en gaf hun dien,

zeggende: drinkt allen daaruit; want dit is mijn Bloed..." Zóó gaf Jesus zich onder de gedaanten van brood en wijn aan zijne Leerlingen en gelastte hun met de woorden: „Doet dit tot mijne gedachtenis" (Luc. XXII. 19), hetzelfde te doen. Daarmede dus ontvingen de Apostelen en hunne opvolgers in de priesterlijke bediening de macht en de opdracht om het Lichaam en Bloed van Jesus Christus onder de gedaanten van brood en wijn aan de ledematen zijner Kerk ter gedachtenis van zijn Lijden tot spijs en drank te geven.

Ter herinnering aan dit Wonder van Liefde wordt heden in iedere parochiekerk ééne plechtige H. Mis gezongen, waarbij de geloovigen en alle aanwezige Priesters Jesus Christus in de H. Communie ontvangen.

Het orgel, dat gedurende de Vasten moet zwijgen, wordt in de Mis bij het „Gloria" gespeeld en zwijgt dan met de klokken tot aan het plechtig „Gloria" in de Mis van Paaszaterdag. Want de vreugde der Kerk over de instelling van het grootste Liefdegeheim wordt verdrongen door de diepe droefheid over het Lijden des Heeren.

Op dezen dag consecreert de Priester twee groote hostiën. De eene wordt door den Priester genuttigd, de andere na de H. Mis in processie omgedragen en in „het Graf" ter aanbidding neergelegd. Daaronder wordt gezongen: *Pange lingua.* (Zie hierachter.)

Des avonds wordt er gewoonlijk eene godsdienstoefening ter eere van het Allerheiligste gehouden, waaronder klaagliederen van den Profeet Jeremias worden gezongen.

GOEDE VRIJDAG.

Heden is het de dag van den diepsten en heiligsten rouw, maar tevens een dag van onschatbare ge-

nade, want Christus, die aan het schandelijk Kruishout een bitteren dood sterft, herwint door zijn Dood voor ons het leven. In het begin der godsdienstoefening brandt er geen licht op het altaar; de Priester, in het zwart gekleed, werpt zich op de trappen des altaars in aanbidding neder voor het Kruis, waaraan Jesus sterft. Na eene korte overweging begint de Priester de profetiën te lezen, die op het Lijden des Heeren betrekking hebben; waarop dan onderstaand lijdensverhaal van den H. Joannes volgt.

Daarna bidt de H. Kerk op het voorbeeld van Christus, die voor alle menschen zijn Bloed vergiet om allen zalig te maken, in eene reeks gebeden voor alle menschen: voor alle rangen en standen, voor ketters, heidenen en Joden.

Vervolgens wordt het Kruis ontbloot. Daarbij zingt de Priester driemaal en telkens met verheffing van stem:

Ecce lignum crucis,
in quo salus mundi
pepéndit. *Resp.* Vení-
te, adorémus.

Zie, het Kruishout,
waaraan het Heil der
wereld heeft gehan-
gen. *Antw.* Komt, la-
ten wij aanbidden.

Onder de kruisvereering worden door het Koor de „Improperien” gezongen:

Ÿ. Pópule meus, quid
feci tibi? aut in quo
contristávi te? respón-
de mihi.

Ÿ. Mijn volk, wat
heb ik u gedaan? of
waarin heb ik u be-
droefd? andwoord mij.

Ÿ. Quia edúxi te de
terra Egypti: parásti
crucem Salvatóri tuo.
Agioso Theos. Sanctus
Deus. Agios, ischyros.
Sanctus, fortis. Agi-
os, athánatos, eléison
imas. Sanctus, immor-
tális, miserére nobis,

Ÿ. Want ik heb u
uit het Land van Egyp-
te geleid; gij hebt
uwen Verlosser het
Kruis bereid. Heilige
God; heilige, sterke;
heilige, onsterfelijke,
ontferm U onzer.

Daarna wordt het Allerheiligste uit „het Graf“ genomen, onder het zingen van „Vexilla Regis“ (zie hierachter „Aanhangsel“ bl. 594) in processie naar het Altaar gebracht en door den priester genuttigd; want op den vierdag van het bloedig Offer wordt het onbloedig Offer niet opgedragen. Dan wordt het Altaar ontkleed om ons te herinneren hoe Christus van alles beroofd stierf; alleen het Kruis blijft ter vereering der geloovigen op het Altaar. 's Namiddags is de oefening van den Kruisweg zeer passend.

HET LIJDEN VAN ONZEN HEER JESUS CHRISTUS.

Joan. Cap. XVIII en XIX.

Is Jesus dit gesproken had, ging Hij met zijne Leerlingen uit over de beek Cedron, waar een hof was, waarin Hij met zijne Leerlingen binnentrad. Maar Judas, die Hem verried, wist ook die plaats; want Jesus was daar dikwijls met zijne Leerlingen samengekomen. Judas dan, de wacht en dienaren der Overpriesters en Phariscën genomen hebbende, kwam derwaarts met lantaarnen en fakkels en wapenen. Jesus nu, wetende alles wat Hem zoude overkomen, trad vooruit en sprak tot hen: Wien zoekt gij? Zij antwoordden Hem: Jesus, den Nazarener. Jesus sprak tot hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verraden had, stond ook bij hen. Als Hij dan tot hen zeide: Ik ben het, weken zij terug en vielen ter aarde. Hij dan vroeg hun andermaal: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jesus, den Nazarener. Jesus antwoordde: ik heb u gezegd, dat ik het ben; indien gij dus mij zoekt, laat dezen dan gaan! Opdat het woord

vervuld zoude worden, hetwelk Hij gesproken had: Van hen, die Gij mij gegeven hebt, heb ik niemand verloren. Simon Petrus nu, het zwaard hebbende, trok het uit en sloeg den dienstknecht des Hoogepriesters en hieuw hem het rechteroor af. En de naam van den dienstknecht was Malchus. Maar Jesus sprak tot Petrus: Steek uw zwaard in de scheede! Den kelk, dien de Vader mij gegeven heeft, zal ik dien niet drinken? De bende dan en de hoofdman en de dienaren der Joden grepen Jesus aan en bonden Hem. En zij leidden Hem eerst naar Annas; want deze was de schoonvader van Caïphas, die in dat jaar Hoogepriester was. Caïphas nu was degene, die aan de Joden den raad had gegeven: Het is nuttig, dat één mensch sterve voor het volk. Simon Petrus nu en de andere Leerling (*Joannes*) volgden Jesus. En deze Leerling was den Hoogepriester bekend en ging met Jesus binnen in het voorhof van den Hoogepriester. En Petrus stond buiten aan de deur. De andere Leerling dan, die den Hoogepriester bekend was, ging uit en sprak met de deurwachtster en bracht Petrus binnen. De dienstmaagd dan, de deurwachtster, zeide tot Petrus: Zijt gij niet ook van de Leerlingen van dien mensch? Hij zeide: Ik ben het niet. Nu stonden de dienstknechten en dienaren bij een kolenvuur, omdat het koud was, en warmden zich; en Petrus was ook bij hen, staande en zich warmende. De Hoogepriester dan ondervroeg Jesus over zijne Leerlingen en over zijne leer. Jesus

antwoordde hem: Ik heb openlijk tot de wereld gesproken; ik heb altoos in de synagoge en in den tempel geleerd, waar alle Joden samenkomen, en in het verborgen heb ik niets gesproken. Wat ondervraagt gij Mij? Ondervraag hen, die gehoord hebben, wat ik tot hen gesproken heb. Zie, zij weten, wat ik gezegd heb. En als Hij dit gezegd had, gaf één van de dienaren, die daar stond, aan Jesus eenen kaakslag, zeggende: Antwoordt Gij aldus den Hooglepriester? Jesus antwoordde hem: indien ik kwalijk gesproken heb, geef getuigenis van het kwaad; maar indien wél, waarom slaat gij Mij? En Annas zond Hem gebonden naar den Hooglepriester Caïphas. Simon Petrus nu stond er en warmde zich. Zij zeiden dan tot Hem: Zijt Gij ook niet van zijne Leerlingen? Hij loochende het en zeide: Ik ben het niet. Een van de dienstknechten des Hooglepriesters, bloedverwant van dengene, wiens oor Petrus afgehouden had, zeide tot hem: Heb ik u niet met Hem in den hof gezien? Petrus dan loochende het wederom; en terstond kraaide de haan. Zij nu leidden Jesus van Caïphas naar het rechthuis. En het was vroeg in den morgen. En zij gingen zelven niet in het rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zonden worden, maar het pascha mochten eten. Pilatus dan ging tot hen buiten en zeide: Welke beschuldigingen brengt gij in tegen dezen mensch? Zij antwoordden en zeiden tot hem: Indien Hij geen misdadiger was, zouden wij Hem niet aan

u hebben overgeleverd. Pilatus nu zeide: Neemt gij Hem en oordeelt Hem naar uwe wet! De Joden dan zeiden tot hem: Ons is het niet gcoorloofd iemand ter dood te brengen. Opdat het woord van Jesus vervuld zoude worden, hetwelk Hij gesproken had, aanduidende, welken dood Hij zoude sterven. Pilatus ging dan wederom in het rechthuis en riep Jesus en zeide tot Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? Jesus antwoordde: Zegt gij dit uit u zelven of hebben anderen het u van mij gezegd? Pilatus antwoordde: Ben ik een Jood? Uw volk en de Overpriesters hebben U aan mij overgeleverd: wat hebt Gij gedaan? Jesus antwoordde: Mijn rijk is niet van deze wereld. Zoo mijn rijk van deze wereld ware, zouden gewis mijne dienaren gestreden hebben, dat ik den Joden niet zou worden overgeleverd. Nu echter is mijn rijk niet van hier. Pilatus zeide tot Hem: Zoo zijt Gij dan Koning? Jesus antwoordde: Gij zegt het, ik ben Koning. Daartoe ben ik geboren en daartoe in de wereld gekomen om der waarheid getuigenis te geven. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort mijne stem. Pilatus zeide tot Hem: Wat is waarheid? En als hij dit gezegd had, ging hij andermaal buiten tot de Joden en zeide tot hen: Ik vind geene schuld in Hem. Maar het is bij u gebruik, dat ik u op het paaschfeest éénen loslate. Wilt gij nu, dat ik u den Koning der Joden loslate? Maar zij allen wederom riepen, zeggende: niet dezen, maar Baráb-

bas! Barábbas nu was een moordenaar. Toen dan nam Pilatus Jesus en geeselde Hem. En de krijgsknechten vlochten eene kroon van doornen en zetten die op zijn hoofd, en wierpen Hem een purperen kleed om, en kwamen tot Hem en zeiden: Wees gegroet, Koning der Joden! En zij gaven Hem kaakslagen. Pilatus ging dan wederom buiten en zeide tot hen: Ziet, ik breng Hem tot u buiten, opdat gij weten moogt, dat ik geen schuld in Hem vind. Jesus dan kwam buiten, dragende de doornenkroon en het purperen kleed. En hij zeide tot hen: Ziet, de mensch! Als Hem dan de Overpriesters en de dienaren zagen, riepen zij en zeiden: Kruisig, kruisig Hem! Pilatus zeide tot hen: Neemt gij en kruisigt Hem; want ik vind geene schuld in Hem. De Joden antwoordden hem: Wij hebben eene wet en naar die wet moet Hij sterven, omdat Hij zich zelven Gods Zoon gemaakt heeft. Als Pilatus nu dit gezegde gehoord had, werd hij meer bevreesd. En hij ging wederom in het rechtshuis en zeide tot Jesus: Van waar zijt Gij? Maar Jesus gaf hem geen antwoord. Pilatus dan zeide tot hem: Speekt Gij tot mij niet? Weet Gij niet, dat ik macht heb, U te kruisigen, en macht heb, U los te laten? Jesus antwoordde: Gij zoudt over mij geen macht hebben, indien ze u niet van boven gegeven ware. Daarom heeft hij, die Mij aan u heeft overgeleverd, grotere zonde. En van toen af zocht Pilatus Hem los te laten. Maar de Joden riepen en zeiden: Zoo gij Dezen los-

laat, zijt gij des Keizers vriend niet; want een ieder, die zich tot Koning maakt, weder-spreekt den Keizer. Als nu Pilatus deze woorden gehoord had, bracht hij Jesus buiten: en hij zat op den rechterstoel, op de plaats, genaamd Lithostrotos, en in het Hebreuwsch: Gabbatha. En het was de dag der voorbereiding van het pascha, ongeveer de zesde ure; en hij zeide tot de Joden: Ziet, uw Koning! Maar zij riepen: Weg, weg met Hem! Kruisig Hem! Pilatus zeide tot hen: Uwen Koning zal ik kruisigen? De Overpriesters antwoordden: Wij hebben geen Koning dan den Keizer. Toen gaf hij Hem dan aan hen over om gekruisigd te worden. En zij namen Jesus en leidden Hem weg. En zijn Kruis dragende, ging Hij uit naar de plaats, welke Calvarië heet, en in het Hebreuwsch: Golgotha. Aldaar kruisigden zij Hem, en met Hem twee anderen, aan elke zijde één en Jesus in het midden. En Pilatus had ook een opschrift geschreven en boven het kruis geplaatst: daar stond geschreven: **Jesus de Nazarener, de Koning der Joden.** Dit opschrift nu lazen velen der Joden; want de plaats, waar Jesus gekruist werd, was nabij de stad; en het was geschreven in het Hebreuwsch, Grieksch en Latijn. De Overpriesters der Joden zeiden dan tot Pilatus: schrijf niet: De Koning der Joden; maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben Koning der Joden. Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven. De krijgsknechten nu, als zij Hem gekruist hadden,

namen zijne kleederen en maakten vier deelen, voor elken krijgsknecht één deel, en den rok. De rok was zonder naad, van boven af geheel geweven. Zij zeiden dan tot elkander: Laat ons dien niet scheuren, maar daarover het lot werpen, wiens hij zijn zal. Opdat de Schrift vervuld zoude worden, welke zegt: Zij hebben mijne kleederen onder zich verdeeld, en over mijn gewaad hebben zij het lot geworpen. En dit nu deden de krijgsknechten. Er stonden nu bij Jesus' Kruis zijne Moeder en de zuster zijner Moeder, Maria van Cleophas, en Maria Magdalena. Als Jesus dan zijne Moeder en den Leerling, dien Hij liefhad, staan zag, sprak Hij tot zijne Moeder: Vrouw, zie, uw Zoon! Daarna sprak Hij tot den Leerling: Zie, uwe Moeder! En van die ure nam de Leerling Haar tot zich. Daarna Jesus wetende, dat alles volbracht was, opdat de Schrift vervuld zoude worden, sprak: Ik heb dorst. Er stond nu een vat vol edik. Zij dan, eene spons, met edik gevuld, om eenen hysopstengel gewonden hebbende, brachten die aan zijnen mond. Als Jesus dan den edik genomen had, sprak Hij: **Het is volbracht!** En Hij boog het hoofd en gaf den geest. De Joden dan, omdat het de dag der voorbereiding was, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den Sabbat, (want die Sabbat was een groote dag) verzochten Pilatus, dat hunne beenen gebroken en zij afgenomen zouden worden. De krijgsknechten kwamen alzoo en braken de beenen des

eersten en des anderen, die met Hem gekruisigd waren. Doch als zij tot Jesus gekomen waren, ziende, dat Hij alreeds gestorven was, braken zij zijne beenen niet; maar een van de krijgsknechten doorstak zijne Zijde met eene speer, en terstond kwam er bloed en water uit. En hij, die het gezien heeft, heeft daarvan getuigenis gegeven, en zijne getuigenis is waarachtig: en hij weet, dat hij de waarheid zegt, opdat ook gij moogt gelooven. Want dit is geschied, opdat de Schrift zoude worden vervuld: Gij zult geen been van Hem verbreken. En wederom zegt eene andere Schrift: Zij zullen zien, wien zij doorstoken hebben. En daarna verzocht Joseph van Arimathea (daar hij een leerling van Jesus was, maar in het geheim, uit vrees voor de Joden) Pilatus, dat hij het Lichaam van Jesus mocht afnemen. En Pilatus liet het toe. Hij kwam dan en nam het Lichaam van Jesus af. En Nicodemus, die voormaals bij nacht tot Jesus gekomen was, kwam ook en bracht een mengsel van mirrhe en aloë, omtrent honderd pond. Zij namen dan het Lichaam van Jesus en wonden het met de specerijen in linnen doeken, gelijk het bij de Joden gewoonte is te begraven. En er was in de plaats, waar Hij gekruisigd was, een hof, en in den hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was. Daar nu, om den voorbereidingsdag der Joden, dewijl het graf nabij was, legden zij Jesus.

PAASCHZATERDAG.

De Plechtigheden beginnen vóór het portaal der kerk, waar kolen zijn ontstoken met vuur, dat uit een steen is geslagen, als zinnebeeld van het verrezen Licht der wereld. Dit vuur wordt gezegend, alsmede de vijf wierookkorrels, die later als zinnebeelden der heilige vijf Wonden in de paaschkaars worden bevestigd.

Daarna trekken allen, voorafgegaan door het Kruis, de kerk binnen. De Diaken of Priester houdt in zijne hand eene driearmige kaars en wordt gevolgd door een misbedienaar met eene kaars, die aan het nieuwe vuur is ontstoken. Tot driemaal toe knielt de Diaken of Priester en laat daarbij één licht der driearmige kaars ontsteken, waarna hij, telkens met verheffing van stem, zingt: „Lumen Christi”: „het Licht van Christus.” R. „Deo gratias:” „Goddank.”

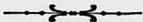
Zoodra men aan het Altaar is gekomen, verkondigt de Diaken of Priester door het heerlijk lofgezag: „Exultet” de Verrijzenis des Heeren. Onder dit gezang worden de vijf wierookkorrels in de paaschkaars bevestigd en deze eveneens met het nieuwe licht der driearmige kaars ontstoken.

Daarna wordt het doopwater gewijd. Maar vóórdat er de olie der catechumenen en het chrisma in worden gemengd, schept men uit de vont gewijd water, dat aan de geloovigen wordt rondgedeeld.

Na de wijding der doopvont wordt de *Litanie van a le Heiligen*, naar een gebruik uit de eerste eeuwen der Kerk afkomstig, atwisselend door voorzanger en koor eigenlijk tweemaal gezongen. Daaronder ligt de priester op de trappen des Altaars in gebed en overweging uitgestrekt.

Onder de plechtige H. Mis, die hierop volgt, worden bij het „Gloria” de blijde orgeltonen weer gehoord en heft de Priester tot driemaal toe het heerlijk Alleluja aan, dat geheel den paaschtijd onophoudelijk met blijdschap wordt herhaald.

De paaschkaars is het zinnebeeld van den verrezen Christus en blijft daarom gedurende den geheelen paaschtijd tot aan het feest van 's Heeren Hemelvaart naast het hoogaltaar aan de evangeliezijde staan.

Cum amplexatus recidisset in

collum Benjamin ... Gen. 45, 14.

Et suscipiens osculatus est eum

cum uxore sua. Tob 11, 11.

PASCHEN.

Dit is de dag, dien de Heer heeft
gemaakt. Ps. 117.

Paschen is het hoogste Feest der Kerk: het Feest der Verrijzenis des Heeren, van zijn zege over zonde, dood en hel. „Indien Christus niet verrezen is, is ons geloof ijdel.” 1 Cor. XV. 17: De H. Kerk verplaatst ons gedurende dien tijd bij het heerlijk graf des Heeren, waar de Engel ons blijde toeroept: „De gekruiste, dien gij zoekt, is verzezen,” Alleluja! Daarbij vermaant zij ons uit de zonde tot een nieuw leven in Christus op te staan, ten einde door Christus machtig te zijn in het bestrijden onzer vijanden, en met Hem eens glorierijk te kunnen verrijzen.

ALLELUJA!

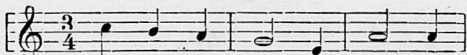
Heere Jesus Christus, onze God en Zaligmaker, wij verheugen ons en jubelen over uwe Verrijzenis uit den dood; wij begroeten U als Verwinnaar van dood en hel. Gij, de Bron des levens, werdt den dood prijsgegeven; Gij, de Verwekker der dooden, werdt onder de dooden begraven; Gij gaaft den tempel van uw Lichaam in den dood en in het graf, maar wektet hem door de kracht uwer almacht ten derden dage weder op. Gij hebt het aangezicht der aarde vernieuwd en het hart des menschen ten hemel gericht. Gij zijt ons het Onderpand des heils en eener glorierijke verrijzenis. Wij verblijden ons in deze hoop en bidden U, laat de vruchten uwer glorievolle overwinning aan ons niet verloren gaan. Amen.

V. Dit is de dag, dien de Heer gemaakt heeft; Alleluja!

R. Laten wij ons heden verheugen en blijde zijn. Alleluja!

Laat ons bidden. God, die ons door uw eengeboren Zoon op den dag van heden, na de overwinning op den dood, den toegang tot de zalige eeuwigheid ontsloten hebt, gewaardig U de vrome wenschen, die ons door uwe genade worden ingegeven, met uwe hulp ten einde toe te vergezellen. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

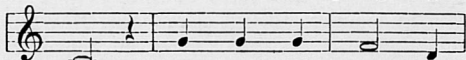
25. Alleluja!

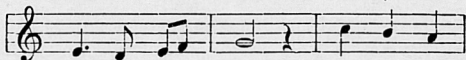
1. Al - le - lu - ja! Wij hef - fen 't

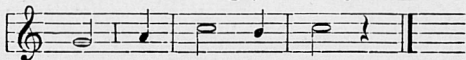
aan: „De Heer is waar-lijk op - ge-

staan!” En waar ik ben, of

waar ik ga, Mijn zie - le

zingt: Al - le - lu - ja.

2. Dit is de groote, blijde dag, * Dien David in zijn geest voorzag; * Zingt nu met vreugd, zoo zing ik na * Het blijde lied: Alleluja!

3. En aarde en hemel zijn verheugd, * De heilige Kerke juicht van vreugd, * Men hoort haar jublen voor en na * Op blijden toon: Alleluja!

4. Die stervend ons het leven gaf, * Verrees in glorie uit het graf: * U, kloeke Held van Golgotha, * U prijze ons lied: Alleluja!

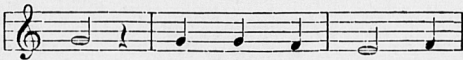
5. Lof zij het Lam, dat door zijn Bloed * Voor onze zonden heeft geboet, * Zijn bittere dood schonk ons genâ, * Dies zingen wij: Alleluja!

26. Het Oosten straalt van purpergloor.

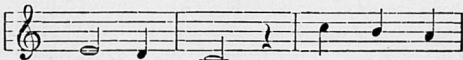
(Aurora cœlum purpurat.)

1. Het Oos-ten straalt van pur-per-

gloor, De lucht weer-galmt van 't

lo-vend koor: De we-reld

viert haar ze - ge - tijd,

En de af-grond beeft en knarst van

spijt. Al - le - lu - ja!

Al-le-lu - ja! Al-le-lu - ja!

2. Want Hij, de Vorst zoo vol van kracht,
 * Heeft uit des doods rampzaalgen nacht
 * De vrije Vaadren heengeleid * Naar 't
 heerlijk licht der zaligheid.

3. Wel dekte een steen 't verzegeld graf,
 * Wel sloot een wacht den toegang af, *
 Maar zegepralend rees de Heer, * En stiet
 den dood in 't graf ter neer.

4. „Niet meer getreurd, niet meer ge-
 steend, * „Niet meer in bange smart ge-
 weend: * „Hij rees, Hij, die den dood ver-
 won,” * Roept de Engel, glinstrend als de zon.

5. Bevrijd thans, dien Gij 't leven boodt,
 * Heer Jesus, van den zondedood, * Dan
 zult Gij, na des levens strijd, * De Paasch-
 vreugd zijn, die ons verblijdt.

6. Lof zij den Vader en den Zoon, * Die is verzezen uit de doôn, * En aan den Trooster, met Hen één, * Door de altijsdurende eeuwen heen.

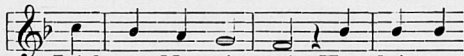
AAN MARIA IN DEN PAASCHTIJD.

27. Verheug U, Hemelkoningin.

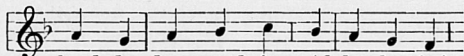
(Regina cœli, jubila.)

1. Ver - heug U, He - mel - ko - nin - gin,

Juich nu, Ma - ri - a! Het duis - ter

vlood, de dag treedt in: Al - le - lu - ja!

Ver - blijd U, o Ma - ri - a!

2. Dien Gij ontvingt in zuivren schoot, * Verrees in glorie uit den dood.

3. Die oogen, pas gedooft in bloed, * Zijn schittrend boven zonnegloed.

4. Zijn zegerijke Wonden zijn * Des springbron van Gods medicijn.

5. Gebroken is, o dood, uw speer, * Verwonen ligt gij voor den Heer.

6. Het Kruishout is de heerschersstaf, * Dien God den Overwinnaar gaf.

7. Maria, zing uw zegelied, En, ach, vergeet uw kindren niet.

DE KRUISDAGEN.

Op de Kruisdagen (Maandag, Dinsdag en Woensdag vóór 's Heeren Hemelvaart) houdt de Kerk vanaf de oudste tijden processie door de velden en beemden ten einde Gods strafgerichten af te wenden en zijn zegen over de vruchten des velds af te smeeken. In onze streken is er van die oude godsvrucht weinig overgebleven; zij bepaalt zich veelal tot het bidden der groote litanie in de kerk. (bladz. 143.)

GEBED.

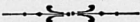
God, in wien wij leven, ons bewegen en zijn, wij prijzen de liefde, waarmede Gij al uwe schepselen onderhoudt. Gij draagt alles door het woord uwer kracht en geeft aan alles bestaan en leven. Van U komt alle goede gave en alle volmaakt geschenk. Wij danken U dan voor alle ontvangene weldaden en stellen op U geheel ons vertrouwen. Vergeef ons alle zonden, waarmede wij U hebben beleedigd, en wend de verdiende straffen genadig van ons af. Houd ons onder uwe vaderlijke bescherming en geef ons het dagelijksch brood naar lichaam en ziel, opdat wij U op aarde trouw mogen dienen en uwe barmhartigheid in den hemel eeuwig prijzen. Amen.

DE FEESTDAG VAN DEN H. MARCUS.

(25 April.)

Sinds aloude tijden wordt er op het Feest van den H. Marcus eene Bid-processie gehouden tegen de pest. In onze dagen bepaalt zich deze godsvrucht, althans in onze gewesten, voor een goed deel tot het bidden der groote litanie. (bladz. 143.)

NB. In de vanouds geboden vasten op de Kruisdagen en op den Feestdag van den H. Marcus wordt om de zwakheid des vleesches van jaar tot jaar gedispenseerd.

'S HEEREN HEMELVAART.

Op dezen Feestdag verplaatst ons de H. Kerk op den Olijfberg, vanwaar Christus voor de oogen zijner Leerlingen ten hemel voer, om ook met zijne menschheid te deelen in de glorie der goddelijke natuur, en om ons in de glorie zijns Vaders eene plaats te bereiden. Slaan wij daarom heden onze oogen ten hemel en denken wij aan het overrijk loon, dat wij eens zullen ontvangen, zoo wij hier in Christus gelooven, op Hem hopen, met Hem lijden en ten einde toe in de trouwe onderhouding zijner geboden volharden.

GEBED.

Wij aanbidden U, Heer Jesus, en verheugen ons over uwe victorie. Gij hebt de poort des Hemels geopend en ons den weg daarheen gebaad. Gij wilt ons ballingen naar ons waarachtig Vaderland geleiden en ons tot medeburgers der Engelen, tot huisgenooten Gods maken. O Jesus, die aan de rechterhand uws hemelschen Vaders zijt gezeten als onze Middelaar en Voorspreker, zie genadig op ons neder en geef, dat wij U hier mogen navolgen om eens den hemel te kunnen ingaan, waar Gij voor allen, die U beminnen, eene plaats hebt bereid. Amen.

Antph. O Koning der glorie, Heer der Krachten, die heden in triomf boven alle hemelen zijt gestegen, laat ons niet als weezen achter, maar zend ons den Beloofde des Vaders, den Geest der waarheid. Alleluja!

W. Verheft den Koning der Koningen;
Alleluja!

R. En zingt God uwen lofzang. Alleluja!

Laat ons bidden. Wij bidden U, almachtige God, verleen ons, die gelooven, dat uw Eengeboren Zoon, onze Verlosser, op den dag van heden ten hemel is gevaren, dat ook wij naar den geest in den hemel mogen wonen. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

28. Gij, onzer harten zaligheid.

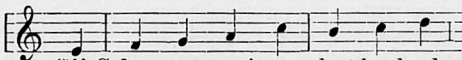
(Salutis humanæ Sator.)

1. Gij, on-zer har-ten za - lig-heid,

Heer Je - sus, die ons 't heil be-reidt,

Gij, Schep-per van 't ver - lost heel - al,

Waar rein uw lief-de stra - len zal.

2. Wat teederheid heeft U den last * Van onze schulden opgetast * En schuldeloos ten dood doen gaan, * Om ons van dubbel dood te ontslaan?

3. Gij dringt tot in des afgronds schoot,
* Ontruikt zijn gijzlaars aan den dood, *
Tot de edelste triomf U kroont, * Waar
Ge aan des Vaders rechter troont.

4. Nu vulle uw Hart, met ons begaan, *
De schuld, door ons belooopen, aan * En voere
ons tot uw aangezicht, * Ons zaalgend met
zijn zalig licht.

5. Gij, Gids en Drager naar omhoog, *
Wees de eindpaal ook van hart en oog, *
Wil onzer tranen vreugde zijn * En 't zoete
loon na 's levens pijn.

Dedit Dñs Moyſi duas tabulas

testimonii, lapideas. Ex. 31, 18.

Ut tempus affuit, quo sol refulsit.

accensus est ignis. 2 Mach. 1, 22.

PINKSTEREN.

En allen werden vervuld met den
H. Geest. Hand II. 4

Het Pinksterfeest herinnert ons aan de nederdaling des H. Geestes over de Apostelen en aan de voltooiing der Kerk. Gedurende dit Feest mag de Christen niet verzuimen God te danken voor de genade van het ware geloof en te smeeiken, dat de H. Geest met zijne gaven tot ons kome en ten einde toe in ons wone.

GEBED.

Wij bidden U, o hemelsche Vader, door uwen eengeboren Zoon, zend ons den H. Geest met zijn zevenvoudige gave. Zend ons den Geest der **Wijsheid**, opdat wij naar U, ons Doel en Einde, verlangen en streven; den Geest des **Verstands**, opdat wij uw heilig Woord en uwen heiligen Wil goed mogen begrijpen en in alle omstandigheden des levens de hand uwer Voorzienigheid erkennen; den Geest van **Raad**, opdat wij in twijfel niet falen, maar uwe voetstappen volgen en op den eenig waren weg wandelen mogen; den Geest der **Sterkte**, opdat wij U in voor- en tegenspoed trouw mogen blijven en aan alle bekoringen standvastig weerstand bieden; den Geest der **Wetenschap**, opdat wij weten mogen, wat voor ons schadelijk en nuttig is, en al onze plichten steeds beter leeren kennen; den Geest van **Godsvrucht**, opdat onze harten van heilige liefde en ware aandacht gloeien en in vol-

maakte toewijding aan U, mijn God, den gewenschten vrede vinden mogen; den Gees van **Vreeze des Heeren**, opdat wij U steed voor oogen mogen hebben en uit heiliger eerbied voor uwe goddelijke Majesteit de zonde verafschuwen. Amen.

De Litanie en Gebeden tot den H. Geest vinden men bladz. 204—211.

29. Kom, heilige Geest, daal op ons neer

(Veni, Creator Spiritus.)

(C=A.)

1. Kom, heil-ge Geest, daal op ons neer,

Be - zoek de ziel der u - wen weer,

Ver - vul met uw ge - na - de - krach

De har - ten door U voortgebracht

2. Gij, die de Trooster wordt genoemd, *
Des Allerhoogsten gaaf geroemd, * De le-
vensbron, de vlamengloed, * De liefde en
zalving van 't gemoed.

3. Gij, zevenvoudig gavenpand, * De vin-
ger van Gods rechterhand, * Des Vaders

rouw beloofde Goed, * Die de uwen talen preken doet.

4. Ontsteek uw licht in ons verstand, * Stort in ons hart der liefde brand, * Versterk door uwe kracht altijd * Het zwakke lichaam in den strijd.

5. Jaag Satan ver op onze beê, * En schenk ons uwen zoeten vreê; * Geef, dat wij, aan uw leiding trouw, Vermijden wat ons schaden zou.

6. Maak ons in 't licht, dat Gij ons zendt, * Den Vader en den Zoon bekend; * Doe ons gelooven t' allen tijd * In U, die Geest van Beiden zijt.

7. Lof zij den Vader en den Zoon, * Die opgestaan is uit de doôn, * En aan den trooster, met Hen één, * Door aller eeuwen eeuwen heen.

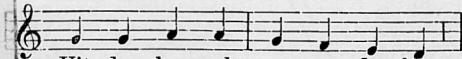
30. Heilige Geest, kom, laat uw stralen.

(Veni, Sancte Spiritus.)

(C-D.)

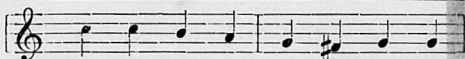
1. Heil- ge Geest, kom, laat uw stra-len

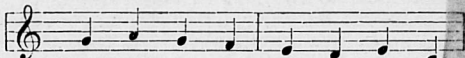
Uit den he-mel op ons da-len,

Die der ar-men Va-der zijt!

Kom, o Ge - ver al - ler ga - ven,

Kom het dor - stig har - te la - ven;

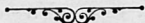
Maak het door uw licht verblijd.

2. Gast der ziel, kom binnentreden, *
Toon er uw barmhartigheden; *
Schenk ons uw vertroostend zoet: *
Maak den arbeid licht door rusten, *
Temper 't vuur der snoode lusten, *
Lenig ons bedroefd gemoed.

3. Zend uw heilig licht van Boven *
In de harten, die gelooven *
In den Vader, Geest en Zoon: *
Zoo zij door uw licht niet gloeien, *
Kan geen bloem van deugd er bloeien, *
Niets, wat edel is en schoon.

4. Reinig van de smet der zonde; *
Schenk genezing voor de wonde; *
Dauw het dorre leven aan; *
Doe het lauwe en koude ontbranden; *
Weer het dwalende af van 't stranden; *
Voer het op de veil'ge baan.

5. Geef die 't waar geloof belijden *
En, op U vertrouwend, strijden *
't Zevenvoudig gavenpand; *
Wil hen voor hun deugden loonen, *
Na een zalig sterven kronen *
In der vreugden Vaderland.

HET FEEST DER H. DRIEVULDIGHEID.

Dit Feest heeft de H. Kerk ingesteld om met hare kinderen de drie Personen der Godheid te loven en te danken voor het werk der Verlossing. Het geldt den Vader, die ons zijn Zoon als Verlosser zond; den Zoon, die het werk der Verlossing volbracht; den H. Geest, die met de Kerk blijft en het werk van genade en liefde voltooit. De weken, die nu volgen tot den laatsten Zondag na Pinksteren — het einde van het Kerkelijk Jaar — stellen ons de eeuwen van genade voor, die van de nederdaling des H. Geestes tot aan den jongsten dag verlopen. In den loop dier eeuwen wordt Christus gepredikt en zijn Rijk over de aarde uitgebreid, terwijl de menschen door de genademiddelen der Kerk zich heiligen en tot het eeuwig leven voorbereiden.

diepte der rijkdommen van wijsheid en wetenschap Gods; hoe onbegrijpelijk zijn zijne oordeelen, hoe onnaspeurlijk zijne wegen!

U, God den Vader, uit niemand geboren; U, eengeboren Zoon; U, H. Geest den vertrooster; de heilige en ondeelbare Drievuldigheid belijden wij van ganscher harte en met den mond. Wij loven U, wij zegenen U; U zij glorie in eeuwigheid. Amen.

V. Laat ons prijzen den Vader en den Zoon en den H. Geest.

R. Laat ons Hem loven en hoog verheffen in eeuwigheid.

Laat ons bidden. Almachtige, eeuwige God, die uwen dienaren verleend hebt in de be-lijdenis van het ware geloof de glorie der eeuwige Drievuldigheid te erkennen en de eenheid in de macht der majesteit te aan-bidden, wij smeeken U, wil ons door de vastheid van datzelfde geloof ten allen tijde tegen alle wederwaardigheden bescher-men. Door Christus onzen Heer. Amen.

De Litanie en Gebeden ter eere der H. Drievul-digheid vindt men bladz. 199—203.

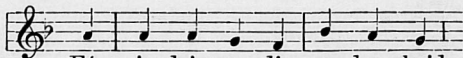
31. Aan U, Drie-ééne Majesteit.

(O adoranda Deitas.)

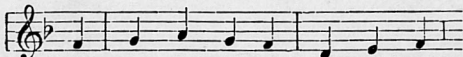
(F-G.)

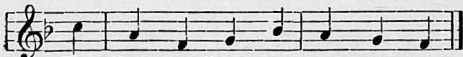
1. Aan U, Drie-éé - ne Ma - jes-teit,

Eén in drie-vou-dig on-derscheid,

Aan God den Va-der, God den Zoon,

En God den Geest op eeuwgen troon;

2. Aan U is aller lof gewijd, * U vreest,
aanbidt en roemt altijd * Met diep ontzag
en heiligen lof * Heel de aarde en gansch
het hemelhof.

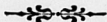
3. De vruchtbre kracht des Vaders teelt
* Het eeuwig Woord, zijn Evenbeeld, *
En uit den Vader en het Woord, * Uit
Beiden komt de Trooster voort.

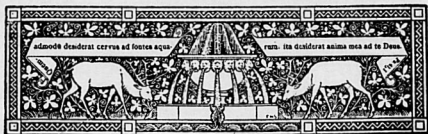
4. In wezen één, volmaakt gelijk, * Zijt
Ge even oud en wijs en rijk, * In weer-
galooze majesteit, * En in gelijke heerlijk-
heid.

5. Gij, 't wezen in volmaakten zin, *
Zijt doel van alles en begin; * Gij regelt
aller dingen loop * En blijft voor 't hart
de onwrikbre hoop.

6. Gij zijt het allerhoogste goed, * De
vreugd, die alle leed verzoet, * Maar strenge
Wreker van het kwaad, * Wie is er, Heer,
die U weerstaat?

7. Gij zijt de Springbron van genâ, *
Van liefde zonder wedergâ, * U zij dan
aller lof gewijd * Met allen ijver en altijd,

HET FEEST VAN HET H. SACRAMENT.

Heden viert de H. Kerk op plechtige wijze de instelling van het allerheiligst Sacrament, wijl Witte Donderdag, de eigenlijke dag der instelling, zich tot geen luisterrijke viering leent. Op dezen dag beijvert zich ieder goed Christen om den triomftocht van Christus in zijne Kerk bij te wonen, om God te danken voor de instelling van dit Liefdegeheim, om zijn geloof daaraan te belijden en te verlevendigen en eerherstel te bieden voor al de onteering, die Jesus in het H. Sacrament ondervindt.

Wij aanbidden U, Heer Jesus Christus, en zegenen U, wijl Gij ons in dit wonderbaar Sacrament eene blijvende gedachtenis aan uw Lijden en een zeker onderpand onzer toekomstige glorie hebt nagelaten. Verleen ons, o Heer, dat wij dit allerhoogst Geheim van uw heilig Lijden altijd in overeenstemming met onze H. Moeder de Kerk belijden mogen en daarbij aan de verdiensten van uw Leven en Sterven deelachtig worden. Amen.

Een schat van gebeden tot Jesus in het Allerh. Sacrament vindt men bladz. 227—244. Daarbij

verwijzen wij naar de vertaling der heerlijke gezangen van dit feest: „Pange lingua”, (bladz. 99) „Sacris solénniis”, (bladz. 103) „Verbum supernum”, (bladz. 105) „Lauda, Sion, Salvatorem.” (bladz. 105).

32. Knielt, Christenschaar.

(C=Bes.)

1. Knielt, Christenschaar, Voor't zoen-al-
 taar, Uw God rust daar! Knielt
 bid-dend neer En brengt uw Heer Dank,
 lof en eer. *Refr.* Wees ge-ze-gend,
 Le-vend Man-na, Chri-stus Je-
 sus! Wees, Je-sus zoet, Van
 ons ge-groet, O Je-sus zoet!

2. Ziet, Jesus zoet, * Ons hoogste Goed,
 * Met Vleesch en Bloed, * Wil onder schijn

* Van brood en wijn * Hier met ons
zijn. *Refr.*

3. In iedren nood * En bij den dood *
Sterkt ons dit Brood; * En heelt ons hart,
* Hoe 't ook door smart * Gebroken werd. *Refr.*

4. U, God en Heer, * Zij immermeer *
Lof, dank en eer! * Wees, Sacrament, *
Geloofd, erkend * Tot 's werelds end! *Refr.*

33. Englen, daalt met spel en snaren.

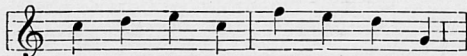
(C=Bes.)

1. { En-glen, daalt met spel en sna-ren,
Heft met al - le Chri-stenscha-ren,

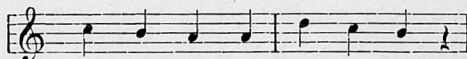
Of - fert wie-rook, ro - ze-blaên, |
God ter eer uw lof-zang aan. |

Laat het van uw har-pen rui-schen,

Laat het door uw ko - ren bruischen:

„Steeds be - mind, ge - loofd, er - kend

Zij't hoog-hei - lig Sa-cra-ment.

2. Leer ons Jesus' liefde prijzen, * Liefde-dronken Serafijn; * Laat uw stoutste tonen rijzen, * Hoog omblonken Cherubijn! * Laat ons duizend, duizend malen * Dankend, juichend saam herhalen: * „Steeds bemind enz.

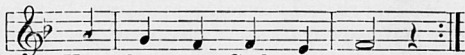
3. Och, dat alle menschentongen, * Als in heiligen liefdebond, * Met ons 't zalig loflied zongen, * Nu en immer, elken stond! * Mochten allen duizend malen * Dankend, juichend saam herhalen: * „Steeds bemind enz.

34. Hier daalt Gij van den hoogen.

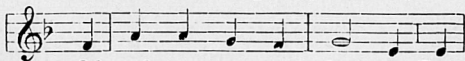
(F=As.)

1. } Hier daalt Gij van den hoo-gen,
 } Stil, in het stof ge-bo-gen,

Ver-bor-gen God, ter neer; }
 Aan-bid-den wij U, Heer! }

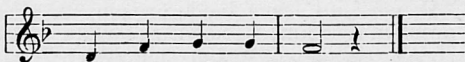
Of ook onze oo-gen schou-wen Des

broods toe-val-lig-heid, Ge-

loo - ven en ver - trou - wen We op

uw waar - ach - tig - heid.

2. Uw goddelijken luister * Verborgt
Ge aan 't harde Kruis, * Nu schuilt ook in
het duister * De Zoon uit David's huis; *
Maar God en Mensch belijden * We U on-
der schijn van brood, * Al zien we ook
van uw Lijden * Geen Wonden purperrood.

3. O Heugnis van uw sterven, * O Brood,
dat leven geeft, * Laat ons door U ver-
werven, * Te leven, waar Gij leeft. * Laat
onze zielen smaken * In altijd hooger gloed
* Uw goddelijk genaken, * Uw liefdesover-
vloed.

4. Het Brood der Englenkoren * Is nu
der zwervers spijs, * Laat aarde en hemel
hooren * Der eeuwen lof en prijs; * Door
God tot God herboren, * Geloof, gij trouwe
schaar: Gods kindren blijft behooren * Dit
Manna wonderbaar.

5. Al waart ook steeds de ellende * Door
't arme menschenlot, * Tot aan der wereld
ende * Blijft ons het Brood van God; *
Tot we eenmaal, vol vertrouwen * Door
zijn genâ gericht, * Des Levens Brood
aanschouwen * In 's Heeren aangezicht.

35. O Spijs, den mensch gegeven.

(O esca viatorum.)

(A=Fis.)

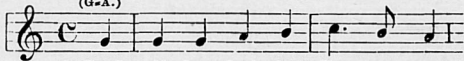
1. O Spijs, den mensch ge - ge - ven,
Op reis naar be - ter le - ven,
O Man - na, He - mel - brood! Ver -
zaad, die hon - grig smach - ten, En
heil - be - gee - rig trach - ten Naar
laaf - nis in den nood.

2. O Bron, zoo mild ontvloeiend * Uit
Gods van liefde gloeiend * En allerzuiverst
Hart! * Verfrisch wie dorstig smachten, *
Versterk de levenskrachten * En lenig alle
smart.

3. O Jesus, thans verholen, * In schijn
van brood verscholen, * Omsluiert voor het
oog; * Geef, dat na 't aardsche duister, *
In ongedekten luister, * Ik U aanschouwen
moog!

36. Lof zij het heilig Sacrament.

(G=A.)

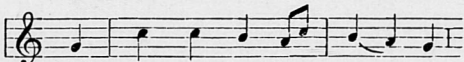
1. { Lof zij het hei - lig Sa - cra - ment,
Wiens lief - de geen be - per - king kent,

Door Je - sus ons ge - ge - ven, {
Tot pand van 't eeu - wig le - ven! {

Daalt, Eng - len Gods, te za - men neer,

Uit de eeuw'ge glo - rie - ho - ven,

Om uw ver - bor - gen He - mel - heer

Op d'ou - ter - troon te lo - ven.

2. Schiet vlammen uit, o Serafijn, * In
liefdegloed verslonden; Laat hier uw wijs -
heid, Cherubijn, * Des Heeren lof verkon -
den! * Schaart U om 't heilig Sacrament
* Gij allen, Hemelingen, * Om 't driewerf

„heilig” zonder end * Voor uwen God te zingen.

3. „Lof zij het heilig Sacrament!” * Dat aller volken talen, * Tot aan der wereld uiterst end, * Dit jubellied herhalen! * Het blijve ons in het hart geprent * Om Jesus meer te minnen, * Die zich uit liefde in 't Sacrament * Verbergt voor onze zinnen.

37. Laat ons, o Jesus, U ter eer.

(Op voorgaande wijze.)

1. Laat ons, o Jesus, U ter eer * Een lof- en danklied zingen, * Met de Englen, die uw outertroon * In heiligen schroom omringen. * Hoor, Jesus, goede Kindervriend, * Ons bidden, danken, loven, * Gij, die ons mint in 't Sacrament, * Gelijk Gij mint hierboven.

2. Nu luistert Gij naar iedre beê * Met innig welbehagen, * Nu schenkt Gij alles, wat uw kind * Vertrouwelijk komt vragen. * Nog meer, want heden daaldet Gij * In onze harten neder; * Wat geeft ons hart aan U, o Heer, * Voor zooveel goedheid weder?

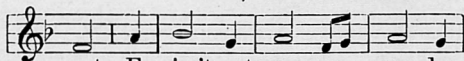
3. Wij zullen dankbaar zijn, o Heer, * Door deugden U dat toonen; * Want enkel in het reine hart * Blijft Gij vol liefde wonen. * O God van 't heilig Sacrament, * Weer af van ons de zonden, * Dan blijven wij ook na den dood * Altijd met U verbonden.

38. O Jesus, in 't verwachten zoet.

(F. G.)

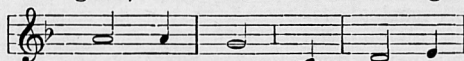
1. O Je-sus, in't ver-wach-ten

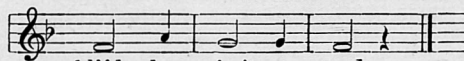
zoet, En in't ont-van-gen won-der-

goed, Uw al - ler - hei - ligst

Vleesch en Bloed Stort he-mel-

blijd-schap in't ge-moed.

2. Als Gij in 't arme harte daalt, * Dan wordt de zondeschuld betaald, * Wijl uw genade het bestraalt, * En uwe liefde er zegepraalt.

3. Uw hemelspijs versterkt den geest, * Maakt in 't gevaar hem onbevreesd; * Zij is het, die de wond geneest, * Wanneer mijn harte is zwak geweest.

4. De vreugd der aarde walgt, verblindt; * 't Genot, dat ik in Jesus vind, * Die mij ten uiterst heeft bemind, * Is rein als vreugde van een kind.

5. Gij, Jesus, zijt alleen de vreugd, *
Wijl Gij alleen mijn ziel verheugt, * Haar
steunend in heur zwakke deugd, * Haar
sterkend met de kracht der jeugd.

6. O Jesus' Lichaam, wondre spijs! * Voor
ons het hoogste gunstbewijs, * En onder-
pand van 't Paradijs, * 'k Geef U voor niets
ter wereld prijs.

39. Hier zetelt op zijn liefdetroon.

(Op voorgaande wijze.)

1. Hier zetelt op zijn liefdetroon * Des
Vaders welbeminde Zoon; De trouwe Her-
der houdt de wacht * Bij zijne kudde dag
en nacht.

2. Hier offert zich het reine Lam, * Dat
onze schulden op zich nam * En aan het
Kruis zijn Bloed vergoot * Om ons te
ontrukken aan den dood.

3. Straks wordt zijn heilig Vleesch en
Bloed * De kracht en vreugd van ons ge-
moed; * Daal, God des hemels, in ons neer!
* Gij vraagt ons hart, aanvaard het, Heer.

4. Zingt allen één van hart en geest *
Op ons gezegend liefdefeest: * Bemind zij
tot der wereld end, * Die komt tot ons in
't Sacrament.

40. Minnaar der menschen.

(Vóór de H. Communie.)

1. Min-naar der men-schen, Zie op 't

vu - rig wenschen Mij - ner ar - me
 ziel naar U. Stil mijn ver -
 lan - gen Om U te ont - van - gen,
 Waar - om, Je - sus, toeft Gij nu?

2. Laat U niet wachten, * Mij niet langer smachten * Naar uw godlijk Vleesch en Bloed; * Hart, ziel en zinnen * Zullen U minnen, * Die mij met uw Lichaam voedt.

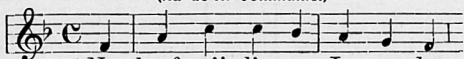
3. U wil ik geven * Lichaam, ziel en leven, * Alles, Jesus, voor altijd; U zijn mijn krachten, * U mijn gedachten, * Gansch mijn hart alleen gewijd.

4. Moge ik U danken * In de zoete klanken * Van den reinen Cherubijn; * Van liefde gloeiend, * Aan U mij boeiend, * Vurig als een Serafijn.

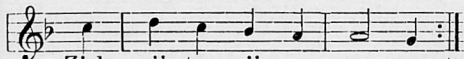
5. Daal dan, o Koning, * Neder in de woning, * Die Ge uit liefde en goedheid vraagt; * Heersch zacht en krachtig, * Heersch oppermachtig * In het harte, dat U draagt.

41. Nu heeft mijn lieve Jesus dan.

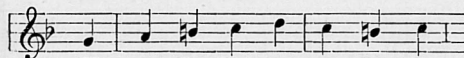
(Na de H. Communie.)

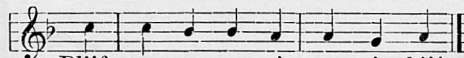
1. } Nu heeft mijn lie-ve Je - sus dan
 } Die mijn verkwik-te ziel be-waar'

Zich mij ten spijs ge - ge - ven, (
 In 't ein-de - loo - ze le - ven.)

U, goe - de Je - sus, smee-ken wij:

Blijf ons nu eeu-wig, eeu-wig bij!

2. O, dat ik alle stemmen had, * Die op-
 gaan van deez' aarde, * En 't nimmer zwij-
 gend hemelkoor * Zich aan mijn lof Lied
 paarde! * U, goede Jesus, loven wij; *
 Blijf ons nu eeuwig, eeuwig bij!

3. Aanbiddend loof ik, dank ik U, * Met
 de Engelen, die me omzweven; * Wat zal
 ik U, o goede God, * Voor zooveel liefde
 geven? * U, lieve Jesus, danken wij; *
 Blijf ons nu eeuwig, eeuwig bij!

4. Ik wil, mijn Jesus, wat ik ben, * Mijn
 hart, mijn vreugde en lijden, * Mijn leven
 en mijn stervensuur * Ten offerande U wij-
 den. * U, goede God, beminnen wij, * Blijf
 ons nu eeuwig, eeuwig bij!

42. Ik min U, Heer.

(O Deus, ego amo te.)

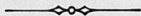
1. Ik min U, Heer, maar min U
niet, Wijl Gij er eeu-wig
loon voor biedt, Of hem in
't hel-sche vuur kas-tijdt,
Wiens hart U niet is toe-ge-wijd.

2. Aan 't Kruis, o Jesus, in de smart *
Hebt Gij mij vastgeklemd aan 't Hart; *
Gij hebt verduurd en smaadt en hoon * En
naaglen, lans en doornenkroon.

3. En lichaamspijn en zieleleed * En wal-
ging, angst en bloedig zweet, * Ja, zelfs
den dood leedt Gij voor mij, * Voor mij,
mij zondaar, Jesus Gij.

4. Zou ik, o Jesus, eindloos goed, * Voor
U dan blijven zonder gloed? * Neen, zóó
als Gij mij mindet, Heer, Zoo minne ik U,
zoo minne ik weer.

5. Niet om in uwe vreugd te zijn, * Of
om te ontkomen de eeuwge pijn, * Mijn
liefde is U alleen gewijd, * Wijl Gij mijn
God, mijn Koning zijt.

HET FEEST VAN HET H. HART.

De vereering van het Allerh. Hart staat in de nauwste betrekking tot de aanbidding van Jesus in het Allerh. Sacrament. Immers wij mogen ons het goddelijk Hart niet levenloos en van den God-mensch gescheiden voorstellen, maar levend in Hem, die, met Godheid en Menschheid, met Vleesch en Bloed, in het Allerheiligst Sacrament geheel en levend tegenwoordig is. Deze vereering werd in lateren tijd, na de verschijning van onzen goddelijken Zaligmaker aan de zalige Margaretha Maria Alacoque, op bijzondere wijze bevorderd. Zij is een geschikt middel om de geloovigen op te wekken tot dankbaarheid voor de liefde, waarmede Christus de wereld verlost en het H. Sacrament van zijn Vleesch en Bloed tot gedachtenis aan zijn Dood instelde. Het Feest wordt gevierd op Vrijdag na het Octaaf van Sacramentsdag.

GEBED.

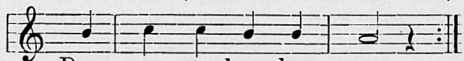
Wees gegroet, H. Hart van Jesus, levende Bron des eeuwigen levens, onuitputtelijke Schat van genade en liefde. Gij zijt mijn rustplaats, mijn toevluchtsoord. O allerbeminnelijkste Jesus, ontsteek onze harten door de brandende liefde, die uw Hart verteert, en stort de hemelsche genaden, waarvan uw Hart de bron is, in onze harten uit. Vereenig ons hart zoo innig met het Uwe, dat ook onze wil de Uwe worde en onze wil zich ten allen tijde naar uwen Wil richte; want wij verlangen, dat uw H. Wil in de toekomst het eenig richtsnoer onzer begeerten en werken zij. Amen.

De Litanie en Gebeden ter eere van het H. Hart vindt men bladz. 282—287.

43. O Hart, voor ons gebroken.

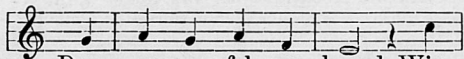
1. } O Hart, voor ons ge - bro - ken,
 } O Hart, voor ons door - sto - ken,

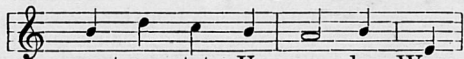
Door ons ge - bro - ken weer, {
 Ge - wond door on - ze speer; }

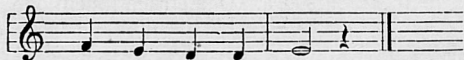
O Hart, zoo naam-loos tee - der,

Door ons zoo fel ge - hoond, Wie

voert ons tot U we - der, Waar

Ge in uw glo - rie troont.

2. Wij bidden en wij weenen * Wel aan
 des Kruises voet, * Maar in het hart, het
 steenen, * Ontwaakt geen liefdegloed; *
 Wie zal ons tot U voeren, * O Liefde zon-
 der peil, * Ons zondig hart weer snoeren
 * Aan 't Kruis, ons eenig heil?

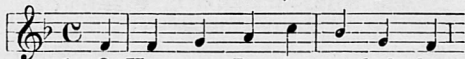
3. Gij, die Hem hebt gedragen, * Gedra-
 gen onder 't hart, * Hoor uwe kindren kla-

gen * In weergalooze smart; * Uw kinderen, zijne broeders, * Verbonden door zijn Bloed, * Gij heiligste aller moeders * Voer ons zijn Hart te moet.

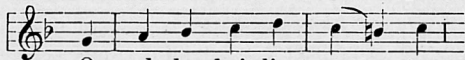
4. Gij, die de laatste slagen * Gehoord hebt in zijn borst, * Zijn zieldoorslijmend klagen * In ongeleschten dorst; * Gij, Moeder, ons bezworen * Door d' eigen bleeken mond, * Laat onze bede hooren, * En dringen door zijn Wond.

5. Och, dat uit zijne Zijde * Het Water en het Bloed * Ons harte weer verblijde * Met frisschen levensmoed; * Dat onze ziel weer dronken * Zijn liefde zingen kon, * Van al den gloed doorblonken, * Die uitstraalt van die Zon.

44. O Hart van Jesus, enkel glans.

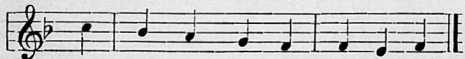
1. O Hart van Je - sus, en - kel glans,

O al - ler - hei - ligst ou - ter,

Stort in mijn zon - dig har - te thans

Uw vuurgloed, die mij lou - ter'.

2. Delg zóó de lauwheid, die het meest
 * Tot walging U moet strekken, * En wil
 in mij een nieuwen geest, * Den geest van
 ijver wekken.

3. Zachtzinnig Hart, aan ootmoed rijk, *
 Van goedheid overvloeiend, * Maak aan
 uw Hart mijn hart gelijk, * Van uwe liefde
 gloeiend.

4. Och, ware ik als de Serafijn, * Eén
 vuurgloed slechts van binnen, * Nog zou
 het niet voldoende zijn * Om U genoeg te
 minnen.

5. Opdat ik dan, o Jesus zoet, * Een
 liefde U waardig vinde, * Stort in mijn
 hart den liefdegloed, * Waarmede uw Hart
 mij minde.

45. Mijn hart kom ik U geven.

(Cor meum tibi dedo.)

(G=E.)

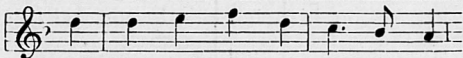
1. } Mijn hart kom ik U ge - ven,
 } Om hart aan hart te le - ven

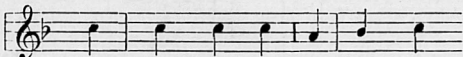
O Je - sus, mild en goed! }
 Met U, o Je - sus zoet! }

Al-leen Gij vraaghet hart aan mij

Slechts har-ten mint en vor-dert Gij:

Refr. Gij mint mij teer, U min-ne ik

weer, O Je-sus, lie-ve Heer.

2. Wat zal de liefde loonen, * Dat Gij ons werdt gelijk, * Als Kind bij ons kwaamt wonen, * Die troont in 't Hemelrijk! * „Geef mij uw hart, mijn Zoon,” zegt Gij; * Ik schenk het U, o Jesus, blij. *Refr.*

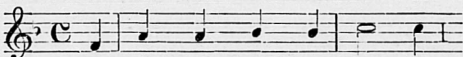
3. Gij liet uw Hart doorstooten * En mij den toegang vrij, * Om hart aan hart gesloten * Te schuilen in uw Zij. * Om mij te winnen, Jesus zoet, * Gaaft Gij U Zelf in liefdegloed. *Refr.*

4. Hier vindt het hart versterking, * Hier zoete rust bereid; * De liefde kracht en werking * En wisse zaligheid. * Hier schuile ik in de spleet der rots, * In 't vestingwerk van 't Harte Gods. *Refr.*

5. Hier is de gaaf der gaven, * De spijsze hemelzoet, * De heildrank, die ons laven * En liefde kweeken moet. * Alleen Gij, die het leven bracht, * Gij voedt ook aller levenskracht. *Refr.*

6. Als op het eind des levens, * Bij 't
zien der euveldaên, * En angst en wroe-
ging tevens * Om 't schuldig harte slaan,
* Bied mij uw Hart dan in dien nood *
Als veilge schuilplaats bij den dood. *Refr.*

46. Wie kan uw Hart aanschouwen.

1. Wie kan uw Hart aan-schouwen,
En roemt niet vol ver-trou-wen

Zoo god-lijk mild en teer, {
De lief-de van zijn Heer! }

Als 'shemels mil-de re-gen Stroomt

ons uw ze-gen te-gen; O Je-sus, ze-gen

ons! O Je-sus, ze-gen ons!

2. Bij de' aanblik van de zonde * In ei-
gen hart ontsteld, * Spoed ik naar de open
Wonde, * Waar ons de heilbron welt. * Daar
in de purperplassen * Zal ik mijn vlekken
wasschen: * [O Jesus, reinig mij!] (*bis*).

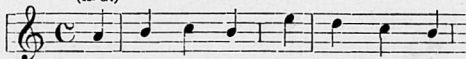
3. Als de afgejaagde hinde * Versmacht
mijn ziel van dorst; * Geef, dat ik laafnis
vinde * Aan uw doorstoken borst; * Laat me
aan uw boezem zinken, * En liefde uit lief-
de drinken: * [O Jesus, laaf Gij mij!] (*bis*).

4. Door 't kwaad van alle zijden * Ge-
lokt, bedreigd, gesard, * Zoek ik in 't felle
strijden * Een rustplaats voor mijn hart. *
Och, dat ik vluchten konde * In Jesus'
Boezemwonde! * [O Jesus, sta mij bij!] (*bis*).

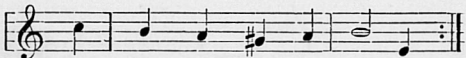
5. In Jesus' Hart te wonen * Is 't hoogst
begeerlijk lot; * Mij zij de troon der tro-
nen, * De liefde van mijn God! * Daar van
uw glans omblonken, * En van uw vreugde
dronken: * [O Jesus, zalig mij!] (*bis*).

47. O Jesus mijn!

(A-G.)

1. } O Je-sus mijn! Moet het dan zijn,
} Zal ik al-tijd, Uw Hart ten spijt,

Zal ik U nooit be-min-nen? }
Slechts wenschen, nooit be-gin-nen? }

Refr. Je-sus, U min ik; Je-sus, U

2. Dat minnend Hart * Doorboorde, o smart! * De lans van mijne zonden; * Uw Hart, o Heer, * Zoo mild, zoo teer, * Ik kon, ik durfde 't wonden! *Refr.*

3. Toch mint Gij mij, * Toch vordert Gij * Mijne arme wederliefde; * Om met een vloed * Van eindloos goed * Te zaalgen, die U griefde. *Refr.*

4. O Jesus, nu * Geef ik me aan U, * Och, wasch mijn zondevlekken; * O, mocht mijn bloed * In liefdegloed * Tot uwe glorie strekken! *Refr.*

5. O Liefde, U zijn * In vreugde, in pijn * Gewijd mijn ziel en krachten; * Doe mij steeds meer, * Uw Hart ter eer, * Naar vuurger liefde trachten. *Refr.*

GEBEDEN EN GEZANGEN OP DE VOORNAAMSTE FEESTEN VAN MARIA.

MARIA'S ONBEVLEKTE ONTVANGENIS.

(8 December.)

Op dit Feest viert de H. Kerk het hooge voorrecht, dat God alleen aan Maria heeft geschonken: **hare Onbevleete Ontvangenis**. God heeft niet gewild, dat de Moeder van zijn Zoon ooit onder de macht van Satan zou zuchten. De H. Kerk leert uitdrukkelijk, dat Maria nooit een kind van gramschap is geweest, maar dat Zij, van het eerste oogenblik harer Ontvangenis af rein en onbevleet en met de heiligmakende genade toegerust, steeds een voorwerp van Gods welbehagen is geweest en gebleven

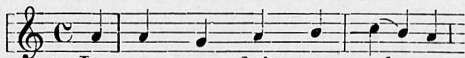
Onder de gebeden, die op dezen dag tot Maria kunnen gericht worden, neemt het gebed: „**Tot de onbevleete ontvangene Maagd**” (bladz. 248) eene zeer geschikte plaats in.

Maria, onze Koningin, wij verheugen ons met U, dat God U met zoo schitterende deugden heeft versierd en in 't bijzonder, dat Hij U van uwe Ontvangenis af met vlekkelooze

zuiverheid heeft toegerust. Wij zeggen God daarvoor dank en belijden met vreugde deze waarheid. Mocht toch de gansche wereld U kennen en prijzen als het morgenrood, dat altijd van hemelschen luister straalde. Gij zijt de uitverkorene Arke des heils, die voor algemeenen ondergang bewaart. Gij zijt de blanke Lelie, die onder de doornen groeit en bloeit. Alle kinderen van Adam zijn met zonde besmet en in Gods vijandschap geboren; Gij alleen zijt geheel rein, zonder zonde, heilig ontvangen en geboren; Gij hebt als Maagd Jesus Christus van den H. Geest ontvangen en zijt Maagd gebleven. Gedoog dan, dat wij U prijzen, allerreinste Maagd Maria, en zie met de oogen uwer barmhartigheid op ons neder: bescherm onze onschuld, opdat wij rein en schuldeloos leven en eens zalig sterven. Amen.

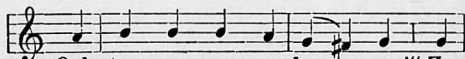
48. In een zoo duistren nachte.

1. } In een zoo duis-tren nach-te,
Hoor-de ik een lui-de klach-te

Uit een zoo wil-de zee, |
Vol bit-ter-heid en wee! |

„Och, toon ons uw er-bar-men!“ Zoo

2. „De donkre nacht der zonden, * In deze woestenij, * Houdt onzen geest gebonden, * Die rein wil zijn en vrij. * Hoe lang, Heer, zal 't nog duren, * Eer 't zonlicht op zal gaan * En door zijn stralen sturen * Ons schip ter rechter baan?"

3. „Schenkt ons den Wensch der volken, * Gij heemlen met uw dauw, * En regent af, gij wolken, * Den Troost in onzen rouw! * Gij aarde, die moogt roemen * Op bloemen wonderschoon, * Breng voort den roem der bloemen, * De Bloeme — Godes Zoon!"

4. Toen daagde 't aan de kimmen * En 't duister vlood alom: * Ik zag een licht-zee klimmen, * Die zacht als zilver glom; * En stralend, in veel kleuren * Van schitterend wit en rood, * Droeg zij, vol zoete geuren, * De Zon in haren schoot.

5. Zij was — dat uchtendgloren — * Een Maagd, in deugden rijk, * Uit koningsbloed geboren; * Geen enkle haar gelijk, * Geen waardiger te wezen * De Moeder van Gods

Zoon; * Dies werd ze alom geprezen, * Begroet op blijden toon:

6. „Gij boven alle vrouwen * Zoo schoon en wonderzoet, * Zoo vroom en vol vertrouwen, * Maria, wees gegroet! * Van zuchten en van rouwen * Bevrijdt gij ons gemoed; * Ons scheepje wordt behouën * En onze schuld geboet!” —

7. Eens worden wij de woning, * Waar- in geen oog meer schreit, * Door Haar bij onzen Koning * Voor eeuwig ingeleid. — * U dank- en lofbetooning, * Drieëene Majesteit, * Voor de overgroote looning * Ons onverdiend bereid!

MARIA-LICHTMIS.

(2 Febr.)

Het Feest der **Zuivering van Maria** of **Maria-Lichtmis** herinnert eraan, hoe Maria zich ons ten voorbeeld nederig aan de wet der zuivering onderwierp, ofschoon Zij daartoe om hare vlekkelooze reinheid en om de wonderbare werking des H. Geestes niet gehouden was.

Op dezen dag worden de kaarsen gewijd, die gedurende het jaar bij de godsdienstoefeningen worden gebruikt. Zij worden vervaardigd uit witte was en verbeelden het maagdelijk rein en zuiver Lichaam des Heeren, terwijl hare vlam het ware Licht voorstelt, dat in de wereld is gekomen om alle volken te verlichten. Daarom worden ze niet alleen ontstoken en in processie rondgedragen, maar zelfs geheel de H. Mis door in de hand gehouden.

GEBED.

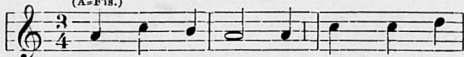
Maria, Moeder Gods, Gij offert uwen Zoon in den Tempel op en brengt volgens het voorschrift der Wet het offer der armen! Hoe

heerlijk schittert uw ootmoed en uwe gehoorzaamheid bij de vervulling eener wet, die enkel de zondige nakomelingen van Eva verplichtte. Ter herinnering aan deze hooge gebeurtenis, bieden wij ons zelven door uwe handen aan den goddelijken Zaligmaker als offer aan. Verwerf ons, Maria, dat wij in reinheid van ziel en in den glans der goede werken voor Hem wandelen, en voortdurend in ootmoed en gehoorzaamheid den goddelijken Bruidegom te gemoet treden, ten einde de heerlijkheid van zijn hemelsch Rijk te erlangen. Laat ons ook steeds uwe gehoorzame kinderen zijn en blijf Gij immer onze Voorspreekster bij Gods troon. Amen.

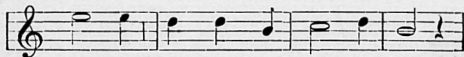
49. Maagd, zonder smetten.

(I, Mater pia.)

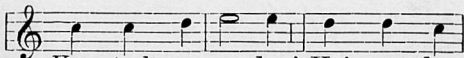
(A=Fis.)

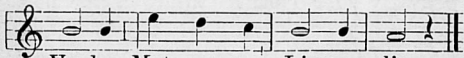
1. Maagd, zon-der smet-ten, Schoon U geen

wet-ten Bin-den tot zui-ve-ring,

Kom toch en na-der 't Huis van den

Va-der Met u-wen Lie-ve-ling.

2. Smaak daar de zoetheid, * Loof er de
goedheid * Van uwen God en Heer; * ^{Engel}g.
Engelreine, * Daar uwen Kleine * ^Voor
zijn Vader neêr.

3. Arm als de have * Zij de offergave *
't Nederig duivenpaar; * Hooger in waarde
* Zag nimmer de aarde * Offer noch. Of-
feraar.

4. 't Kind, U gegeven, * Biedt er zijn
leven * D' eeuwigen Vader aan; * Om
door zijn sterven * Ons te verwerven *
Dat wij ten hemel gaan.

5. Koop dan, o Moeder, * 't Kind, onzen
Broeder, * Voor uw vijf sikklen af; * Door
zijn vijf Wonden, * Losprijs der zonden. *
Koopt Hij ons vrij van straf.

MARIA - BOODSCHAP.

(25 Maart.)

Dit Feest herinnert ons aan het onuitsprekelijk
Geheim van ons heil, de Menschwording van Gods
Zoon, en stelt ons tevens de hooge waardigheid
van Maria voor, die heden door hare nederige on-
derwerping en door de kracht des H. Geestes
Moeder werd van den Eengeboren Zoon des Va-
ders en daardoor Moeder der geheele menscheid.
Bid dezen dag met zeer veel godsvrucht bij het
kleppen van „De Engel des Heeren,” en maak daar-
bij het voornemen dit voortaan altijd te zullen doen.

GEBED.

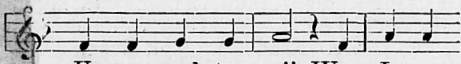
ees gegroet, H. Maagd Maria, die
door God in zijne grenzenlooze
liefde tot Moeder van zijn eenge-
boren Zoon, onzen Verlosser Jesus
Christus, werdt uitverkoren. Gij zijt de

Vrouw, uit welke God, de Koning van hemel en aarde, tot verlossing van den mensch het vleesch wilde aannemen. Gij zijt de genadige Middelaress, die God met den mensch, den hemel met de aarde vereenigd hebt. Door U is ons het Leven geworden: Gij zijt de Poort der goddelijke genade en de zekere haven op deze wereld-zee. Wij smeeken U, allergoedertierenste Moeder des Zaligmakers, verwerf ons vergiffenis onzer zonden en de genade, dat wij uwen Zoon, onzen Heer en Verlosser, en U, Moeder van barmhartigheid, van gansch harte mogen liefhebben en vereeren. Amen.

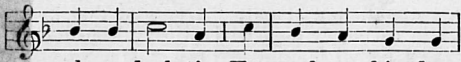
50. O God, algoed en machtig.

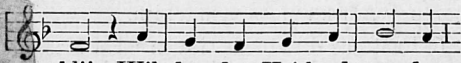
1. O God, al-goed en mach-tig, Tot

U ver-zuch-ten wij: Wees Is-ra-

el ge-dach-tig, En maak uw kin-dren

blij. Wil dra den Hei-land zen-den,

Die ons ver-los-sen zal Uit
al de ziels-el-len-den Van
A-dams droe-ven val.

2. Zóó bad het bange harte * Op heel het wereldrond, * Dat in gevaar en smarte * Geen heil of redding vond; * Toen de Engel, afgezonden * Tot Joseph's reine Bruid, * Haar groetend kwam verkonden * Gods eeuwig raadsbesluit.

3. Och, mocht ik Haar aanschouwen, * De vlekloos zuivre Maagd, * Het pronkjuweel der vrouwen, * Uit wie de Heilzon daagt; De Maagd, die zal ontvangen * In haren kuischen schoot * Het Kind van ons verlangen, * Den Redder uit den dood.

4. Het is mijn zielsbegeeren: * Och, of 'k Haar dienen mocht, * Die God zoo hoog wilde eeren, * Toen Hij zijn volk bezocht: * Van eeuwigheid verkoren * Om Moedermaagd te zijn, * Wordt God uit Haar geboren * Als hulploos Kindekijn.

5. Laat ons die Moeder loven * En Maagd, zoo hoog gevierd, * Die nu in 's hemels

hoven * De rijkste krone siert: * Dan zal
Zij voor ons spreken * Bij Jesus, haren
Zoon, * En voor haar kindren smeeken *
Bij Gods genadetroon.

MARIA'S TEN-HEMEL-OPNEMING.

(15 Augustus.)

„Wij is Zij, die daar uit de
woestijn opstijgt?”

Volgens de aloude overlevering der Kerk werden de Apostelen door den Geest Gods uit de verste hoeken der aarde om het sterfbed van Maria vergaderd. Thomas, de Apostel van het verre Indië, kwam drie dagen nadat de Moeder des Heeren was begraven. Hij wenschte Maria nog eenmaal te zien en liet den steen van het graf wegnemen. Maar hoe ontstelden de Leerlingen, toen zij het grafledig vonden en de verkwikkendste geur hun tegenkwam. Tot zoover de Overlevering. — Welk een voorrecht voor Maria en welk eene troostende waarheid voor hare Kinderen! Zij werd met lichaam en ziel ten hemel opgenomen, door geheel het hemelsch Hof met vreugde ontvangen en boven alle Engelen en Heiligen gekroond. Daar troont Zij als Koningin van Hemel en aarde; daar is Zij de Voorspreekster bij haren goddelijken Zoon voor hare kinderen, die nog in ballingschap toeven en vertrouwend op hare macht hare bescherming en voorspraak inroepen.

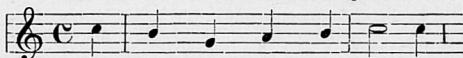
GEBED.

Maria, Koningin van hemel en aarde, hoe zoet is ons de gedachtenis aan uwe glorierijke Hemelvaart. Zij herinnert ons aan de hooge zaligheid, die U door uwen Zoon werd bereid en die alle Engelen en menschen met vreugde vervult. Wij smeeken U bij deze uwe glorie, wees en blijf voor ons eene milde en genadige Koningin. Sta

ons bij en zie niet op de menigte onzer zonden. Bedenk, dat uw en onze Schepper uit U zijn menschelijk Lichaam heeft aangenomen, niet om ons zondaren te verwerpen, maar om ook ons zalig te maken. Draag zorg, dat wij toch niet verloren gaan, maar uwen Zoon trouw dienen en eens daar komen mogen, waar Gij tot de eeuwige zaligheid werdt opgenomen. Amen.

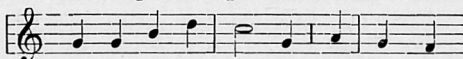
51. Omstuwde van Cherubijnen.

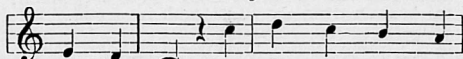
1. Om-stuwd van Che - ru - bij-nen,

Zit op een glo - rie - troon Van

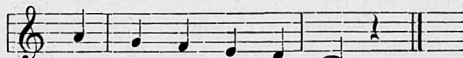
stra-len-de ro - bij-nen de Moe-der

van Gods Zoon; Met welk een vreugd be-

zin-gen In koor de He-mel - in-gen

Hun schoo-ne Ko - nin - gin!

2. Hoe gloort door Sions zalen * De krone, die Zij draagt, * De lelie onzer dalen, * De vlekkelooze Maagd! * Hoe zet Zij door haar luister * Onze aardsche zon in 't duister, * De Hemelkoningin!

3. Komt allen Haar begroeten, * Vol liefde en kinderzin; * Knielt neder aan haar voeten, * En roept haar voorspraak in! * Gezegendste der vrouwen, * Gij zijt — 't is ons vertrouwen — Ook onze Koningin!

MARIA'S GEBOORTE.

(8 September.)

Heden viert de H. Kerk den Geboortedag van Haar, door wie wij allen herboren zijn. „Uwe geboorte, H. Maagd — zoo zingt zij in hare blijde gezangen — heeft vreugde aan de geheele wereld gebracht; want uit U is de Zon der gerechtigheid opgegaan, Christus onze God; die, den vloek wegnemende, den zegen heeft gegeven, en den dood beschamende, ons het eeuwig leven heeft geschonken.” — Is het wonder, dat de Kerk heden aldus jubelt? Immers zij verplaatst zich in den duisternen nacht der wereld vóór de komst van Christus. Daar ziet zij den Dageraad — Maria — gloriën, die de Zon der gerechtigheid — Christus den beloofden Messias — voorafgaat. Zij ziet te midden der duisternissen van deze woeste wereldzee de zeester rijzen en het schip — Maria — genaken, dat ons Christus — het Brood des Levens — brengt. Zij ziet Haar komen, de Maagd, aan het hoofd van heldenscharen om op te rukken tegen Satan en zijn bent. Hoe kan de H. Kerk bij dit blijde gezicht anders dan den hoogsten jubeltoon aanheffen? En zouden wij ons met onze Moeder niet verhangen over de Geboorte van Haar — het Meesterstuk van alle eeuwen — uit wie ons het Heil, Christus onze God en Zaligmaker, is geboren?

GEBED.

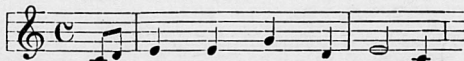

eilig Kind, kostbaar Geschenk des hemels, Moeder van het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, Toevlucht en Voorspreester der zondaren, bid voor ons. Gij zijt het verhevenste van alle schepselen; door U heeft de zondige menschheid hoop op redding gekregen; Gij zijt de Maagd, vol van genade, bestemd om aan de wereld den Verlosser te geven. Bid voor ons, opdat wij als nieuwe schepselen van liefde tot God ontvlamd worden. Kom ons te hulp, wij hebben uwe voorspraak nodig. Gij vermoogt zooveel bij Hem, die U zoo groot, zoo machtig, zoo goedertieren heeft gemaakt. Ik vertrouw vastelijk op de macht uwer voorbede; Uw goddelijke Zoon zal uw gebed niet versmaden. Hem zij lof in eeuwigheid Amen.

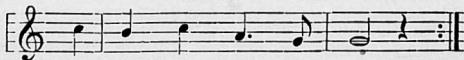
52. O wachter, vroed van zinnen.

(Isaias XXI.)

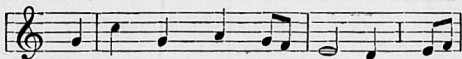
(C-D.)

1. } O wach-ter, vroed van zin-nen,
 } Wat ziet gij van de tin-nen

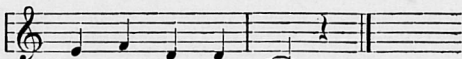
Die sta-dig houdt de wacht, {
 In de-zen droe-ven nacht! }

„Ik zie aan de oos-ter-tran-sen Het

mor-gen-rood al glan-zen, Dat

ons den dag ver-kondt.“

2. „Ik zie de zeester rijzen, * Waar 't oog zoo lang naar zocht, * Die ons den koers zal wijzen * Op dezen bangen tocht: * Te midden van gevaren * Der woeste waterbaren * Stiert veilig ons haar licht.”

3. „Ik zie van verre spoeden * Een schip met hemelsch brood; * Wie met dit brood zich voeden, * Zijn sterker dan de dood; * Geen spijsze dezer aarde * Is van zoo hooge waarde, * Zoo aangenaam en zoet.”

4. „Ik zie een leger dagen * Dat aanrukt tot ontzet * En, zonder te versagen, * Der helle macht verplet. * Aan 't hoofd der heilige scharen, * Die helden evenaren, * Strijdt met haar Kind een Maagd.”

5. Wees welkom, Rijksprinsesse, * Juweel van Anna's schoot! * Gij zijt de twijg van Jesse, * Waaruit de Bloem ontsproot, * Die voor wat wij misdreven * Zal boeten en ons geven * Het leven door zijn dood.

DE MEI- EN OCTOBERMAAND.

De Meimaand is reeds sedert lang op eene bijzondere wijze aan de vereering van Maria gewijd. Overall, zoowel in het huisgezin als in de kerk, vindt men alsdan het beeld van Maria versierd en van schitterend licht omgeven. Ieder kind en vereerder der H. Maagd, die in deze maand voor hare beeltenis knielt en gebeden en lofzangen tot Haar opzendt, weet, dat duizenden over geheel de aarde op hetzelfde oogenblik hetzelfde doen. En geen wonder, want het is de H. Kerk zelve, die hare kinderen tot die vereering aanspoort en daarvoor hare aflaten verleent.

In de Octobermaand, die vooral door Paus Leo XIII aan Maria, de Koningin van den Rozenkrans, is toegewijd, bidt de geheele Christenheid als om strijd het krachtig gebed van den Rozenkrans om door de machtige tusschenkomst van Maria, de Hulp der Christenen, den vrede voor de Kerk af te smeeken. Het gebed tot den H. Joseph, dat daarbij is voorgeschreven, vindt men bladz. 47.

Voor beide maanden zal men onder de hier volgende „Algemeene Maria-liederen” ruime stof tot zingen vinden; voor de Octobermaand leent zich vooral het lied: „O Koningin vol majesteit” No. 64. en „Heilige Joseph, Voedstervader” No. 75.

De Litanie en Gebeden ter eere van Maria vindt men van bladz. 289—307.

ALGEMEENE MARIA-LIEDEREN.¹⁾

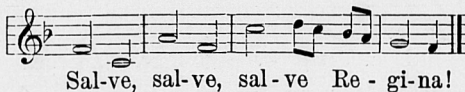
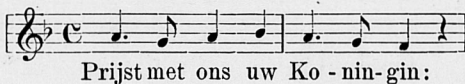
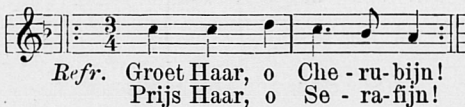
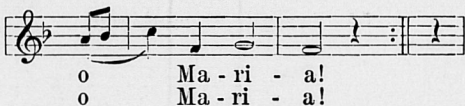
53. Wij groeten U, o Koningin.

(Salve, Regina.)

1. Wij groe-ten U, o Ko-nin-gin,
U, Moe-der vol van tee-dre min,

¹⁾ Het lied: „Omstuwd van Cherubijnen” No. 51 kan ook onder deze soort worden gerangschikt.

2. U, Moeder van barmhartigheid, o Maria! * Die altoos voor den zondaar pleit, o Maria! *Refr.*

3 Gij zijt voor ons als honig zoet, * De hoop, het leven: wees gegroet. *Refr.*

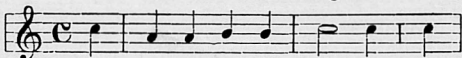
4. In 't dal der tranen zuchten wij: * Sta Eva's kroost, den balling, bij. *Refr.*

5. Zie vol ontferming op ons neer, * Wees onze voorspraak bij den Heer. *Refr.*

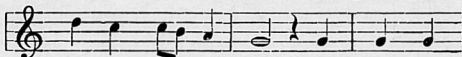
6. Toon ons na 't uur van onzen dood * De heilige Vrucht van uwen schoot. *Refr.*

7. Gij, zoete, goedertieren Maagd, * Verhoor de ziel, die tot U klaagt. *Refr.*

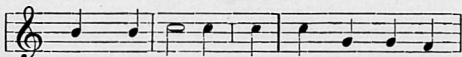
54. Van alle Hemelingen.

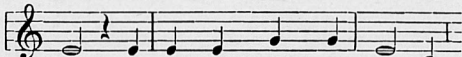
1. Van al - le He - mel - in - gen Spant

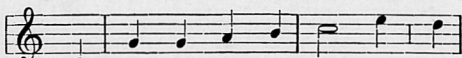
éé-ne Maagd de kroon! Wie naar haar

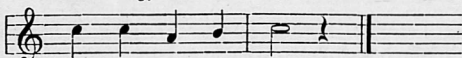
gunst wil dingen Verwerft een konings-

loon. Ver bo - ven de Uit-ver-koornen

Blinkt Zij, als on - der door-nen Een

le - lie smet-loos schoon.

2. Maria heet die schoone, * Wier reine
liefdegloed * Ons bij haar God en Zone *
Erbarming vinden doet. * Laat door de
tempelhallen * Ons smeeklied dan weer-
schallen: * „Help, Moeder, eindloos goed!”

3. Het Woord van Boven dalend * Werd
Mensch in haren schoot — * Zoo was haar
reinheid stralend * Zoo was haar ootmoed

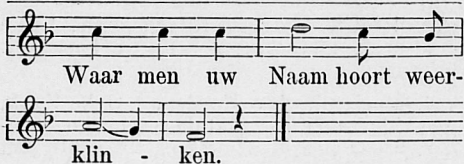
groot! * Uit Haar is Hij geboren, * Die ons heeft uitverkoren * En 't hemelrijk ontsloot.

4. Maria, dierbre Moeder, * O kostbaar, geestlijk schrijn! * Bid Jesus, onzen Broeder, * Uw lieflijk Kindekijn, * Dat Hij, om al uw smarten, * Den liefdedrang zijns harten, * Ons wil genadig zijn.

' 5. Maria, zoete Vrouwe, * Gij, troost en toeverlaat, * Toon ons uw moedertrouwe, * Als 't uur van sterven slaat. * Leid ons den hemel binnen, * Waar Jesus ziel en zinnen * In eeuwigheid verzaadt.

55. Lieflijke Ster.

1. Lief-lij - ke Ster, Glan-zend van
ver, Moe-der Ma - ri - a, aan
U on-ze groet! He - mel - dauw
daalt, Len-telicht straalt, Waar men uw
Naam hoort weer - klin - ken,

2. Zie op ons neer * Moederlijk teer, *
 Zie ons hier knielen, verleen ons gehoor!
 * De eeuwige God, * Heer van ons lot *
 [Luisterde op aard' naar uw beden.] (*bis.*)

3. Needrig van hart * Lijdzzaam in smart
 * Dragen we uw beeld in de ziele geprent;
 * Geef, dat wij vrij, * Rustig en blij *
 [Wandlen in hemelsche liefde.] (*bis.*)

4. Nadert de dood, * Laat in den nood
 * Troost en erbarmen ons vinden bij God.
 * Ter hemelsteê * Voere ons uw beê: * [Reik
 ons de palm der victorie!] (*bis.*)

56. Verheven Koningin.

(Alma Coelestium.)

ve! Gij, roem van ons ge-slacht, Ons
le - ven, hoop en kracht, Die al - le
leed verzacht, Ma - ri - a sal - ve!

2. Uit 's harten diepsten grond, * En
als uit éenen mond * Klinkt door het we-
reldrond: * Maria salve! * Geen, die in
droefheid leeft * Of om zijn zonden beeft,
* Wien niet aan 't hart ontzweeft: * Ma-
ria salve!

3. Door heel dit tranendal * Weerklinkt
het zoet geschal, * Dat nimmer sterven
zal: * Maria salve! * O wonderschoon ac-
koord, * Dat, eeuwen reeds gehoord, * Nog
immer 't oor bekoort: * Maria salve!

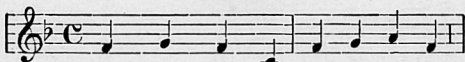
4. Wie is er, die ons meldt, * En iedre
stemme telt, * Die zingt langs beemd en
veld: * Maria salve! * Zóó zingt de Che-
rubijn, * Zóó juicht de Serafijn, * Hun lied
zal eeuwig zijn: * Maria salve!

5. Als Satan's sluwe hand * Der ziel zijn
strikken spant, * Benauwt van allen kant,
* Hoor dan mijn groete: * Hoor mij dan
gunstig aan * En wil, met mij begaan, *
De helsche macht verslaan, * Maria, zoete!

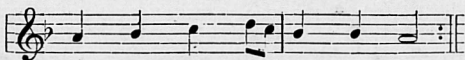
6. In 's levens strijd benard * En op mijn
 bed van smart * Verzuchte 't kinderhart:
 * Sta mij ter zijde! * En als de dood ge-
 naakt, * Des levens banden slaakt, * Mijn
 ziel naar ruste haakt, * Maak mij dan blijde!

57. Schep behagen.

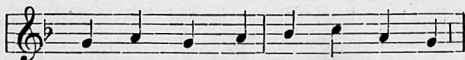
(Omni die.)

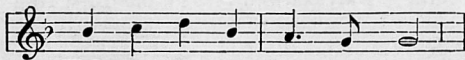
1. { Schep be - ha - gen Al-le da-gen,
 Zing haar da-den, Haar ge-na-den,

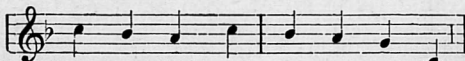
In den lof der lie - ve Vrouw;
 Vier haar fees - ten vroom en trouw.

Hef dan de oo-gen Naar den hoo-gen;

Vol be-won-dring om haar eer;

Zie en roem Haar, Prijs en noem Haar

Maagd en Moe - der van den Heer.

2. Wil Haar eeren * Om te weren *
Schuld en straf der euveldaân! * Blijf Haar
bidden * Om te midden * Aller stormen
pal te staan. * Toen Ze baarde, * Schonk
Ze aan de aarde * Schatten zonder weder-
ga; * Aan ons duister * Licht en luister
* Van Gods gunst en heilgena.

3. Luid verkonde * Iedre stonde * 't Ze-
gepralen van die Maagd; * Roem de Moe-
der * Van den Hoeder, * Die Gods vloek
heeft weggevaagd. * Aan het vrome * Hart
ontstroome * Steeds de lof dier Koningin;
* Nimmer moede, * Zing al 't goede * Van
die milde Rijksvorstin.

4. Ieder wijde * Voor zich blijde * Haar
dan liefde en lofgezag: * Eerbied, bede *
Past ons mede, * Ieder onzer, levenslang.
* Moog Zij geven, * Dat wij leven * Naar
de lessen van haar Zoon * En bij 't ster-
ven * Ons verwerven, * Dat wij juichen
voor zijn troon.

58. Daar blinkt een ster.

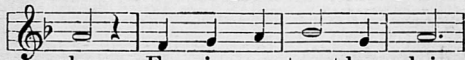
(D=E.)

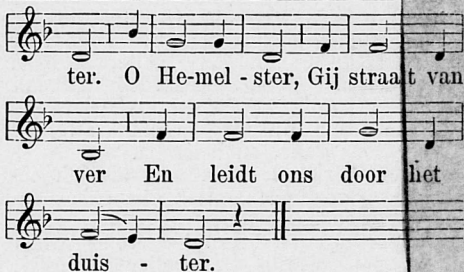
1. Daar blinkt een ster aan 's he- mels

trans, Geen ster geeft lie - fe - lij - ker

glans, En nim-mer taant heur luis-

2. Daar geurt een roos in 's Heeren gaard;
* Geen schooner roos bloeide ooit op aard,
* Zie, hoe haar kleuren gloeien. * O He-
melroos, * Geef, dat altoos * Uw deugden
in ons bloeien.

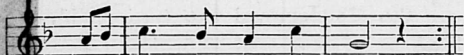
3. Daar prijkt een lelie voor Gods troon;
* Geen aardsche lelie is zoo schoon, * Zoo
smetloos wit van blaren. * U, lelieblank, *
Zij lof en dank; * Wil vlekloos ons be-
waren.

4. O Ster, o Roos, o Leliebloem, * Gij
heel der schepping lof en roem! * Prijst
Haar, Gij Hemelingen! * Eens zullen wij
* Ook aan uw zij * Haar lof voor eeuwig
zingen.

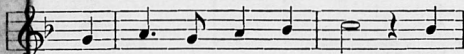
59. Wat zal ik gaan beginnen.

(C-D.)

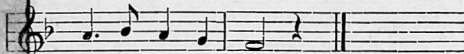

Ma - ri - a, Moe - der zoet!
Door-blaakt één lief - de - gloed.

Refr. Gij zijt het, die'k be - min, Ma-

ri - a Ko - nin - gin.

2. Gij zijt mijn vreugde, o Moeder, * Mijn troost, mijn toeverlaat; * Is niet uw Zoon mijn Broeder, * Die nooit uw beê versmaadt? *Refr.* Gij zijt het enz.

3. Ach, had ik zooveel monden, * Als sterren 't firmament, * Ik zou uw lof verkonden * Alom en zonder end. *Refr.* Gij zijt het enz.

4. Ja, had ik zooveel zielen, * Als water, lucht en land * Van 's Heeren schepslen krielen — Ik schonk ze U eenerhand. *Refr.* Gij zijt het enz.

5. Hoe moet ik mij beklagen, * Daar ik, onwaardig mensch, * U zóó niet kan behagen, * Als ik het vurig wensch. *Refr.* Gij zijt het enz.

6. Maar 'k zal mij alle dagen, * O Moeder, U ter eer, * Als waardig kind gedragen, * Trouw dienend onzen Heer. *Refr.* Gij zijt het enz.

60. Moeder, vol van teederheid.

1. Moe-der, vol van tee-der-heid,
 Vol van zoe-te ma-jes-teit, Wij
 val-len U te voet, Ma-ri-a,
 wees ge-groet!

2. Zie ons, ver van 't Vaderland, * Sluw
 belaagd van allen kant, * In smart en ziels-
 verdriet . . . * Verlaat uw kindren niet.

3. Want in 's levens bangen strijd * Blij-
 ven wij U toegewijd, * En steunen op uw
 kracht, * Uw liefde en moedermacht.

4. Als de duivel 't hart bekoort, * 't Zon-
 dig vleesch tot zonde spoort, * Ons de ijde-
 wereld vleit, * Wees dan tot hulp bereid.

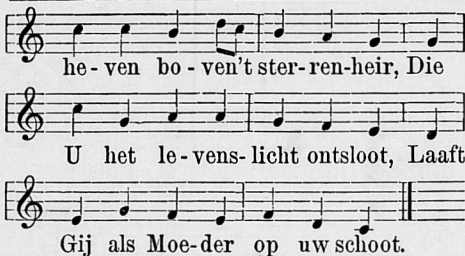
5. Sta ons bij in elken nood, * Tot de
 stonde van den dood, * En leid ons bij uw
 hand * Naar 't hemelsch Vaderland.

61. O aller maagden roem en eer.

(O gloriosa Domina.)

(C=D.)

1. O al-ler maagden roem en eer, Ver-

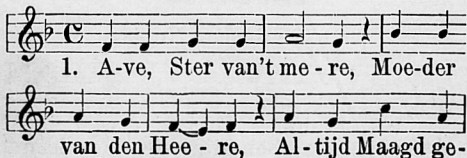
2. Wat Eva ons ontnomen heeft, * Herstelt het Kind, dat Gij ons geeft; * Den balling opent Gij de baan, * Om weer den hemel in te gaan.

3. Gij zijt des hoogen Konings poort, * Zijn voorhof, rijk van licht omgloord; * Viert in uw zang, verlost geslacht, * Het Leven, door Haar aangebracht.

4. U, Jesus, zij ons lied gewijd, * Die uit de Maagd geboren zijt, * U, met den Geest en Vader één, Door aller eeuwen eeuwen heen.

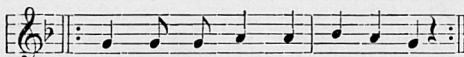
62. Ave, Ster van 't mere.

(Ave, maris stella.)

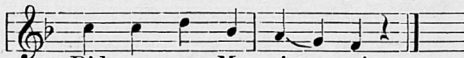

ble-ven, Poort van t'eeuwig le - ven.

Refr. Zie vol ont-fer-ming op ons neer,
Wees on - ze voorspraak bijden Heer;

Bid voor ons, Ma - ri - a!

2. Hoor ons „Ave”, Zoete, * 's Engels blijde groete, * Wil ons vrede geven, * Moeder van het Leven. *Refr.*

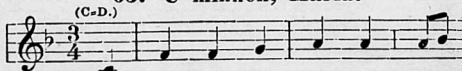
3. Wil de boeien slaken, * Blinden ziende maken; * Weer van ons de roede, * Vraag ons al het goede. *Refr.*

4. Toon U eene Moeder; * Jesus, onze Broeder, * Ons uit U geboren, * Moog door U ons hooren. *Refr.*

5. Maagd zoo rein, aanminnig, * Boven al zachtzinnig, * Maak ons rein van binnen, Kuisch en zacht van zinnen. *Refr.*

6. Doe ons, rein van zeden, * 't Veilig pad betreden * Om bij Jesus samen * God te loven. Amen. *Refr.*

63. U minnen, Maria.

1. } $\hat{U}$ min-nen, Ma - ri - a, in
Het is voor mijn zie - le haar

droef-nis en vreugd, { Ik weet, dat Gij
zoet-ste ge-neugt'.

im-mer, o vlek - loo - ze Maagd, Voor
ons bij uw Jesus verkrijgt, wat Gij vraagt.

2. Aanvaard dan mijn liefde, gezegende Vrouw, * Gij, veilige hoede, waarop ik vertrouw. * Uw kind wil ik wezen; mijn Moeder zijt Gij: * O blijf in dit leven beschermend mij bij!

3. Gevaren omringen uw kind, waar het gaat: * Behoed het, ook tegen den prikkel van 't kwaad; * Deel mild mij van 's Heeren genadekracht meê; * Doe juichen mijn harte van hemelschen vreê.

4. Betoon U mijn Moeder in zorgen en nood, * In lijden en strijden, in 't uur van mijn dood; * En schenk na dit leven mij 't zalig genot * Van Jesus te aanschouwen, uw Zoon en mijn God!

64. O Koningin, vol majesteit.

(Maria, de Hulp der Christenen.)

(F=G.)

1. O Ko - nin - gin, vol ma - je - steit,

Ma - ri - - a! Gij, trou-we
hulp der Chris - ten - heid, Ma - ri -
a! Zie ons om uw le - ger - vaan,
Ster - ke Vrou - we, voer ons aan:
Refr. O leer ons lij - den En help ons strij -
den In al - len nood Tot in den
dood, Ma - ri - - a!

The musical score is written on seven staves in G-clef and F-sharp key. The melody is simple and hymn-like, with lyrics written below the notes. The first line is 'Ma - ri - - a! Gij, trou-we'. The second line is 'hulp der Chris - ten - heid, Ma - ri -'. The third line is 'a! Zie ons om uw le - ger - vaan,'. The fourth line is 'Ster - ke Vrou - we, voer ons aan:'. The fifth line is 'Refr. O leer ons lij - den En help ons strij -'. The sixth line is 'den In al - len nood Tot in den'. The seventh line is 'dood, Ma - ri - - a!'. The score ends with a double bar line.

2. O goed, o heilig Moederhart, * Gij leedt voor ons zoo bittre smart; * Laat die droeve folterpijn * Niet voor ons verloren zijn! *Refr.* O leer ons enz.

3. O Ster der zee in de onweersnacht * Verblijd ons door uw stralenpracht; * Geef

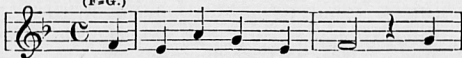
uw kindren nieuwen moed, * Als de storm
hen vreezen doet. *Refr.* O leer ons enz.

4. Uw voet heeft Satan's kop verplet, *
Uw zege ons uit den dood gered; * Zie, de
vijand valt weer aan, * Kom opnieuw zijn
trots verslaan. *Refr.* O leer ons enz.

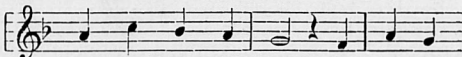
5. O glorierijke Koningin, * Gij, onver-
winbre Krijgsheldin, * Voer ons naar de
zegekroon * In het het rijk van uwen
Zoon. *Refr.* O leer ons enz.

65. Aan U, o zuivre Maagd.

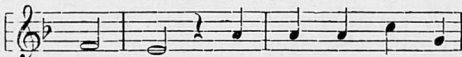
(F-G.)

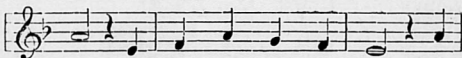
1. Aan U, o zui-vre Maagd, Die

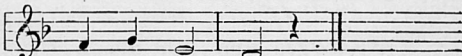
't god-lijk Kind-je draagt, Aan U mijn

groe - te. Wij knie-len voor U

neer, O Moe-der van den Heer, Voor

U, o Zoe - te!

2. Maria, zoet van naam, * Gij, Maagd
en Moeder saam, * Aan U, o Zoete! * U,

aller maagden kroon * En Moeder van Gods
Zoon, * Aan U mijn groete.

3. Wie is als Gij getrouw, * Roemwaar-
de, milde Vrouw, * Als Gij, o Zoete! * Aan
U, zoo hoog in eer, * Zoo machtig bij den
Heer, * Aan U mijn groete.

4. De spiegel aller deugd * En onzer
harten vreugd * Zijt Gij, o Zoete! * Lof-
waardig, geestlijk vat, * Der godsvrucht
eedle schat, Aan U mijn groete.

5. Maria, Hemelpoort, Waardoor ons 't
heillicht gloort, * Aan U mijn groete. *
O Roos, o Huis van goud, * O Toren, ons
Behoud * Zijt Gij, o Zoete!

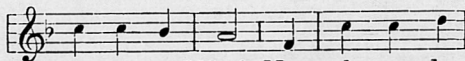
6. U, Morgenster vol pracht, * Der
zwakken hulp en kracht, * Aan U mijn
groete. * Des zondaars toeverlaat, Der
droeven troost en raad * Zijt Gij, o Zoete!

7. Vorstin der Engelschaar, * Van Maagd
en Martelaar, * Van wie hier boette: * Wie
in den Heere stierf * En 't eeuwig Heil
verwierf, * Prijst U, o Zoete!

66. Het zonnelicht gloeit.

1. Het zon - ne - licht gloeit, De

ro-zengard bloeit, Maar schooner de

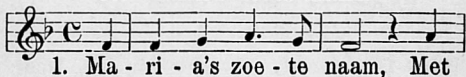
Vrouw, door Gods luis-ter omvloed! Haar
deemoed ten loon, Gansch vlekloos en
schoon, Was waard Zij de Moe-der te
zijn van Gods Zoon.

2. Van Englen omschaard, * Hebt Gij
Hem gebaard, * En werdt zoo, o Moeder,
het wonder der aard! * Uw zuivere schoot
* Schonk ons in den nood * Den Heiland,
Verwinnaar van duivel en dood.

3. Gij krijgt, wat Gij, Maagd, * Uw Kind
voor ons vraagt: * En liefde, die troost, en
genade, die schraagt! * Gij weert van ons
af * De schuld en de straf, * Dies eeren
wij, Moeder, U trouw tot aan 't graf!

4. Ach, sta ons ter zij, * In 't stervens-
uur bij, * Ons schild, onze Schutsvrouw, o
Moeder, zijt Gij! * Geleide ons uw hand
* Naar 't vredige strand, * Naar 't licht
van Gods troon in het vreugdevol land.

67. Maria's zoete naam.

1. Ma - ri - a's zoe - te naam, Met

dien van Je - sus saam, In 't hart ge-
schre - ven, Is als een he - mel-
licht, Dat on - ze schreden richt Ten
eeu - wig le - ven.

2. O teedre Moedermaagd, * Hoor, wat ons hart U vraagt * In dringend smeeken: * Wil op uw hemeltroon * Voor ons bij uwen Zoon * Goedgunstig spreken.

3. Als Satan ons bekoort, * En tot het kwade spoort, * Toon uw bescherming; * Versterk ons door uw kracht, * En steun ons door uw macht, * In uw ontferming.

4. Blijf trouw aan onze zij, * Sta met uw liefde ons bij * In 't uur van scheiden: * Moog dan uw Moederhand * Naar 't hemelsch Vaderland * Uw kindren leiden.

68. Maria beminnen.

(Mariæ, dum spiro.)

1. Ma - ri - a be - min-nen, Door

The musical score is written on five staves, each with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is as follows:

- Staff 1: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter).
- Staff 2: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter).
- Staff 3: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter).
- Staff 4: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter).
- Staff 5: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter).

The lyrics are:

't gloei-en van binnen Haar gun-sten mij
 win-nen Is mijn ge - not. Haar
 grootheid ver-eer ik, Haar goedheid waar-
 deer ik, Haar lief-de be - geer ik
 Als za - ligt lot.

2. Haar outer omgeven, * Wie 't zondige leven * Doet siddren en beven * Voor Gods gericht. * Kom, daar dan gebeden * En de' angst Haar beleden, * Die ons op haar schreden * Voert naar Gods licht.

3. Vorstin in Gods woning, * Het rijkst in belooning, * Het hoogst in bekroning, * Aan 's Hemels hof; * Doe liefde in mij gloeien * En deugd in mij bloeien; * Doe 't kwaad mij verfoeien * Uw naam tot lof.

4. Verlicht met uw stralen, * Genees aller kwalen, * En leid hen, die dwalen, * Langs veilge baan; * Leer Satan bestrijden, * Gevaren vermijden, * En mij na dit lijden * Ten Hemel gaan.

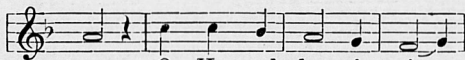
5. Tot U moeten vluchten, * Die treuren en zuchten, * Want wat wij ook duchten, * Gij blijft ons bij: * De kracht om te strijden, * De hoop bij het lijden, * De gloed van 't verblijden * Zijt Gij voor mij.

69. Wat straalt Gij schoon.

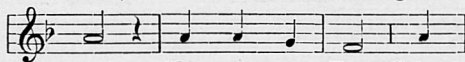
(F=G.)

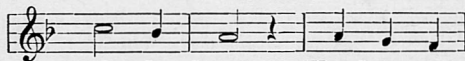
1. Wat straalt Gij schoon, Voor 's Heeren

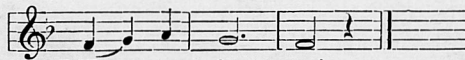
troon, O He-mel - ko-nin - gin -

ne! Uw ei - gen Zoon Schonk

U de kroon Van hoog-ste

Rijks - vorst - in - ne!

2. Wat zijt Gij goed, * Maria zoet, * O Moeder, mild en teeder! * Neig uw gemoed * Vol liefdegloed * Tot uwe kindren neder!

3. Hoor wie U vraagt, * Of droevig klaagt * Bij bitter wee en lijden; * Uw

gunst, o Maagd, Die God behaagt, * Schenke ons de palm in 't strijden.

4. Verkrijg, dat wij, Van zonden vrij,
* Hier als uw kindren leven; * En eenmaal blij * Met de Englenrij * Uw glorie-troon omzweven!

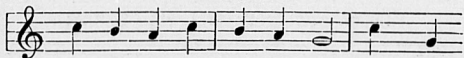
70. God getrouwe, lieve Vrouwe.

(O Maria, Virgo pia.)

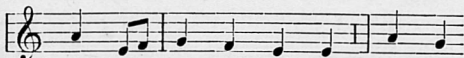
(C=D.)

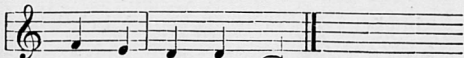
1. God ge-trou-we, lie-ve Vrou-we,

O Ma-ri-a, sta ons bij; Vraag in't

oor-deel, ons ten voor-deel, Dat ons

God ge-na-dig zij.

2. Hoog geprezen, wil dan wezen * Onze voorspraak bij uw Zoon, * Als de Rechter en Beslechter * Ons zal dagen voor zijn troon.

3. Voer, Lofwaarde, die op aarde * Aller liefde waardig zijt. * Ons ter kroning in Gods woning, * Als verwinnars uit den strijd.

VERSCHILLENDE LIEDEREN.

71. Aan den H. Engelbewaarder.

(Angelice Patrone.)

(F=G.)

1. } Mijn En-gel, Gids in 't le - ven,
} Mij door God zelf ge - ge - ven

O Geest der zaal-ge woon,
Tot Wach-ter en Pa-troon;

Het dankbaar hart wil lo-ven Uw

liefde en zorg voor mij, Dat ik in 's hemels

ho-ven Moog ju-blen aan uw zij.

2. O Tochtgenoot en Leider * Op 't mij
gebakend spoor, * Ga mij als Wegbereider
* In 't leven altijd voor; * Houd mij in
uwe hoede, * Ontvlam mij door uw gloed,
* En leid me, nimmer moede, * Naar God,
mijn eenig Goed.

3. Sinds de eerste levensstonde * Waart Gij aan mijne zij, * Waak eenmaal aan mijn sponde, * Sta mij in 't sterven bij; * Maak mijne ziel dan veilig * Voor 's vijands list en haat, * En leer haar, hoe zij heilig * Tot haren Schepper gaat.

4. Als voor het schrikbaar oordeel * Mijn arme ziel zal staan, * Voer tot haar vreugde en voordeel * Dan uw getuignis aan; * Wil mij ook daar beveiligen * En leiden aan uw hand * Te midden van Gods Heiligen, * In 't hemelsch Vaderland.

HET FEEST VAN DEN H. JOSEPH.

(19 Maart.)

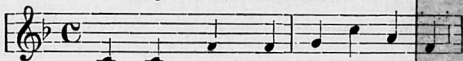
De H. Joseph wordt boven alle Heiligen hoog vereerd, wijl Hij door God boven allen in waardigheid is verheven. Hij draagt den Eerenaam van Voedstervader van het goddelijk Kind Jesus en van Beschermmer en Bruidegom der allerheiligste Maagd. Om deze hooge uitverkiezing en zijno met deze dubbele waardigheid overeenkomstige deugden is Hij tot Patroon der gansche Kerk aangesteld en roepen wij Hem met een onbeperkt vertrouwen aan zoowel in eigen aanlegenheden als voor de nooden der geheele Kerk.

Hij was het Hoofd der heilige Familie te Nazareth, voor welke Hij als een behoeftig werkmans in het zweet zijns aanschijns het noodig onderhoud verdiende. Daarom wordt Hij op eene bijzondere wijze als de Patroon der werklieden en als het Toonbeeld van den christelijken huisvader vereerd en aangeroepen. Het Beschermfeest van den H. Joseph wordt op den 3^{den} Zondag na Paschen gevierd.

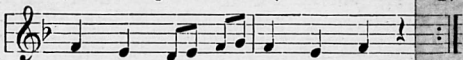
De Litanie en Gebeden tot den H. Joseph vindt men bladz. 309—315.

72. Aan den H. Joseph. I.

(Magne Joseph, Fili David.)

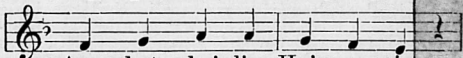
1. { Jo-seph, Vorst in 's hemels woning,
Die bij Chris-tus, on-zen Koning,

Bruide-gom der rei-ne Maagd,
d'Ee-re-naam van Va-der draagt;

Gij, op aarde als Hoofd ge-ge-ven

Aan het hei-lig Huis-ge-zin,

Laat ons in uw hoe-de le-ven,

Vei-lig door uw va-der-min.

2. Toen U drukten bange zorgen, * Vrees
U om het harte sloeg, * Wijl 't geheim U
was verborgen, * Hoe uw Bruid haar Schep-
per droeg, * Kwam Gods Engel U verblij-
den, * t' Wonder meldend van den Heer;
* Vraag, dat zóó het angstig lijden * On-
zer ziel in vreugd verkeer'.

3. Toen Ge toogt naar Bethlem henen, *
Met Maria aan uw zij, * Zaaft Ge God, in
't vleesch verschenen, * God uit God en
Mensch als wij. * Bij de kribbe neerge-
zonken, * Boodt Ge uw hulde 't Kindjen
aan; * Wil thans, van zijn glans omblon-
ken, * Voor ons smeeënd tot Hem gaan.

4. In wat angsten waart Ge en lijden, *
Toen Ge voor Herodes vloodt, * En zóó 't
Kindje moest bevrijden * Van den Hem
gezworen dood. * Maar dat Kindje bracht
Ge weder * Met U naar het vaderland; *
Zóó, o Leidsman, trouw en teeder, * Leide
ook ons uw vaderhand.

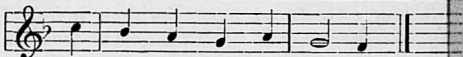
5. Maar in 't doodsuur waart Ge blijde, *
Toen bij uwe stervensspond * Jesus' Moe-
der aan uw zijde, * Jesus zelf er troostend
stond. * Wil ook ons de gunst verwerven, *
Joseph, onze Schutzpatroon, * Dat Gij sa-
men ons bij 't sterven * Opleidt naar Gods
gloriewoon.

72. Aan den H. Joseph. II.

(Dilecte mi, Joseph.)

(F=Es.)

1. O Da-vids Zoon, mijn Schutzpa-
troon, O Jo-seph, wil bij 't ster-ven,
In 'tstreng ge-recht, waar God beslecht,

Voor mij ge - nâ ver - werven.

2. Als mij de dood, in bangen nood, *
Den bittren strijd doet strijden, * En 't
veege hart, vol angst en smart, * Gaat
zinken onder 't lijden;

3. Wanneer de gloed is weggespoed *
Der reeds gebroken oogen, * En 't matte
lijf, straks koud en stijf, * Daar neerligt
onbewogen;

4. Als mij ontvlucht de laatste zucht *
Van 't ras verzwonden leven, * En mij het
licht van 't jongst gericht * En 's Rech-
ters oog doen beven;

5. Sta, Joseph, Gij, dan aan mijn zij, *
Om me in den dood te omarmen, * Dan zij
uw zorg mijn ziele borg * Voor 't godde-
lijk erbarmen.

6. Want Jesus stond eens aan uw spond'
* Met zijne heilige Moeder, * Als Gade Zij,
als Pleegkind Hij, * U strekkend ten Be-
hoeder.

7. Daal met Hen neer van 's hemels sfeer,
* O mijn Beschermmer Joseph; * Ik zij aan
U, zoo dan als nu, * Jesus, Maria, Joseph!

74. Aan den H. Joseph. III.

(Joseph, stirpis davidicae.)

(C-D.)

1. Ô Jo - seph, Da-vid's eed-le

2. O Voedstervader van Gods Zoon, *
 En Vorst in 's hemels zaalge woon, * Maak
 ons van zonde en schulden vrij, * Opdat
 ons lied U waardig zij.

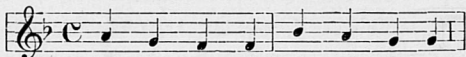
3. O groote Joseph, die op aard' * Be-
 schermer van Gods Moeder waart, * Be-
 scherm in 's levens vreugd en strijd * De
 harten aan U toegewijd.

4. Getrouwe Leidsman, ga ons voor, *
 Geleid ons op het rechte spoor, * Steun
 onze zwakheid door uw kracht, * Voor de
 uwen zorgend dag en nacht.

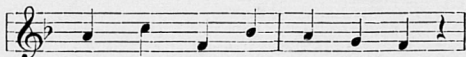
5. Patroon des werkmans, houd uw oog
 * Op ons gericht van 's hemels boog; *
 Als uw beschermeling tot U schreit, * Toon
 U dan tot zijn hulp bereid.

6. Geef, eeuwge Vader, eenge Zoon, *
Geef, heilige Geest, ons dit ten loon, * Dat
wij eens in het hemelsch Hof * Meêjuichen
tot Sint Joseph's lof.

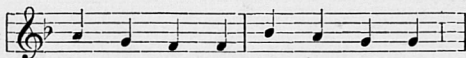
75. Aan den H. Joseph. IV.

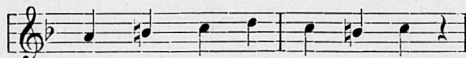
1. Heil-ge Jo-seph, Voedster-va-der

Van Gods wel-be-min-den Zoon,

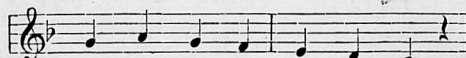
Tot U smeeken wij te-ga-der,

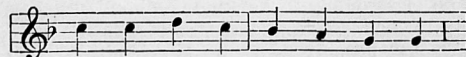
Knie-lend voor uw he-mel-troon.

Hoor ons smeeken, hoor ons kla-gen

Voor de Kerk in die-pe smart;

Hoor ons troost en sterk-te vra-gen

Voor haar lij-dend moe-der-hart.

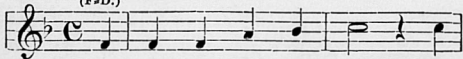
2. Gij hebt van Herodes' woede * Eens
het godlijk Kind bevrijd; * Neem de Kerk
thans in uw hoede, * In haar bangen wor-
stelstrijd. * Spaar des Heeren Plaatsbeklee-
der * Voor der boozen spot en hoon; * Schenk
den Paus zijn rechten weder, * Joseph,
trouwe Schu spatroon.

3. Toon uw kracht, uw alvermogen *
Bij uw godlijk Voedsterkind; * Toon der
Kerk uw mededoogen, * Die uw Zoon zoo
teer bemint. * Zie, des Heeren Kerk op
aarde * Zucht in droefenis en rouw; * Die
zij eens voor Christus baarde * Weigren
haar nu liefde en trouw.

4. Sprei dan, Joseph, uw bescherming *
Over Christus' Kerke neer, * Breng, vol
vaderlijke ontferming, * De verdoolde scha-
pen weer. * Open aller hart en oogen *
Voor het leven, voor het licht; * Dat de
wereld, vrij van logen, * Voor den glans
der waarheid zwicht'.

76. Aan den H. Antonius.

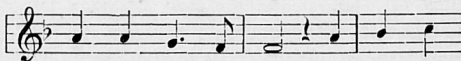
(F-D.)

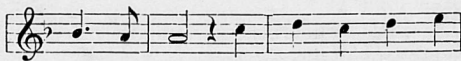
1. } Laat ons op blij-den toon U,
} Fran-cis-cus' eed-len Zoon, An-

trouwen Vriend des Hee-ren, Uw
to - ni - us ver - ee - ren.

woord heeft wonderkracht, Dat hebt Ge op

aard ge-toond; Maar groo-ter is uw

macht, Nu Ge in den he-mel troont.

2. Gij stildet, Dienaar Gods, * Voor
wie de reis aanvaardde, * Het woedend golf-
geklots, * En 't stormgeloei bedaarde; *
Breek door uw wondermacht, * Op onze
levensbaan, * Den hartstocht in zijn kracht,
* En zijn onzaalgen waan.

3. Gij bracht door 't heilig woord * Zoo
menig, die verdwaalde, * Naar 't veilig toe-
vluchtsoord, * In 't licht, dat U omstraalde;
* O breng aan uwe hand * De breede schare
weer, * Die in ons vaderland * Verzaakte
Jesus' leer.

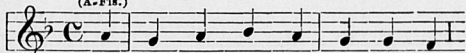
4. Uw beê bij God genas * Des lichaams
ziekte en wonden; * Wat lang verloren
was, * Werd steeds door U gevonden. *
Wie telt uw wonderdaân In veler eeuwen

loop! * Wees ook met ons begaan * En geef ons moed en hoop.

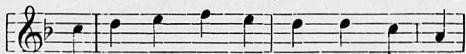
5. Hoe moest niet zelfs de dood * Het wreed ontnomen leven, * Als Gij het hem gebodt, * Goedwillig wedergeven! * Sta, Roem van Padua, * Ons bij in allen nood, * Verwerf ons de genâ * Van eenen zaalgen dood.

77. Aan den H. Willebrord.

(A-Fis.)

1. O Wil-le-brord, die van om-hoog

Ons gâ-slaat met beschermend oog, Hoor

't na-ge-slacht der vaadren aan, Met

wie Gij zelf hebt om-ge-gaan.

2. Zie Neêrland aan, uw roem en kroon,
* Gij, onze Apostel en Patroon, * Hier hebt
Gij, moedig Godsgezant, * Hier Jesus' Heil-
banier geplant;

3. Hier half een eeuw zijn Naam ver-
breid, * Zijn Bruid een zetel toebereid; *
Hier door uw ijver en gebed * Mijn vaadren
uit den dood gered.

4. Ach, elfmaal ging een eeuwkring rond,
 * Sinds Gij hier Satan's rijk verwont; * En
 nu, ach, meer dan 't half geslacht, * Het
 zonk terug in 's vijands macht.

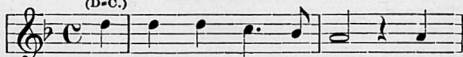
5. Geliefde Vader en Patroon, * Zie Neêr-
 land aan, uw roem en kroon: * Bid, Wille-
 brord, bid bij den Heer, * Dat al wie doolt
 eens wederkeer'.

6. Ach, voer hen met uw trouw gezin, *
 Ach, voer ook hen uw hemel in: * O Gij,
 die 't Kruis hier hebt geplant, * Bid voor
 uw dierbaar Nederland.

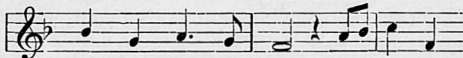
78. Aan den H. Aloysius.¹⁾

(Salveto millies.)

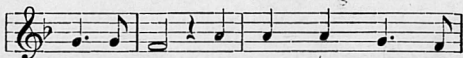
(D-C.)

1. Wees dui-zend-maal gegroet Met

lief-de - vol - len gloed, O A-lo-

y - si - us! Gij zijt mijn Schuts-pa-

troon Bij Gods ge - na - de-troon, O

¹⁾ Ter afwisseling kan men dit lied ook zingen
 op de melodieën van No. 65 en 67,

A - lo - y - si - us!

2. Gij, blanke Bloem der aard', * Gij,
Lelie in Gods gaard, * O Aloysius! * Voer
die U zijn gewijd * In glorie uit den strijd, *
O Aloysius!

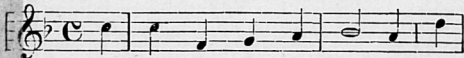
3 Gij, Roem van 't jong geslacht, * Gij,
in uw engelenpracht, * O Aloysius! * Schenk
ons den glans der jeugd, * De kracht der
engledeugd, * O Aloysius!

4. Die voor de jonkheid staat * In hagel-
wit gewaad, * O Aloysius! * Als in het
doornenbosch * De lelie in haar dos, *
O Aloysius!

5. Gij waart in 't vleesch als wij, * Maar
van den prikkel vrij, * O Aloysius! * Als de
Englen rein en kuisch, * Die zijn in 's Heeren
huis, * O Aloysius!

6. Ga, Engel, ons dan voor * En leid ons
op uw spoor, * O Aloysius! * Blusch in
ons vleesch den gloed, * Die de onschuld
sterven doet, * O Aloysius!

79. Aan de H. Barbara.

1. } Sint Bar-ba - ra, ge - bo-ren Van
} Door Gods ge - nâ ver - ko-ren, Tot

4. Ach, elfmaal ging een eeuwkring rond,
 * Sinds Gij hier Satan's rijk verwont; * En
 nu, ach, meer dan 't half geslacht, * Het
 zonk terug in 's vijands macht.

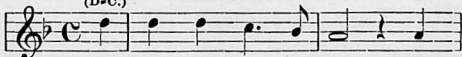
5. Geliefde Vader en Patroon, * Zie Neêr-
 land aan, uw roem en kroon: * Bid, Wille-
 brord, bid bij den Heer, * Dat al wie doolt
 eens wederkeer'.

6. Ach, voer hen met uw trouw gezin, *
 Ach, voer ook hen uw hemel in: * O Gij,
 die 't Kruis hier hebt geplant, * Bid voor
 uw dierbaar Nederland.

78. Aan den H. Aloysius.¹⁾

(Salveto millies.)

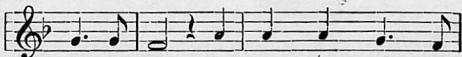
(D-C.)

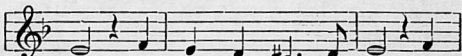
1. Wees dui-zend-maal gegroet Met

lief-de - vol - len gloed, O A - lo -

y - si - us! Gij zijt mijn Schuts-pa -

troon Bij Gods ge - na - de-troon, O

¹⁾ Ter afwisseling kan men dit lied ook zingen
 op de melodieën van No. 65 en 67,

A - lo - y - si - us!

2. Gij, blanke Bloem der aard', * Gij,
Lelie in Gods gaard, * O Aloysius! * Voer
die U zijn gewijd * In glorie uit den strijd, *
O Aloysius!

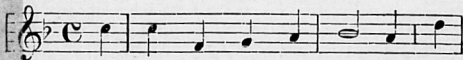
3 Gij, Roem van 't jong geslacht, * Gij,
in uw engelenpracht, * O Aloysius! * Schenk
ons den glans der jeugd, * De kracht der
engendeugd, * O Aloysius!

4. Die voor de jonkheid staat * In hagel-
wit gewaad, * O Aloysius! * Als in het
doornenbosch * De lelie in haar dos, *
O Aloysius!

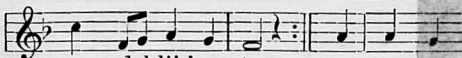
5. Gij waart in 't vleesch als wij, * Maar
van den prikkel vrij, * O Aloysius! * Als de
Engelen rein en kuisch, * Die zijn in 's Heeren
huis, * O Aloysius!

6. Ga, Engel, ons dan voor * En leid ons
op uw spoor, * O Aloysius! * Blusch in
ons vleesch den gloed, * Die de onschuld
sterven doet, * O Aloysius!

79. Aan de H. Barbara.

1. } Sint Bar - ba - ra, ge - bo - ren Van
Door Gods ge - nâ ver - ko - ren, Tot

a - del-lij-ken stam, Laat ons den
Bruid van 't rei-ne Lam:

lof ver - kon-den Van u - wen

hel-den-moed, Die ons in ban-ge

ston-den Het hart ver-ster-ken doet.

2. Eén God hebt Gij beleden, * Eén in
Drievuldigheid, * Voor dit geloof gestreden,
* Ten marteldood bereid. * Niets kon uw
moed doen zinken: * Gij zaagt uws Vaders
zwaard * U dreigend tegenblinken — * En
sneefdet onvervaard.

3. Nu draagt Gij in den hoogen * De kroon
van Martlares, * En richt op ons uw oogen
* Als trouwe Patrones: * Wil zorgvol ons
behoeden * Te water en te land * Voor
rampen bij het woeden * Van noodweer
en van brand.

4. God heeft de lengte in handen * Van
onzen levensduur: * Wanneer zal 't scheepje
landen? * Wij weten dag noch uur. * Maar
in de laatste stonde * Sta ons beschermend
bij; * Dat op de stervenssponde * Onze uit-
gang zalig zij!

80. Oefening van Geloof, Hoop en Liefde.

(O Jesu, veracissime.)

1. O Je-sus, die de waar - heid
zijt, 'k Ge-loof standvas - tig en be-
lijd Al wat, ge - leeraard door uw
mond, De heil-ge, roomsche Kerk ver-
kondt. Ik roem in deez be - lij - de-
nis, Die bo-ven 't le - ven dierbaar
is; Be - reid om ook in dood en
pijn Aan dit ge - loof ge-
trouw te zijn.

2. O Jesus, onze steun en kracht, * Ik hoop op uw belofte en macht; * Ik hoop om uw verdienste en dood * Op uwe hulp in allen nood: * Ik hoop de schuldvergifenis, * De heilgenâ, die noodig is; * Ik hoop de zege na den strijd * En 's hemels glorie voor altijd.

3. O Jesus mijn, zoo eindloos zoet, * Ik min U als mijn hoogste Goed; * Ik ken geen meer begeerlijk lot, * Dan U te minnen, Zoon van God. * Gij zijt mijn God, mijn Al zijt Gij, * Wat Gij niet zijt is niets voor mij; * Wie geeft mij dan, als hoogst gewin, * Te sterven in uw zoete min.

81. Vernieuwing der Doopbeloften.

(G♯A.)

1. Ik zweer voor God op de - zen
Trouw tot den dood mijn doop-ver-

stond, Met Je - sus in mijn
bond, In 's le -vens vreugd en

har - te,
smar - te;

Ik ben een kind der

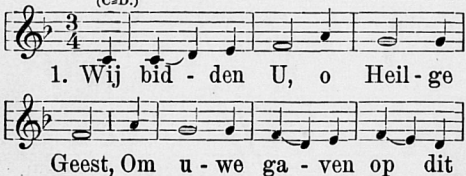

2. Eén zijt Ge, God, één van natuur, *
Drievuldig in Personen, * Die na het bange
stervensuur * Mij straffen zal of loonen:
* Gij, Christus, zijt des Vaders Zoon, * Die
daaldet van uw glorietroon, * Om onze
schuld te boeten.

3. Nooit zal mij Satan en zijn bent *
In zijne boeien prangen! * Wie Jesus' liefde
en goedheid kent * Heeft maar één ziels-
verlangen: * Hem, die den hemel ons ont-
sloot, * Volmaakt te volgen tot den dood,
* Hem immermeer te minnen.

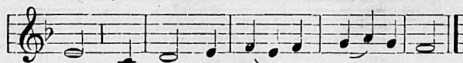
82. Vóór eene algemeene Communie.

(C=D.)

feest; Stort in ons hart uw lief-de-

vuur, In dit vol-za - lig, plech-tig uur.

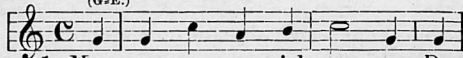
2. Die hoog in 's hemels hoven leeft, *
Voor Wien de reine Seraf beeft — * Des
Vaders eengeboren Zoon * Daalt neder van
zijn glorietroon.

3. Hij noodt ons aan zijn liefdedisch, *
Waar Hij de Spijze en Gastheer is, * En
met zijn eigen Vleesch en Bloed * De ziel
ten eeuwig leven voedt.

4. Ontsteek dan met uw liefdegloed, * O
Heilige Geest, ons koud gemoed, * Opdat
ons hart, van zonde vrij, * Den goeden
Jesus waardig zij.

83. Lied van lof en dank.

(G=E.)

1. Moge on - ze zang zich pa - ren, De

zang van lof en dank, Aan't koor der

Eng-len - scha - ren, Met hoo-gen,

2. Laat ons op blijde wijzen * Besluiten
't huidig feest, * Den Vader dankbaar prij-
zen, * Den Zoon, den heiligen Geest. *Refr.*

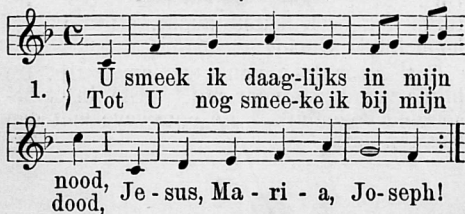
3. Den Vader niet te meten * In macht
en majesteit, * In 't grondloos licht geze-
ten, * Den God van eeuwigheid. *Refr.*

4. Den Zoon, Gods ééngelboren, * Die uit den
schoot der Maagd * Voor de aarde, in nacht
verloren, * Als Heilzon is gedaagd. *Refr.*

5. Den Heiligen Geest van Beiden, * In
wezen Hun gelijk, * Die Jesus' Kerk blijft
leiden, * Aan hemelgaven rijk. *Refr.*

84. Geestelijk Testament.

(Vos vivens pie invoco.)

Mijn laat-sten wil, mijn tes - ta - ment,
 Je - sus, Ma - ri - a, Jo - seph! Maak
 ik op U bij 's le - vens end, Je -
 sus, Ma - ri - a, Jo - seph!

2. Och, wascht mijn zondevlekken af, *
 Bemoedigt mij bij vrees voor straf, * En
 als voor mij het doodsuur slaat, * Weest
 dan mijn troost, mijn toeverlaat.

3. Steunt Gij mijn zwakheid door uw
 kracht, * Bij 't ingaan van den stervens-
 nacht; * Geeft, dat ik dan genâ verwerv',
 * En in uw liefde zalig sterv'.

4. Als 't kille doodsweet mij bedekt, *
 De hand des doods mij nederstrekt, * Ge-
 tuige nog deez laatste zucht, * Dat ik vol
 hope tot U vlucht.

5. t' Aanroepen van uw Namen zij * De
 blijde zegekrete voor mij, * Die in 't be-
 slissend oogenblik * Me ontzweve met den
 laatsten snik.

ALLERHEILIGEN.

(Allerzielendag.)

In den loop van het jaar viert de H. Kerk de gedachtenis aan eene reeks Heiligen. Het is haar echter niet mogelijk aan allen een afzonderlijken feestdag te wijden. Daarom heeft zij een feest ingesteld, waarop allen gezamenlijk worden herdacht, vereerd en aangeroepen. Het Feest van Allerheiligen geldt geheel de triomfeerende Kerk, geheel die groote en ontelbare schare van Heiligen, die, uit alle geslachten en stammen en volkeren en talen vergaderd, in het wit gekleed en met palmtakken in de hand den troon van het Lam omringen. (Zie de Litanie van alle Heiligen bladz. 146).

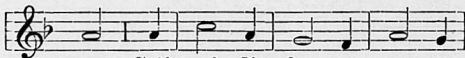
Met dit Feest staat Allerzielendag in het nauwste verband: beide steunen op hetzelfde geloofs-artikel: „Ik geloof in de gemeenschap der Heiligen.” Zeker wordt er in de H. Kerk voortdurend veel gebeden en geofferd voor de verlossing der lijdende zielen in het vagevuur. Maar hoeveel lijdens er misschien niet, aan wie op aarde weinig of niet wordt gedacht? Daarom noodigt ons de H. Kerk op Allerzielendag uit om gezamenlijk den hemel een heilig geweld aan te doen en alle lijdende zielen te troosten. Laat ons daarbij het vaste voornemen maken om onze dierbare afgestorvenen steeds te gedenken. (De Gebeden onder de Mis voor Overledenen staan bl. 66; de Litanie en Gebeden voor de Afgestorvenen bl. 366.)

85. Tot U, verheven Heiligenstoet.

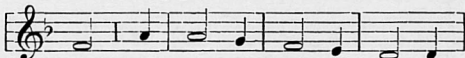
(F=G.)

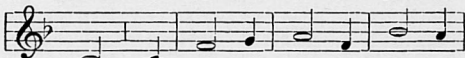
1. Tot U, ver - he - ven Heil - gen -

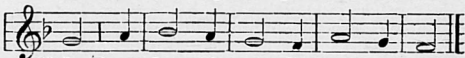
stoet, Stij - ge in dit feestuur on - ze

groet, Ter - wijl ons hart zich opwaarts

richt, Waar Gij in 't gron - de - loo - ze

licht Den glans ziet van Gods aange - zicht.

2. U boven allen liefde en lof, * O Koningin van 't hemelhof! * Wat straalt Ge, Moeder, vlekloos schoon, * Ten troon verheven naast uw Zoon, * In 't goud der volle starrenkroon!

3. Hoe schalt, o juichend Englenkoor, * Uw lofbazuin de heemlen door, * Ter eere van het godlijk Lam, * Dat aller schulden op zich nam * En voor ons, zondaars, ster - ven kwam.

4. Oudvaadren — en Profetenschaar; * Geknielt om 't hemelsch troonaltaar; *

Apostlen, die door daad en leer * Getuiget
det voor uw God en Heer: * Thans kroont
U God met roem en eer.

5. Gij, met de Martelkroon gesierd, * Die
palmen wuivend zegeviert; * Belijders in
uw boetepij; * Gij, lelieblanke maagdenrij:
* Hoe volgt Ge 't Lam ten hooggetij!

6. O Zaalgen, die na kruis en strijd *
In eeuwge liefde zalig zijt, * Kort leedt,
maar eindloos U verheugt, * Verwerft, ten
loon van trouwe deugd, * Ons deel in uwe
hemelvreugd!

86. Voor de geloovige Zielen. I.

1. Heer, geef eeuwge rust den zie - len,

Die de wree-de dood ons nam,

En uw toorn ten of - fer vie - len

In de loo - te - ring der vlam.

2. Kort goedgunstig 't bitter lijden, *
Vastgesteld in 't streng gericht; * Staande

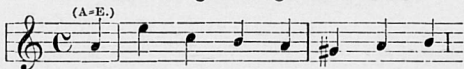
hielt Gij haar in 't strijden, * Zalig haar in 't eeuwig licht.

3. Straf niet langer haar gebreken * In dien bangen kamp om 't loon, * Hoor haar klagen, hoor ons smeeken * Bij het Lijden van uw Zoon.

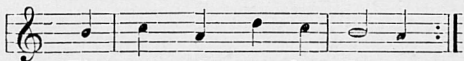
4. Wasch haar rein van alle zonden * In het bad der zuivering, * Dat ons welde uit Jesus' Wonden, * Toen Hij aan het Kruishout hing.

5. Zij verlangen U te loven, * Uwe kinderen in die pijn; * Voer haar op naar 's hemels hoven, * God, wil haar genadig zijn!

87. Voor de geloovige Zielen. II.

1. } God, vol er-bar-ming en ge-duld,
 } Die om nog on-vol-da-ne schuld

Zie gun-stig op de zie-len,
 Uw toorn ten of-fer vie-len;

Zij roe-pen ons om voorspraak aan;

Wij wil-len hulp ver-lee-nen, Maar,

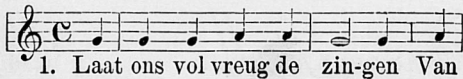

2. Doch Gij versmaadt niet ons gebed,
* Wanneer wij aan uw voeten * Voor de o-
vertreding van uw wet * Met rouw in 't
harte boeten; * Sla, God, op onze schuld
geen acht, * Bevredig ons begeeren: * O doe
haar langen kerkernacht * In eeuwig licht
verkeeren.

3. Zij zijn uw beeld, o hoogste Goed, *
En blijven uitverkoren; * O neen, de prijs
van Jesus' Bloed * Ging niet voor haar
verloren. * De Kerk heeft door den heil-
gen Doop * Een recht op haar verkregen,
* Zij stierven vol geloof en hoop * En
met haar moederzegen.

4. De Zaalgen bidden in dit uur * Met
ons, hun broeders, mede: * Geef aan de
ziel in 't vagevuur * Uw eeuwge rust en
vrede! * Verleen haar, die zoo bitter lijdt,
* Verzachting in de pijnen, * Scheld haar
de straf der fouten kwijt, * Laat haar uw
licht omschijnen.

88. Van den Hemel.

't o - ver - za - lig loon, Dat God den
 He-mel-in-gen Be-reid heeft in zijn
 woon! Naar u, o blij - de ho-ven,
 Gaat heel mijn har - te - drang: Om
 God te zien, te lo - ven Is
 eeu-wig niet te lang.

2. Daar straalt Gods gouden zonne: * Drie glanzen, ééne vlam; * Daar stroomt de klare bronne, * Ontsprongen uit het Lam. * Hoe heerlijk zal hij klinken, * Onze eeuwge liefdezang, * Als we uit die heilbron drinken; * O eeuwig is zoo lang!

3. Daar zien wij triomfeeren, * Op 's Vaders glorietroon, * Die hier zich kwam verneeren * En hing aan 't kruis ten toon. * O, dat Hij ons gedenke, * In 't uur van d' overgang, * En 't Paradijs ons schenke, * O eeuwig is zoo lang!

4. Maria's moederharte * Is om haar kroost verblijd, * Dat onder smaad en smarte * Hier zwoegt in kamp en strijd. * „Moed, — roept Zij, — dochtren, zonen, * Klopt u het harte bang, * Ziet op naar de eeuwige kronen: * O eeuwig is zoo lang!”

5. De juichende englenkoren, * Zich badend in genot, * Doen ons de blijmaar hooren: * „Dra deelt ge ons zalig lot!“ * Ja, mogen we eens met de Englen, * En zeetlend in hun rang, * Ons eeuwig feestlied mengen: * O eeuwig is zoo lang!

6. De Heilgen in de glorie * Van 't hemelsch zegefeest, * Verkonden uw victorie, * O Vader, Zoon en Geest! * Zij bidden, dat geen zonde * Ons in haar boeien prang', * Ons harte doodlijk wonde; * Ach, eeuwig is zoo lang!

7. Zoo laat ons moedig strijden, * Gewapend met het Kruis, * Dat we eeuwig ons verblijden * In 't zalig Vaderhuis. * Voorbij zijn dan ellende, * Dood, rampen, vrees en dwang; * 't Is blijdschap zonder ende: * O eeuwig is zoo lang!

INHOUD en BLADWIJZER.

	Bladz.
De gewone gebeden en voornaamste waarheden en stukken des geloofs . . .	XXI

DAGELIJKSCHE GEBEDEN.

Morgengebed	2
„De Engel des Heeren”	7
Gebeden vóór en na het eten	8 en 9
De Rozenkrans	9
Schietgebeden en korte gebeden met aflaten	11
Avondgebed	13

HET H. MISOFFER.

Zijn wezen en beteekenis	21
Gebeden onder de H. Mis, benevens korte onderrichtingen om de H. Mis godvruchtig bij te wonen	23
Voorgeschreven gebeden na de H. Mis .	46

ONDERRICHTINGEN, GEBEDEN EN GEZANGEN VOOR HET KERKELIJK JAAR.

	Bladz.
Het kerkelijk Jaar	374
Gebeden en gezangen voor den Advent	376-385
Quatertemperdagen en Vigiliën (Gebed om goede Priesters)	383
Gebeden en gezangen voor den Kersttijd	387-414
Het Hoogfeest van Kerstmis	387
Het Feest der Besnijdenis des Heeren (Nieuw- jaarsdag)	401
Het Feest der Verschijning des Heeren (Driekoningen)	411
Gebeden en gezangen voor den H. Vastentijd	415-439
De Goede Week	427
Het Lijden van Christus volgens den H. Joannes	431
Gebeden en gezangen voor den Paaschtijd	441-449
Het Hoogfeest van Paschen	441
De Kruisdagen en het Feest van den H. Marcus	446
s' Heeren Hemelvaart	447
Het Hoogfeest van Pinksteren	451
Het Feest der H. Drievuldigheid	455
Het Feest van het H. Sacrament	458
Het Feest van het H. Hart	471
Het Feest van den H. Joseph	515
Het Feest van Allerheiligen (Allerzielendag)	533

GEBEDEN EN GEZANGEN OP DE VOOR- NAAMSTE FEESTEN VAN MARIA.

Maria's Onbevleete Ontvangenis	479
Maria-Lichtmis	482
Maria-Boodschap	484
Maria's Ten-hemel-opneming	487
Maria's Geboorte	489
De Mei- en Octobermaand	492
Algemeene Maria-liederen	492-513
Verschillende Lieder	514-539

LIJST DER LIEDEREN.

Nr.		Bladz.
	Advent.	
1.	De menschheid klaagt in rouw en nood	379
2.	O kom, o kom Emmanuël	381
3.	Hoort, zoet en klaar een stemme zingt .	382
	Kerstmis.	
4.	Te Bethlem is geboren	389
5.	Wees, zoete Jesus, wees gegroet . .	390
6.	Heft aan, heft aan den blijden zang .	391
7.	Toen de Heer in 't vleesch verscheen .	393
8.	De herderkens lagen bij nachte . .	394
9.	O Kindje Jesus, arm als wij . . .	396
10.	O Bethlem, uitverkoren	397
11.	O zalig, heilig Bethlehem	398
12.	Ontloken is ons heden (<i>Aan Maria</i>) .	399
	's Heeren Besnijdenis.	
13.	Wij roepen U met blij gemoed . . .	403
	Aan den Zoeten Naam.	
14.	Hoe aangenaam en zoet	405
15.	Geloofd zij Jesus Christus	406
16.	O Jesus, godlijk goed	408
	Driekoningen.	
17.	De komst van Bethlem's godlijk Wicht	412
18.	Wat angst, Herodes, kwelt uw borst? .	413
	Vastentijd.	
19.	Ik wil mij gaan vertroosten	417
20.	Staat, Heemlen, staat van schrik verplet	419
21.	Toen Jesus aan het Kruishout hing .	420
22.	O diepe zee van smart en wee (<i>Aan Maria</i>)	423
23.	O wat smarte sneed door 't Harte „ .	424
24.	Maria ging met smarten „ . .	426
	Paschen.	
25.	Alleluja!	442
26.	Het Oosten straalt van purpergloor .	443
27.	Verheug U, Hemelkoningin (<i>Aan Maria</i>)	445

Nr.		Bladz.
	's Heeren Hemelvaart.	
28.	Gij, onzer harten zaligheid	448
	Pinksteren.	
29.	Kom, heilige Geest, daal op ons neer .	452
30.	Heilige Geest, kom, laat uw stralen .	453
	H. Drievuldigheid- Zondag.	
31.	Aan U, Drieëene Majesteit	456
	Aan het H. Sacrament.	
32.	Knielt, Christenschaar	459
33.	Englen, daalt met spel en snaren .	460
34.	Hier daalt Gij uit den hoogen . . .	461
35.	O Spijs, den mensch gegeven . . .	463
36.	Lof zij het H. Sacrament	464
37.	Laat ons, o Jesus, U ter eer . . .	465
38.	O Jesus, in 't verwachten zoet . . .	466
39.	Hier zetelt op zijn liefdetroon . . .	467
40.	Minnaar der menschen (<i>Vóór de Communie</i>)	467
41.	Nu heeft mijn lieve Jesus dan (<i>Na de Communie</i>)	469
42.	Ik min U, Heer	470
	Aan het Allerh. Hart.	
43.	O Hart, voor ons gebroken	472
44.	O Hart van Jesus, enkel glans . . .	473
45.	Mijn hart kom ik U geven	474
46.	Wie kan uw Hart aanschouwen . . .	476
47.	O Jesus mijn	477
	Maria's Onbevleete Ontvangen.	
48.	In een zoo duistren nachte	480
	Maria - Lichtmis.	
49.	Maagd, zonder smetten	483
	Maria - Boodschap.	
50.	O God, algoed en machtig	485
	Ten-hemel-opneming van Maria.	
51.	Omstuwde van Cherubijnen	488
	Maria's Geboorte.	
52.	O wachter, vroed van zinnen . . .	490

Nr.		Bladz.
Algemeene Maria-Liederen.		
53.	Wij groeten U, o Koningin . . .	492
54.	Van alle Hemelingen . . .	494
55.	Lieflijke Ster . . .	495
56.	Verheven Koningin . . .	496
57.	Schep behagen . . .	498
58.	Daar blinkt een ster . . .	499
59.	Wat zal ik gaan beginnen . . .	500
60.	Moeder, vol van teederheid . . .	502
61.	O aller maagden roem en eer . . .	502
62.	Ave, Ster van 't mere . . .	503
63.	U minnen, Maria . . .	504
64.	O Koningin, vol majesteit . . .	505
65.	Aan U, o zuivre Maagd . . .	507
66.	Het zonnelicht gloeit . . .	508
67.	Maria's zoete naam . . .	509
68.	Maria beminnen . . .	510
69.	Wat straalt Gij schoon . . .	512
70.	God getrouwe, lieve Vrouwe . . .	513
Aan den H. Engelbewaarder.		
71.	Mijn Engel, Gids in 't leven . . .	514
Aan den H. Joseph.		
72.	Joseph, Vorst in 's hemels woning . . .	516
73.	O David's Zoon, mijn Schutzpatroon . . .	517
74.	O Joseph, David's eedle Spruit . . .	518
75.	Heilige Joseph, Voedstervader . . .	520
Aan den H. Antonius.		
76.	Laat ons op blijden toon . . .	521
Aan den H. Willebrord.		
77.	O Willebrord, die van omhoog . . .	523
Aan den H. Aloysius.		
78.	Wees duizendmaal gegroet . . .	524
Aan de H. Barbara.		
79.	Sint Barbara, geboren . . .	525
Oefening van geloof, hoop en liefde.		
80.	O Jesus, die de waarheid zijt . . .	527
Vernieuwing der doopbeloften.		
81.	Ik zweer voor God op dezen stond . . .	528

Nr.		Bladz.
	Vóór eene algemeene Communie.	
82.	Wij bidden U, o Heilge Geest . . .	529
	Lied van lof en dank.	
83.	Moge onze zang zich paren . . .	530
	Geestelijk testament.	
84.	U smeeik ik daaglijks in mijn nood . . .	531
	Allerheiligen.	
85.	Tot U, verheven Heilgenstoet . . .	534
	Voor de Afgestorvenen.	
86.	Heer, geef eeuwge rust den zielen . . .	535
87.	God, vol erbarming en geduld . . .	536
	Van den hemel.	
88.	Laat ons vol vreugde zingen . . .	537

ALPHABETISCHE LIJST DER LIEDEREN.

25.	Alleluja!	442
31.	Aan U, drie-eene Majesteit	456
65.	Aan U, o zuivre Maagd	507
62.	Ave, Ster van 't mere	503
58.	Daar blinkt een ster	499
8.	De herderkens lagen bij nachte	394
17.	De komst van Bethlem's godlijk Wicht	412
1.	De menschheid klaagt in rouw en nood	379
33.	Englen, daalt met spel en snaren	460
15.	Geloofd zij Jesus Christus	406
28.	Gij, onzer harten zaligheid	448
70.	God getrouwe, lieve Vrouwe	513
87.	God, vol erbarming en geduld	536
86.	Heer, geef eeuwge rust den zielen	535
30.	Heilge Geest, kom, laat uw stralen	453
75.	Heilge Joseph, Voedstervader	520

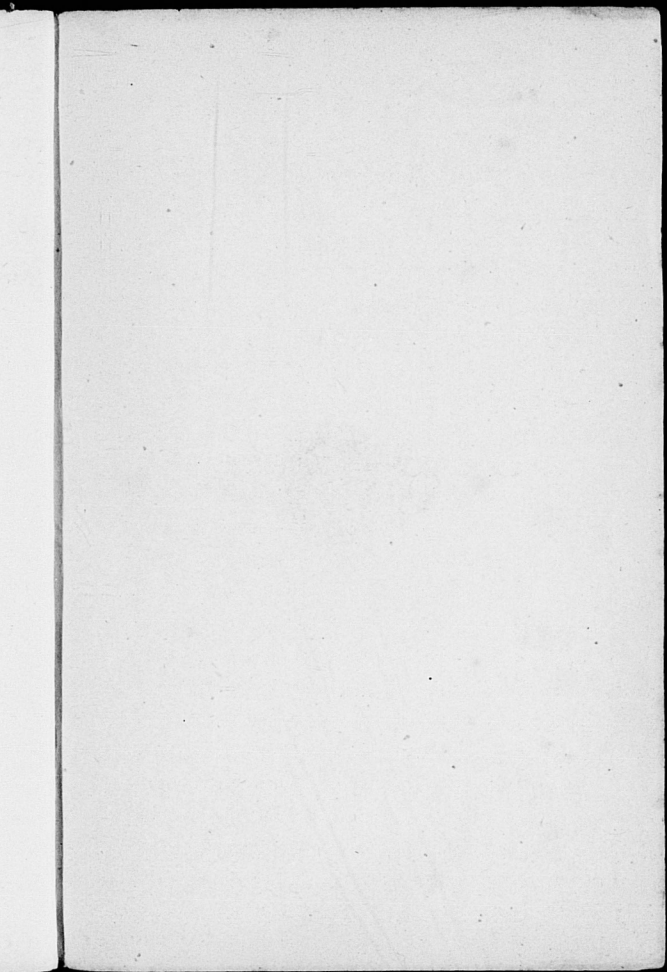
Nr.	Bladz.
6. Heft aan, heft aan den blijden zang .	391
26. Het Oosten straalt van purpurgloor .	443
66. Het zonnelicht gloeit	508
34. Hier daalt Gij uit den hoogen . . .	461
39. Hier zetelt op zijn liefdetroon . . .	467
14. Hoe aangenaam en zoet	405
3. Hoort, zoet en klaar een stemme zingt	382
42. Ik min U, Heer, maar min U niet . .	470
19. Ik wil mij gaan vertroosten	417
81. Ik zweer voor God op dezen stond .	528
48. In een zoo duistren nachte	480
72. Joseph, Vorst in 's hemels woning .	516
32. Knielt, Christenschaar	459
29. Kom, Heilige Geest, daal op ons neer .	452
37. Laat ons, o Jesus, U ter eer	465
76. Laat ons op blijden toon	521
88. Laat ons vol vreugde zingen	537
55. Lieflijke Ster	495
36. Lof zij het H. Sacrament	464
49. Maagd, zonder smetten	483
68. Maria beminnen	510
24. Maria ging met smarten	426
67. Maria's zoete naam	509
40. Minnaar der menschen	467
60. Moeder, vol van teederheid	502
83. Moge onze zang zich paren	530
71. Mijn Engel, Gids in 't leven	514
45. Mijn hart kom ik U geven	474
41. Nu heeft mijn lieve Jesus dan . . .	469
61. O aller maagden roem en eer	502
10. O Bethlem, uitverkoren	397
73. O David's Zoon, mijn Schutzpatroon .	517
22. O diepe zee van smart en wee . . .	423
50. O God, algoed en machtig	485
44. O Hart van Jesus, enkel glans . . .	473
43. O Hart, voor ons gebroken	472
80. O Jesus, die de waarheid zijt	527
16. O Jesus, godlijk goed	408
38. O Jesus, in 't verwachten zoet . . .	466
47. O Jesus mijn	477
74. O Joseph, David's eedle Spruit . . .	518
9. O Kindje Jesus, arm als wij	396
2. O kom, o kom Emmanuël	381
64. O Koningin, vol majesteit	506

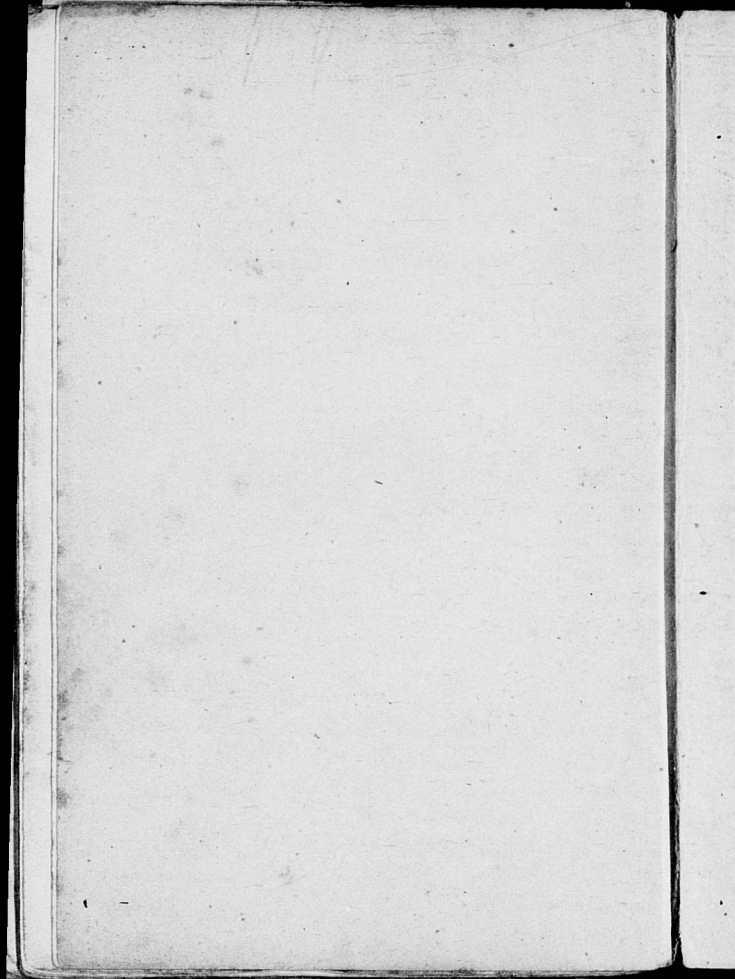
Nr.	Bladz.
51. Omstuwde van Cherubijnen	488
12. Ontloken is ons heden	399
35. O Spijs, den mensch gegeven	463
52. O wachter, vroed van zinnen	490
23. O wat smarte sneed door 't Harte	424
77. O Willebrord, die van omhoog	523
11. O zalig, heilig Bethlehem	398
57. Schep behagen	498
79. Sint Barbara, geboren	525
20. Staat, Heemlen, staat van schrik verplet	419
4. Te Bethlem is geboren	389
7. Toen de Heer in 't vleesch verscheen	393
21. Toen Jesus aan het Kruishout hing	420
85. Tot U, verheven Heilgenstoet	534
63. U minnen, Maria	504
84. U smeeke ik daaglijks in mijn nood	531
54. Van alle Hemelingen	494
27. Verheug U, Hemelkoningin	445
56. Verheven Koningin	496
18. Wat angst, Herodes, kwelt uw borst	413
69. Wat straalt Gij schoon	512
59. Wat zal ik gaan beginnen	500
78. Wees duizendmaal gegroet	524
5. Wees, zoete Jesus, wees gegroet	390
46. Wie kan uw Hart aanschouwen	476
82. Wij bidden U, o Heilige Geest	529
53. Wij groeten U, o Koningin	492
13. Wij roepen U met blij gemoed	403

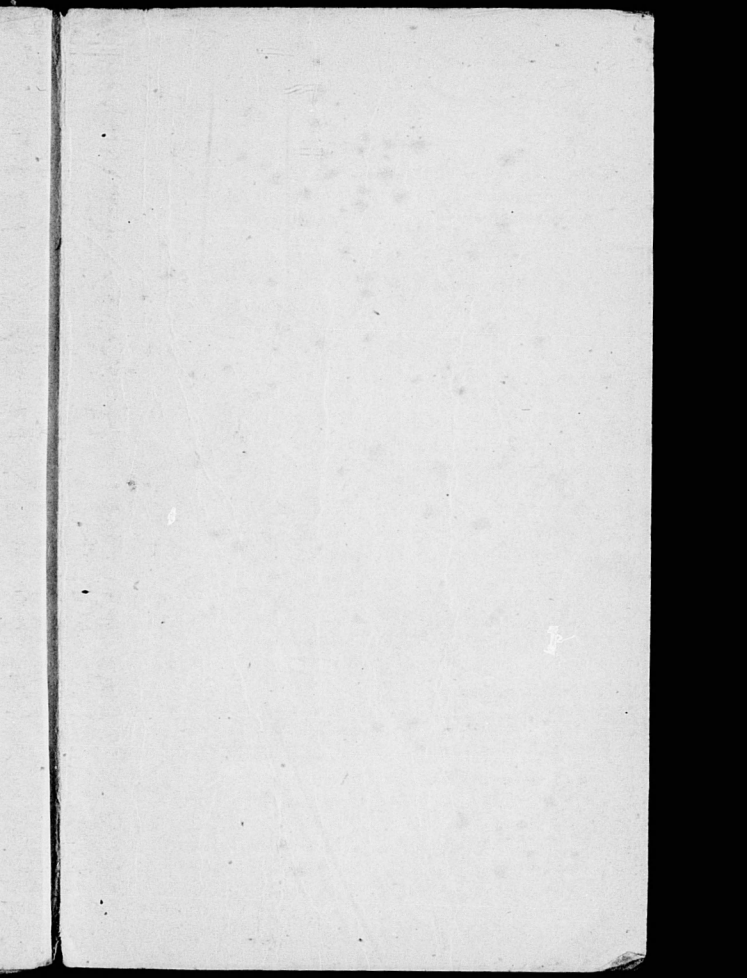

Geloofd zij Jesus Christus. Amen.

Bij de Wed. J. R. VAN ROSSUM te *Utrecht*,
 G. BORG te *Amsterdam*, P. STOKVIS & ZOON te
 's *Hertogenbosch*, ED. VAN WEES te *Breda*, J. J. ROMEN
 & ZONEN te *Roermond* is verschenen en alom te
 verkrijgen:

HET GULDEN WIEROOKVAT.

Gebeden, Onderrichtingen en Gezangen

DOOR

Fr. EPPINK Pr.

Goedgekeurd en aanbevolen door het Doorluchtig
 Episcopaat van Nederland.

Tweede Tienduizendtal.

Prijs der verschillende banden:

Band A.	Zwart of bruin linnen	f 1.—
" B.	" " " monton	1.50
" C.	" " " " 1ste keuze, slappe band.	2.—
" D.	" " " " rood onder goudsnede.	2.25
" E.	Monton du cap, gewatteerd.	2.50
" F.	" " " " rood onder goudsnede	2.75
" K.	Zwart chagrijn, 1ste keuze	3.—
" M.	Cuir de Russie " "	3.75
" N.	Kalfsleer	4.50

Bij afzonderlijke bestelling zijn nog te bekomen:

1.	Namaak-Ivoor.	f 3.—
2.	Namaak-Schildpad	" 3.—
3.	Echt Ivoor	" 8.—
4.	Echt Schildpad	" 10.—